

RADA MIEJSKA w MAKOWIE MAZOWIECKIM woj. mazowieckie

WO.II.0002.24.2016

Maków Mazowiecki, 20.10.2016 r.

Pani/Pan

.....

ZAPROSZENIE

Zgodnie z § 21 ust. 2 Statutu Miasta Maków Mazowiecki zapraszam na XXIV sesję Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim, która odbędzie się w dniu **27 października 2016 roku o godz. 14⁰⁰** w budynku Urzędu Miejskiego z porządkiem obrad:

1. Otwarcie sesji, stwierdzenie prawomocności obrad.
2. Przedstawienie porządku obrad i przegłosowanie ewentualnych zmian.
3. Przyjęcie protokołu z obrad XXIII sesji Rady.
4. Sprawozdanie z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym oraz z wykonania przyjętych uchwał.
5. Interpelacje i zapytania radnych.
6. Rozpatrzenie projektów uchwał lub zajęcie stanowiska:
 - 1) w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokali mieszkalnych stanowiących mienie komunalne,
 - 2) w sprawie nadania nazwy ulicy w Mieście Maków Mazowiecki,
 - 3) w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki,
 - 4) w sprawie przyjęcia programu współpracy miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 r. ,
 - 5) w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021,
 - 6) w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2016 rok,
 - 7) w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017,
 - 8) w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017,
 - 9) w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny.
7. Odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych.
8. Wolne wnioski i informacje.
9. Zamknięcie obrad XXIV sesji Rady Miejskiej.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

Protokół z XXIV sesji
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
odbytej w dniu 27 października 2016 r.
w budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim
pod przewodnictwem Przewodniczącego Rady Miejskiej
Radnego Jerzego Dąbrowskiego

Uczestnicy obrad XXIV sesji Rady Miejskiej wg załączonych list obecności, które stanowią załącznik nr 1 i 2 do protokołu.

Ad pkt 1.

Otwarcie sesji, stwierdzenie prawomocności obrad.

Obrady XXIV sesji Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim o godz. 14⁰⁰ otworzył Przewodniczący Rady Miejskiej, Radny Jerzy Dąbrowski. Przywitał Radnych, Burmistrza Miasta i jego Zastępcę, zaproszonych gości, przedstawicieli prasy.

Ad pkt 2.

Ustawowy skład Rady wynosi 15 radnych. Obecnych na sali było 14 Radnych. Przewodniczący RM stwierdził quorum. Podejmowane uchwały i decyzje mają moc prawną.

Obrady XXIV sesji trwały w czasie od godz. 14⁰⁰ do godz. 15²⁰.

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski zapytał czy są uwagi do porządku obrad.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że w związku z obecnością na sesji Rady Miejskiej przedstawicieli firmy Westmor Consulting, która opracowała Gminny Program Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki prosi o przeniesienie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki do punktu pierwszego w bloku dotyczącym rozpatrzenia projektów uchwał lub zajęcia stanowiska.

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski porządek obrad wraz z poprawką wniesioną przez Burmistrza Miasta poddał pod głosowanie:

za - 14 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Następnie przedstawił porządek obrad.

1. Otwarcie sesji, stwierdzenie prawomocności obrad.
2. Przedstawienie porządku obrad i przegłosowanie ewentualnych zmian.
3. Przyjęcie protokołu z obrad XXIII sesji Rady.
4. Sprawozdanie z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym oraz z wykonania przyjętych uchwał.
5. Interpelacje i zapytania radnych.
6. Rozpatrzenie projektów uchwał lub zajęcia stanowiska:
 - 1) w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki,
 - 2) w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokali mieszkalnych stanowiących mienie komunalne,

- 3) w sprawie nadania nazwy ulicy w Mieście Maków Mazowiecki,
- 4) w sprawie przyjęcia programu współpracy miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 r. ,
- 5) w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021,
- 6) w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2016 rok,
- 7) w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017,
- 8) w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017,
- 9) w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny.
7. Odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych.
8. Wolne wnioski i informacje.
9. Zamknięcie obrad XXIV sesji Rady Miejskiej.

Ad pkt 3. Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski zapytał, czy są uwagi do protokołu z XXIII sesji Rady Miejskiej.

Uwag nie było, wobec czego Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski przyjęcie protokołu z XXIII sesji Rady Miejskiej poddał pod głosowanie:

za 14 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się - 0 głosów.

Protokół został przyjęty.

Ad pkt 4.

Sprawozdanie z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym oraz z wykonania przyjętych uchwał.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że chce poinformować o kilku zdarzeniach i pracach związanych z końcem realizacji inwestycji miejskich. W ostatnim czasie dokonano odbioru przebudowy ul. Chabrowej, której koszt wyniósł 256.000,00 zł, a dofinansowanie z WFOŚiGW dotyczące odwodnienia terenu to 92.000,00 zł. Jest to kolejny krok w kierunku zakończenia remontu dróg na Osiedlu. Dobiegają końcowi prace związane z przygotowaniem dokumentacji projektowej ul. Bursztynowej i częściowo Zachodniej. Dodał, że nie są to najstarsze ulice, ale problem uciążliwości komunikacyjnej mieszkańców jest bardzo duży. Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że ma nadzieję, że inwestycja zostanie zrealizowana w przyszłym roku. Dnia 19 października 2016 r. rozstrzygnięto przetarg dotyczący ul. Malinowej. Inwestycja została „okrojona”, ponieważ w realizacji zadania pominięto przepust na strumyku biegnącym równoległe do ul. Piłsudskiego i jest to związane z tym, że Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych dokłada tylko 90.000,00 zł niezależnie od wartości inwestycji. Wartość inwestycji wyniesie 212.000,00 zł. Termin zakończenia prac wyznaczono na 24 listopada 2016 r. Zakończyły się prace związane z budową parkingu przy ul. Witosa i niebawem nastąpi odbiór inwestycji. Zdaniem Burmistrza Miasta dzięki budowie parkingu wzrosły walory estetyczne szpitala. Dnia 7 października 2016 r. Burmistrz Miasta podpisał umowę na realizację projektu w ramach RPO, który będzie realizowany wspólnie z urzędami z Siedlec i Zwolenia. Wartość projektu wyniesie ok. 3.000.000,00 zł, z czego 80 % zostanie dofinansowane. Planowany termin zakończenia realizacji projektu wyznaczono na koniec 2018 roku. Realizacja projektu pozwoli na rozwój e-usług, dzięki którym

mieszkańcy i przedsiębiorcy będą mogli załatwić sprawy na odległość. Burmistrz Miasta poinformował, że godzinę temu odbyło się oficjalne powołanie Pani Marzeny Zakrzewskiej na stanowisko Komendanta Powiatowego Policji i Pana Sławomira Królaka na stanowisko Zastępcy Komendanta Powiatowego Policji. Burmistrz Miasta poinformował o spotkaniu, podczas którego podpisano list intencyjny z firmą Polska Spółka Gazownictwa. Na razie zadeklarowano chęć przystąpienia do realizacji inwestycji mającej na celu doprowadzenie gazu sieciowego do naszego miasta. Polska Spółka Gazownictwa zaproponowała w okresie przejściowym, kiedy jeszcze nie będzie gazociągu uruchomienie kolejnej stacji rozprowadzenia gazu ENG podobnie jak firma DUON. Dla miasta najważniejszą datą jest data przeprowadzenia inwestycji i od tego uzależnione są wszystkie inne rozmowy. Burmistrz Miasta poinformował, że wszystkie osoby zobowiązane do złożenia oświadczeń majątkowych dokonały tego w terminie. Były pewne nieprawidłowości, które zostały wyjaśnione. Pisma w tej sprawie trafiły do Urzędu Skarbowego. Na zakończenie wszyscy zostali zaproszeni na obchody święta niepodległości w naszym mieście. Burmistrz Miasta zaprosił wszystkich na spotkanie w dniu 17 listopada 2016 r. w Miejskim Domu Kultury, podczas którego dokona podsumowania działań podjętych w 2016 r. oraz omówi plany na 2017 r. Po spotkaniu zostanie zaprezentowany spektakl grupy pod Dębem działającej przy Nadleśnictwie Pułtusk.

Ad pkt 5

Interpelacje i zapytania radnych.

Nie zgłoszono.

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski poinformował, że przekazuje prowadzenie Sesji Rady Miejskiej Wiceprzewodniczącemu RM Panu Waldemarowi Zabielskiemu, ponieważ musi opuścić na 20 minut Sesję Rady Miejskiej.

Ad pkt 6.

Rozpatrzenie projektów uchwał lub zajecie stanowiska:

ppkt 1)

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki

Pani Joanna Kwaśniewska reprezentująca firmę Westmor Consulting dokonała prezentacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki. Dodała, że na opracowanie programu miasto Maków Mazowiecki pozyskało dofinansowanie w ramach konkursu. Zaznaczyła, że dofinansowany został dokument, a dzięki niemu w przyszłości miasto będzie mogło się ubiegać o dofinansowanie zadań w nim ujętych. Powiedziała, że w swoim wystąpieniu postara się wyjaśnić, czym jest rewitalizacja, dlaczego podjęto decyzję o opracowaniu tego dokumentu oraz jaki jest cel rewitalizacji. Wyjaśniła, że rewitalizacja zgodnie z ustawą o rewitalizacji stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez kompleksowe działanie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Z tej definicji ważne jest to, żeby zwrócić uwagę na słowo degradacja i obszar zdegradowany. Taki obszar to obszar, na którym pojawiły się kryzysowe zjawiska przede wszystkim w sferze społecznej, na tym obszarze muszą występować negatywne tendencje w sferze gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej oraz środowiskowej. Chodzi tu np. o takie zjawiska jak duża stopa bezrobocia, duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej, duża liczba osób borykających się z dysfunkcjami takimi jak alkoholizm, narkomania czy przemoc w rodzinie. Oprócz tego muszą występować inne negatywne zjawiska w sferze gospodarczej np. mała liczba podmiotów gospodarczych i ich słaba kondycja, w sferze

technicznej np. degradacja budynków, niskie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w sferze przestrzenno – funkcjonalnej: wyposażenie w wodę, kanalizację, gaz czy infrastrukturę drogową, w sferze środowiskowej: zanieczyszczenie wód, zanieczyszczenie gleb. Identyfikacja takich zdarzeń na danym terenie pozwala go określić mianem terenu zdegradowanego. Wiele osób przed wejściem ustawy o rewitalizacji kojarzyło rewitalizację z obszarami miejskimi. Obecnie rewitalizację można przeprowadzić również na obszarach wiejskich. Myśląc o rewitalizacji wiele osób wyobrażało sobie przebudowę jakiegoś placu czy odnowę budynków i zabytków. Ustawodawca wskazuje, że to jest błędne rozumienie rewitalizacji. Rewitalizacja zawsze ma charakter kompleksowy i dotyczy mieszkańców, a oprócz tego sfery gospodarczej, technicznej środowiskowej czy przestrzenno – funkcjonalnej. Podczas formułowania zadań i celów w Gminnym Programie Rewitalizacji brano pod uwagę to, aby była skierowana do społeczności lokalnej. Brano pod uwagę działania miękkie, które doprowadzą do poprawy sytuacji społecznej osób mieszkających na obszarze rewitalizacji. Działania infrastrukturalne są zdaniami dodatkowymi. Będzie to widoczne w zadaniach ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki. Rewitalizacja jest procesem, dlatego nie zakłada się, że przyniesie szybkie efekty, np. efekt poprawy danej przestrzeni. Zakłada, że poprawi sferę społeczną, wyprowadzi osoby ze stanu kryzysowego, a to przełoży się na wszystkie inne, które mają miejsce na danym obszarze. Ważna funkcja rewitalizacji jest partycypacja społeczna, czyli udział mieszkańców w tworzeniu, realizacji, a potem monitorowaniu efektów rewitalizacji, dlatego na etapie tworzenia programu partycypacja była zapewniona na terenie miasta Maków Mazowiecki. W ramach opracowania tego dokumentu były przeprowadzone spotkania, program był wyłożony do konsultacji społecznych, była przeprowadzana ankieta społeczna i była możliwość debaty. Na tej podstawie wyznaczono zadania do realizacji. Należy zaznaczyć, że partycypacja społeczna na tym się nie kończy, ponieważ mieszkańcy będą brali aktywny udział w realizacji zadań, które ujęte są w dokumencie, a następnie w monitorowaniu i aktualizacji tego dokumentu. Program rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności przez Burmistrza Miasta przynajmniej raz na trzy lata. Po to program jest zamieszczany na BIP, aby mieszkańcy mogli się z nim zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. Program ma na celu ożywienie społeczno – gospodarcze, poprawę ładu przestrzennego i środowiska przyrodniczego, poprawę stanu technicznego, efektywności energetycznej budynków oraz wartości historycznych i kulturowych. Pojęcia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji są tożsame. Obszar zdegradowany to obszar, na którym definiowane jest zjawisko kryzysowe i może ono obejmować teren całej gminy, natomiast określając obszar rewitalizacji należy brać pod uwagę dalsze znaczenie obszaru dla rozwoju jednostki samorządu terytorialnego oraz szczególną koncentrację zjawisk kryzysowych. Biorąc pod uwagę wszystkie wymienione czynniki na terenie miasta Maków Mazowiecki zostały wyznaczone trzy zbiorcze obszary: centrum miasta, część północna i część południowa, tereny rekreacyjne: Zalew, dolina rzeki Orzyc, Park Sapera, Stadion Miejski, teren kolejki wąskotorowej, Skwer Duński oraz osiedla mieszkaniowe: szereg bloków przy ul. Mickiewicza, tereny osiedla: Polna, Grzanka, Południe, ulice: Zachodnia i Bursztynowa oraz tereny przemysłowe przy ul. Przasnyskiej i ul. Zrembowskiej. Na tym terenie przeznaczono do realizacji zadania w Gminnym Programie Rewitalizacji. Projekty infrastrukturalne, na których zazwyczaj zależy gminom są uzupełnieniem i muszą wpisywać się w charakter czy zakres projektów miękkich. W ramach tego Programu przewidziano następujący cel nadrzędny wskazany również w Planie Rozwoju Lokalnego, który zakłada stworzenie przestrzennych warunków do rozwoju Makowa Mazowieckiego, ożywienie gospodarcze i społeczne miasta w szczególności wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego. Zaaranżowanie Rynku na potrzeby aktywizacyjne lokalnej społeczności. Powstanie atrakcyjnego wizerunku miasta. W ramach celu nadrzędnego zostały sformułowane trzy cele, w ramach, których zostały wyszczególnione konkretne zadania. Pierwszym celem jest to podniesienie jakości życia mieszkańców i w ramach tego celu

wyznaczono następujące zadania: dialog z właścicielami prywatnych kamienic w rynku, termomodernizacje budynków komunalnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, zagospodarowanie terenu wokół budynku mieszkalnego przy ul. Mickiewicza, realizacja projektu miasto dwóch kultur i rewitalizacja centrum starego miasta wraz z budynkiem zabytkowej bożnicy Bed Hamidrasz i kamienicą przy ul. Grabowej oraz rewitalizacja Parku Sopera i nadanie mu funkcji społecznych, modernizacja Zalewu wraz z terenem wokół, ograniczenie niskiej emisji poprzez budowę ścieżek pieszo – rowerowych, budowę małej elektrowni wodnej wraz z przepławką oraz modernizacja budowli piętrzącej na rzece Orzyc, zagospodarowanie Skweru Duńskiego i nadanie mu nowego wizerunku, odnowę terenów kolejki wąskotorowej i powstanie otwartego muzeum kolejnictwa wraz z wypożyczalnią rowerów, renowacja terenów zielonych wzdłuż rzeki Orzyc oraz remont i modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim. Pani Joanna Kwaśniewska zwróciła uwagę, na to, że w ramach realizacji wyznaczonego celu ujęto szereg zadań infrastrukturalnych, które dopełniają zadania ujęte w ramach celu drugiego, czyli zwiększenia aktywności społeczno – gospodarczej i sportowej mieszkańców. W ramach tego celu wskazano do realizacji następujące zadania: Program zacznij w Makowie, wsparcie dla organizacji pozarządowych, program skierowany do osób starszych Pakt czasu, wspomaganie miejsc pracy w istniejących zakładach pracy, wprowadzenie makowskiej rady seniorów i młodzieżowej rady, budowę makowskiego inkubatora przedsiębiorczości, budowę interaktywnego centrum edukacji społecznej, Maków przez Zielone Okulary, Edukacja Ekologiczna Społeczeństwa, Program aktywizujący osoby niepełnosprawne Maków bez barier oraz budowę bazy turystyczno - rekreacyjnej wokół Zalewu. Trzeci cel „Maków Mazowiecki miastem atrakcyjnym dla całego regionu” zakłada stworzenie produktu regionalnego, wpływającego na promocję miasta. Wymienione cele i zadania są sednem Gminnego Programu Rewitalizacji.

Radny Stanisław Romanowski poinformował, że od kilku dni grzeją kaloryfery w bloku przy ul. Moniuszki 1, w którym mieszka Pan Radny. Z prezentacji Firmy Westmor Colsulting wynika, że zostanie uporządkowane podwórko przy ul. Mickiewicza 5, które jest również podwórkiem dla Wspólnoty przy ul. Moniuszki 1 i Mieszkańców bloku przy ul. 1 Maja 4. Mieszkańcy bloku, podobnie jak Pan Radny i jego rodzina czekali ponad sześćdziesiąt lat na założenie kaloryferów. Pan Radny uważa, że można już mówić o nieformalnym rozpoczęciu rewitalizacji, ponieważ poprawie uległa jakość życia mieszkańców kilku bloków.

Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski otworzył dyskusję nad projektem uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski przedstawił treść projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki. Następnie Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XXIV/177/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Maków Mazowiecki, która stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

ppkt 2)

w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokali mieszkalnych stanowiących mienie komunalne,

Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski otworzył dyskusję nad projektem uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodnicząca RM Małgorzata Długołęcka przedstawiła treść projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokali mieszkalnych stanowiących mienie komunalne. Następnie Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw – 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XXIV/178/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokali mieszkalnych stanowiących mienie komunalne, która stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

ppkt 3)

w sprawie nadania nazwy ulicy w Mieście Maków Mazowiecki,

Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski otworzył dyskusję nad projektem uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski przedstawił treść projektu uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy w Mieście Maków Mazowiecki. Następnie Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 14 radnych, 14 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XXIV/179/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie nadania nazwy ulicy w Mieście Maków Mazowiecki, która stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski ogłosił przerwę, która trwała w czasie od godz. 14³⁵ do godz. 14⁴⁰.

ppkt 4)

w sprawie przyjęcia programu współpracy miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 r.,

Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski otworzył dyskusję nad projektem uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodnicząca RM Małgorzata Długołęcka przedstawiła treść projektu uchwały w sprawie przyjęcia programu współpracy miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 r. Następnie Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw – 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XXIV/180/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie przyjęcia programu współpracy miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami,

o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 r., która stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

ppkt 5)

w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021,

Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski otworzył dyskusję nad projektem uchwały i przekazał dalsze prowadzenie sesji Przewodniczącemu RM Jerzemu Dąbrowskiemu.

Skarbnik Miasta Paweł Gutowski powiedział, że uchwała w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021 oraz uchwała w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2016 rok były szczegółowo omawiane na posiedzeniach Komisji Rady Miejskiej i chce poinformować o ostatnich zmianach. W związku z tym, że miasto otrzymało dotacje na realizację pewnych zadań w uchwale budżetowej dokonano zmian związanych z datacją celową z MUW na realizację zadań zleconych przez urzędy wojewódzkie w kwocie 49.523,00 zł, z tytułu otrzymania dotacji na zadanie w zakresie pomocy społecznej łącznie kwota 63.319,00 zł tu ujęte są środki przeznaczone na wypłatę zasiłków okresowych oraz wypłatę dodatków specjalnych dla pracowników socjalnych oraz edukacyjna opieka wychowawcza kwota zwiększenia 58.730,00 zł, środki zostaną przeznaczone na wypłatę stypendiów socjalnych i wyprawki szkolnej.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski przedstawił treść projektu uchwały w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021. Następnie Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 14 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 14 radnych, 14 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XXIV/181/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021, która stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

ppkt 6)

w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2016 rok,

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski otworzył dyskusję nad projektem uchwały i poprosił Przewodniczącego Komisji Budżetu (...) Dariusza Miecznikowskiego o zabranie głosu.

Przewodniczący Komisji Budżetu (...) Dariusz Miecznikowski poinformował, że komisja wydała pozytywną opinię dotyczącą w/w projektu uchwały.

Radny Stanisław Romanowski powiedział, że podczas posiedzenia Komisji Budżetu (...) narodziła się taka konstatacja, że dzięki zmianom w budżecie na rok 2016 polegającym na przesunięciu pewnych zadań na rok 2017 oraz oszczędnościom wydatki w tym roku będą mniejsze o 528.000,00 zł niż początkowo zakładano.

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski powiedział, że na koniec roku okaże się czy

rzeczywiście wydatki będą mniejsze, ponieważ myśli, że to nie są ostatecznie zmiany w budżecie na 2016 rok.

Więcej pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodnicząca RM Małgorzata Długołęcka przedstawiła treść projektu uchwały w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2016 rok. Następnie Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 14 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 14 radnych, 14 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XXIV/182/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2016 rok, która stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

ppkt 7)

w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017,

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski otworzył dyskusję nad projektem uchwały.

Skarbnik Miasta Paweł Gutowski powiedział, że zaproponowana uchwała dotyczy zmniejszenia dwóch stawek podatku, dokładnie chodzi o podatek od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym 10,59 zł, a było 10,65 zł oraz związanych z udzieleniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej zajętych przez podmioty udzielające świadczeń 4,61 zł, a było 4,63 zł. Pozostałe stawki podatków w zakresie gruntów i budynków pozostają na niezmiennym poziomie.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski przedstawił treść projektu uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017. Następnie Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 14 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 14 radnych, 14 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XXIV/183/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017, która stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

ppkt 8)

w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017,

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski otworzył dyskusję.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodnicząca RM Małgorzata Długołęcka przedstawiła treść projektu uchwały w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017. Następnie Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 14 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 14 radnych, 14 głosami „za”, podjęła, uchwałę Nr XXIV/184/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017, która stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

ppkt 9)

w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny.

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski otworzył dyskusję.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Waldemar Zabielski przedstawił treść projektu uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny. Następnie Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 14 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 14 radnych, 14 głosami „za”, przyjęła, uchwałę Nr XXIV/185/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny, która stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

Ad pkt 7.

Odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych.

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski poinformował, że nie było interpelacji oraz zapytań radnych.

Ad pkt 8.

Wolne wnioski i informacje.

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski otworzył dyskusję.

Radny Stanisław Romanowski powiedział, że blok mieszkalny przy ul. Moniuszki 1 oddano do zamieszkania w 1956 roku. Mieszkania ogrzewane był piecami kafłowymi. Pod oknami w pokojach znajdują się wnęki. Inżynier projektujący blok przewidywał, że za kilka lub kilkanaście lat zostaną zainstalowane w nich kaloryfery. Mieszkańcy bloku na zainstalowanie kaloryferów musieli czekać 60 lat, co stało się w następnym wieku, a nawet w następnym tysiącleciu tj. w roku 2016. Było to możliwe dzięki mądrym decyzjom obecnego Burmistrza Pana Tadeusza Ciaka. To konsekwentne działanie, wspólna praca z Prezesem Spółki JUMA Panem Krzysztofem Majkowskim, która doprowadziła do wybudowania, nowej centralnej kotłowni, nowych odcinków sieci ciepłowniczej, nowych węzłów ciepłowniczych. Przypomniał, że kilka miesięcy temu z tej trybuny zgłaszając interpelację w sprawie kotłowni powiedział, że jeśli do końca bieżącego roku nie zostanie pobudowana centralna ciepłownia będzie to blamaż, jeśli zostanie pobudowana do końca tego roku Pan Burmistrz Miasta odniesie sukces wspólnie z prezesem Spółki JUMA. Dziś już można powiedzieć, że jest wielki sukces i złożyć gratulacje. Z okazji zbliżających się imienin Radny Stanisław Romanowski złożył Burmistrzowi Miasta szczerze i serdeczne życzenia zdrowia i wszelkiej

pomyślności w pracy oraz życiu osobistym. Życzył dalszych sukcesów w realizacji planów zawodowych i w rozwiązywaniu problemów miasta. Uważa, że jego życzenia błędną w porównaniu z laurką, jaką szanowny solenizant wystawił sam sobie. Przyczyniając się do wybudowania nowej centralnej kotłowni oraz dostarczania ciepła dodatkowo do kilku bloków mieszkalnych i innych obiektów spowodował rozwiązanie najważniejszego problemu w naszym mieście i tym samym przeszedł do annałów historii Makowa Mazowieckiego, jako bardzo dobry władca naszego miasta. Pan Radny Stanisław Romanowski został poproszony przez Przewodniczącego Komitetu Kontynuacji Budowy Ulic na Osiedlu Południe Pana Krzysztofa Wierzbickiego o przekazanie serdecznego podziękowania za ulicę Chabrową. Pan Radny dodał, że w planach Burmistrz Miasta ma jeszcze rewitalizację rynku, działania, które mają doprowadzić do powstania ronda na skrzyżowaniu ulicy Różańskiej i ulicy Warszawskiej, przebudowę ulic na osiedlu Południe. Za realizację wyżej wymienionych inwestycji oraz innych inwestycji elektorat będzie wdzięczny Burmistrzowi Miasta i zobowiązany. Sądzi, że Miasto Maków Mazowiecki zyska wizerunkowo, a realizacja tych planów sprawi, że miasto będzie lepiej funkcjonowało, a mieszkańcom będzie się lepiej żyło. Przykładem na to jest centralne ogrzewanie w bloku przy ul. Moniuszki 1. Uważa, że mieszkańcy będą się odnosić do Burmistrza Miasta jeszcze z większym szacunkiem, będą wdzięczni, a nawet będą go darzyli atencją. Na zakończenie poprosił Burmistrza Miasta, aby nie popadł w stan samozadowolenia po kilku życzliwych zdaniach, gratulacjach i podziękowaniach. Powiedział, że przed Burmistrzem Miasta, co najmniej dwa lata ciężkiej pracy przy codziennym rozwiązywaniu wspólnie z Radą Miejską problemów Miasta Maków Mazowiecki. (Radny otrzymał brawa za swoje wystąpienie).

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak podziękował za życzenia i pochwały. Powiedział, że wszystkie zamierzenia od początku konsekwentnie są pokazywane i realizowane. Nic nie jest robione w zaciszu gabinetu. Wszystko realizowane jest transparentnie. Burmistrz Miasta powiedział, że rytm poprawiania infrastruktury w mieście zawsze jest niewystarczający, ale ma nadzieję, że jest dość dynamiczny, a przyszły i następny rok pokażą, że nie będzie gorzej. Podziękował Radzie Miejskiej za rzetelne wsparcie i konstruktywną postawę. Przed Burmistrzem Miasta i Radą Miejską jeszcze dwa lata współpracy i można mieć wiele różnych spojrzeń na te same sprawy i rozwiązywanie różnych problemów jednak przyznał, że współpraca z Radą Miejską jest czymś wyjątkowym, bez niej nie miał by tyle energii i siły, nie czułby dobrego wsparcia w realizacji wspólnych zamierzeń.

Zastępca Burmistrza Miasta Lech Gadomski powiedział, że jest wdzięczny Radnemu Panu Stanisławowi Romanowskiemu za przedstawienie krótkiego rysu historycznego, natomiast żeby tą historię dopełnić musiał powiedzieć o jednym istnym fakcie. Powiedział, że gdyby wszyscy głosowali nad strategiczną uchwałą odnośnie inżynierii finansowej i inwestycji dotyczących ciepłowni miasta tak jak Pan Radny Romanowski grzejniki byłyby zimne, ponieważ Pan Radny nie był za uchwałą.

Radny Stanisław Romanowski powiedział, że jest to nieprawdą.

Zastępca Burmistrza Miasta Lech Gadomski zapytał czy Radny Stanisław Romanowski zarzuca mu kłamstwo.

Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski zapytał czy ktoś jeszcze chce zabrać głos, a następnie przedstawił Radzie Miejskiej informację dotyczącą oświadczeń majątkowych Przewodniczącego Rady Miejskiej oraz Radnych Rady Miejskiej, która stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Wobec realizowania porządku obrad Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski w imieniu swoim

i Radnych Rady Miejskiej w związku ze zbliżającymi się imieninami Burmistrza Miasta życzył solenizantowi zdrowia, życzliwości ludzkiej oraz siły i odporności podczas realizacji zadań, które przyczynią się do tego, że mieszkańcom miasta będzie żyło się lepiej.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak podziękował za życzenia.

Ad pkt 9.

Zamknięcie obrad XXIV sesji Rady Miejskiej.

Wobec zrealizowania porządku obrad XXIV sesji Rady Miejskiej Przewodniczący RM Jerzy Dąbrowski o godz. 15²⁰ zamknął jej posiedzenie.

Na tym obrady i protokołowanie zakończono.

Protokołowała:

Natalia Jaskowska

N.J.

~~Przewodniczący Rady Miejskiej~~

~~Jerzy Dąbrowski~~

**LISTA OBECNOŚCI RADNYCH
NA XXIV SESJI RADY MIEJSKIEJ
W MAKOWIE MAZOWIECKIM
W DNIU 27 PAŹDZIERNIKA 2016 R.**

1. Boguszewski Grzegorz

.....

2. Bryl Marcin

.....

3. Dąbrowski Jerzy

.....

4. Długołęcka Małgorzata Jolanta

.....

5. Dobrzyński Arkadiusz

.....

6. Jaworowski Paweł

.....

7. Leśniak Sławomir Maciej

.....

8. Mróz Jan

.....

9. Miecznikowski Dariusz Artur

.....

10. Ogar Krzysztof Adam

.....

11. Piątek Mirosław

.....

12. Romanowski Stanisław

.....

13. Szczygielska Bożenna

.....

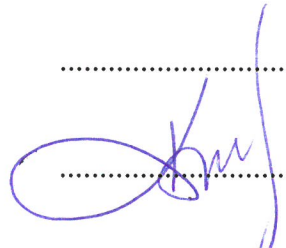
14. Śmiałkowski Michał Arkadiusz

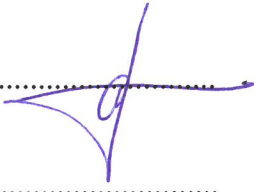

.....

15. Zabielski Waldemar

.....

**Lista osób zaproszonych na XXIV Sesję
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
w dniu 27 października 2016 r.**

1. Deptuła Zbigniew	Starosta Powiatu
Makowskiego	
2. Wierzbicki Dariusz	Wicestarosta Powiatu
Makowskiego	
3. Augustyniak Mirosław	Radny Sejmiku
Województwa Mazowieckiego	
4. Gójski Janusz	Przewodniczący Rady
Powiatu Makowskiego	
5. Kos Andrzej Jan	Wiceprzewodniczący
Radny Powiatu
Makowskiego	
6. Kołodziejski Cezary	Radny Powiatu
Makowskiego	
7. Wachol Antoni Krzysztof	Radny Powiatu
Makowskiego	
8. Ciesielska Katarzyna	Prezes SM „Jubilatka”
9. Marciniec Teresa	Przewodnicząca Rady
Nadzorczej SM „Jubilatka”	
10. Majkowski Krzysztof	Prezes
Spółki JUMA	
11. Napiórkowski Grzegorz	Prezes TBS	
12. Wilkowski Jan	NSZZ” Solidarność”	
13. Piegutkowski Andrzej	Przewodniczący
NSZZ” Solidarność”	
14. Sobeczki Ireneusz	Prezes Oddziału
Powiatowego ZNP	
17. Giształowicz Roman	Naczelnik Urzędu
Skarbowego	

18. Marzena Zakrzewska	Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim
19. Brdękiewicz Piotr	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Makowie Mazowieckim
<i>Zawilbko Peronij</i>	<i>2-czo K-70 PSP</i>	
20. Grabowski Roman	Prezes S-ni Zaop. i Zb.
21. Wielgolewski Jerzy	Dyrektor SP ZOZ
22. Pilniakowska Lucyna	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
23. Kamińska Anna	Dyrektor ZS Nr 1
24. Płosińska Elżbieta	Dyrektor ZS Nr 2
25. Malinowska Anna	Dyrektor PS Nr 1
26. Sobolewska Anna	Dyrektor PS Nr 2
27. Milewska Małgorzata	Dyrektor PS Nr 4
28. Brzostek Barbara	Kierownik MOPS
29. Anna Zatońska	Dyrektor MBP	
30. Jaroszevska Hanna	Prezes MPUK
31. Grabowiec Adam	Dyrektor MDK
32. Otłowski Janusz	Starszy Cechu	
33. Kobylński Mirosław	Członek Rady Powiatowej Mazowieckiej Izby Rolniczej
34. Orzeł Anna	Naczelnik Urzędu Pocztowego w Makowie Maz.
35. Dziadak Ryszard	Zastępca Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
36. Paczkowski Marian	Prezes Oddziału Rejonowego PCK

37. Rulka Stanisław	Prezes Oddziału Powiatowego PSD
38. Zalewska Grażyna	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Oddział Miejski
39.	Tygodnik Ostrołęcki
40. Grzeszczak Marlena	Kurier Makowski
41. Kurek Katarzyna	Tygodnik Makowski

Załącznik Nr 3
do Protokołu Nr XXIV
z dnia 27.10.2016r.

**UCHWAŁA NR XXIV/177/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777) Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwała co następuje:

- § 1. Przyjmuje Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

MIASTO MAKÓW MAZOWIECKI
POWIAT MAKOWSKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

ZAMAWIAJĄCY	MIASTO MAKÓW MAZOWIECKI
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING KAROLINA DRZEWIECKA
SPRAWDZIŁ	WESTMOR CONSULTING JOANNA KWAŚNIEWSKA

MAKÓW MAZOWIECKI 2016

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	5
2.1. Dokumenty na poziomie gminnym	5
2.2. Dokumenty na szczeblu powiatowym	12
2.3. Dokumenty na szczeblu wojewódzkim	13
3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	16
3.1. Obszar rewitalizacji	16
3.1. Sfera społeczna	17
3.2. Sfera gospodarcza	30
3.3. Sfera środowiskowa.....	35
3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	39
3.5. Sfera techniczna.....	44
3.6. Potencjał i bariery Miasta Maków Mazowiecki	45
3.7. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych.....	49
4. Planowany efekt rewitalizacji oraz cele i kierunki działań mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	54
5. Lista projektów głównych.....	60
6. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	64
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności.....	65
8. Ramy finansowe GPR	70
9. Mechanizmy włączenia mieszkańców	74
9.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia GPR.....	74
9.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania GPR.....	78
10. System zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	81
11. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR.....	84
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	88
13. Specjalna Strefa Rewitalizacji	89
14. Sposób realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	89
15. Załączniki	89
16. Spis tabel, wykresów i rysunków	90

1. Wstęp

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Źródło: Ustawa z dnia 9 października o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777)

Proces globalizacji oraz wyzwania gospodarki wolnorynkowej spowodowały szereg niekorzystnych zmian i procesów na obszarach jednostek samorządu terytorialnego takich, jak degradacja tkanki materialnej oraz coraz większe problemy w sferze społeczno – gospodarczej. Aby temu przeciwdziałać, coraz większą uwagę zaczęto przywiązywać do planowania i realizacji kompleksowych projektów rewitalizacyjnych. Należy pamiętać, że rewitalizacja to nie tylko odbudowa, renowacja czy też przywracanie stanu pierwotnego lub minimum stanu używalności określonego obiektu lub terenu, lecz przede wszystkim dążenie do przywrócenia ożywienia społeczno – gospodarczego danego regionu.

Rewitalizacja to proces kompleksowy oraz długotrwały. Dotyczy on wybranych obszarów zamieszkałych przez grupę społeczną, dotkniętą określonymi problemami. Kompleksowa rewitalizacja obejmuje sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno – funkcjonalną i techniczną. Aby proces ten mógł przynieść założone rezultaty, konieczna jest jego konsekwentna realizacja oraz czas – tylko wówczas możliwy jest widoczny rozwój społeczno – gospodarczy terenu rewitalizowanego i całego Miasta.

Cele i oczekiwane efekty rewitalizacji przedstawiają się następująco:

- pobudzenie aktywności środowisk lokalnych;
- stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego;
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych dysfunkcjami społecznymi obszarach;
- polepszenie jakości życia mieszkańców;
- zwiększenie szans mieszkańców na zatrudnienie;
- trwała odnowa obszaru, poprawa ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych;
- odnowa lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich.

Rezultatem prowadzonych działań będzie także zmiana wizerunku obszaru poddanego rewitalizacji, a co się z tym wiąże, zwiększenie zainteresowania inwestorów tym obszarem.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, program rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno – funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą wdrażać działania rewitalizacyjne w dwojaki sposób. Program rewitalizacji może być inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Miejską, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2016 poz. 446) lub na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 poz. 1777).

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Należy podkreślić, że prawidłowo opracowany Gminny Program Rewitalizacji musi charakteryzować się następującymi cechami:

- kompleksowość:
 - działania całościowe i wielowymiarowe, uwzględniające aspekty: społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe i kulturowe,
 - włączenie środków z EFRR, EFS, FS, innych publicznych oraz prywatnych;
- koncentracja:
 - koncentracja na obszarach najbardziej zdegradowanych, tj. obszarach Miasta, gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa;
- komplementarność:
 - wzajemne oddziaływanie między projektami rewitalizacyjnymi,
 - powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Miasta,
 - efektywny system zarządzania projektami rewitalizacyjnymi (współdziałanie instytucji, spójność procedur itp.);
- partycypacja:
 - nierozzerwalnie wpisane w proces rewitalizacji uczestnictwo we współdecydowaniu,
 - musi mieć realny charakter,
 - stanowi fundament działań na każdym etapie procesu rewitalizacji: diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i oceniania.

Prace związane z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki realizowane były przy aktywnym udziale społeczeństwa, które na etapie tworzenia dokumentu miało możliwość wniesienia swoich pomysłów, opinii, stanowisk,

sprzeciwu oraz aprobaty. Konsultacje społeczne były skierowane do szerokiego grona odbiorców.

2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji jest jednym z narzędzi realizujących strategię rozwoju Miasta, w związku z czym proces rewitalizacji powinien stanowić element całościowej wizji rozwoju Miasta. Poniżej przedstawiono powiązania niniejszego dokumentu z celami wdrażanej polityki krajowej, regionalnej i lokalnej.

2.1. Dokumenty na poziomie gminnym

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO DLA MIASTA MAKOWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2015-2022

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Miasta i implikuje przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu w przyszłości. To jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa on bowiem priorytety i cele polityki rozwoju społeczno – gospodarczego niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Plan łączy różne aspekty rozwojowe Miasta, zatem Gminny Program Rewitalizacji (ukierunkowany przede wszystkim na rozwój społeczny i gospodarczy) jest dokumentem operacyjnym, podrzędnym w stosunku do Planu Rozwoju Lokalnego.

Aspekty związane z rewitalizacją znalazły się we wszystkich zasadniczych częściach Planu Rozwoju Lokalnego tj. zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej. Należy zauważyć, że w rozdziale III zatytułowanym *Rewitalizacja obszarów miejskich – cele i zadania*, wprost wskazano obszary do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi. W *Planie Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022*, po przeprowadzeniu analiz, biorąc pod uwagę kryteria wyznaczania obszarów kryzysowych, określono trzy obszary:

1. centrum Miasta:

- Rynek część północna wraz z obiektami oraz obszarami starej zabudowy stanowiącymi dziedzictwo kulturowe Miasta, między innymi budynek bożnicy żydowskiej bractwa „Bet Hamidrasz” przy ul. Zielony Rynek 5, tereny dawnego getta przy ul. Grabowej, Lapidarium na terenie starego cmentarza żydowskiego przy ul. Adamowskiej i budynek dawnego domu kahalnego. Układ urbanistyczny Starego Miasta jest strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej,

- Rynek część południowa w szczególności kompleks zieleni, fontanna oraz alejki spacerowe,
2. tereny rekreacyjne:
- Zalew: wodny zbiornik sportowo – rekreacyjny,
 - dolina rzeki Orzyc wraz z terenami do niej przyległymi i terenami zalewowymi,
 - Park Sapera,
 - stadion miejski,
 - teren dawnej kolejki wąskotorowej,
 - Skwer Duński,
3. osiedla mieszkaniowe:
- podwórka przy ul. Mickiewicza 5 i Mickiewicza 8,
 - tereny wzdłuż szeregu bloków komunalnych przy ul. Mickiewicza,
 - tereny osiedla Polna, Grzanka, Południe,
 - ulice: Zachodnia i Bursztynowa,
 - tereny przemysłowe (ul. Przasnyska, ul. Zrembowska).

Ww. obszary charakteryzują się problemami w sferach:

1. społecznej: niekorzystne zmiany struktury ludności wg grup ekonomicznych (starzenie się społeczności), niski poziom dochodów ludności w porównaniu z dużymi Miastami przy wzroście kosztów utrzymania, pogłębianie się zróżnicowania socjalnego, zagrożenie wzrostu bezdomności, niewystarczająca baza sportowo-rekreacyjna i kulturalna, niski poziom korzystania z dóbr kultury, niska aktywność środowisk lokalnych, wzrost liczby rodzin z wyuczoną bezradnością opiekuńczo-wychowawczą,
2. gospodarczej: zahamowanie tempa wzrostu gospodarczego, obniżenie przychodów i pogorszenie wyników finansowych, upadłości przedsiębiorstw, struktura bezrobocia, trudności w jego przeciwdziałaniu,
3. przestrzenno – środowiskowej: ryzyko przestrzennej degradacji centrum Miasta, ryzyko pustostanów w lokalach usługowych, mało atrakcyjna przestrzeń publiczna, znaczna liczba zabytków – duże potrzeby konserwacji, hałaśliwe główne ulice Miasta, zanieczyszczenie powietrza (zjawisko niskiej emisji), potrzeba dostosowań obiektów do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

W przytoczonym dokumencie strategicznym wyznaczono też planowane rezultaty względem rewitalizacji. W związku z tym wyznaczono cele rewitalizacji:

Cel nadrzędny: Stworzenie przestrzennych warunków do zrównoważonego rozwoju Makowa Mazowieckiego, ożywienie gospodarcze i społeczne Miasta w szczególności potencjału turystycznego i kulturowego. Zaaranżowanie Rynku na potrzeby aktywizacyjne lokalnej społeczności. Powstanie atrakcyjnego wizerunku Miasta.

Cel I – Podniesienie jakości życia mieszkańców

Cele szczegółowe:

- adaptacja walorów kulturalnych i historycznych Makowa Mazowieckiego na potrzeby realizacji celów strategicznych Miasta,
- prace konserwatorskie, modernizacyjne i remonty zabytków, celowo mające przyczynić się do rozwoju kultury i turystyki,
- nawiązanie dialogu z właścicielami prywatnych kamienic otaczających północną i południową część Rynku w celu przeprowadzenia prac remontowych i konserwatorskich mających ujednoczyć wizerunek rewitalizowanych obszarów, zgodnie z wytycznymi wojewódzkiego konserwatora i głównego architekta,
- odnowa zdegradowanej przestrzeni i zabudowy osiedli mieszkaniowych,
- modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej na celu wzrost aktywności kulturalnej, sportowej, gospodarczo-społecznej,
- adaptacja terenów zielonych oraz obszarów rekreacyjnych na potrzebę stworzenia regionalnego produktu turystycznego poprzez budowę, przebudowę i modernizację terenów objętych powyższym działaniem, z wykorzystaniem innowacyjnych koncepcji i rozwiązań zintegrowanych z priorytetami Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Cel II – Zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej i sportowej mieszkańców

Cele szczegółowe:

- budowa targowiska miejskiego w partnerstwie z gminami powiatu makowskiego,
- powstanie sezonowego targowiska miejskiego w północnej części Rynku tworzącego dodatkowe źródło utrzymania dla mieszkańców i promującego produkty lokalnej społeczności,
- powstanie bazy turystyczno-rekreacyjnej wokół zalewu miejskiego poprzez budowę instalacji sportowych, obiektów gastronomicznych, noclegowych i kulturalnych (scena, molo, plaża),
- zagospodarowanie terenów przemysłowych, stworzenie przyjaznego środowiska dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych, partnerów biznesowych.

Cel III – Maków Mazowiecki miastem atrakcyjnym dla całego regionu

Cele szczegółowe:

- stworzenie produktu promocyjnego – identyfikującego Miasto w skali kraju,
- powstanie atrakcyjnej ikonografii Miasta z wykorzystaniem symboliki tożsamościowej i historycznej,
- profesjonalny marketing produktu promocyjnego, walorów kulturowych i turystycznych,
- współpraca z mediami regionalnymi, stworzenie nowoczesnych konstrukcji promujących Miasto,
- zaawansowane działania z wykorzystaniem marketingu cyfrowego.

W *Planie Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022* wprost wyszczególniano, że realizacja wszystkich wyżej wymienionych celów wymaga opracowania programu rewitalizacji, w którym zostaną zapisane propozycje projektów inwestycyjnych i społecznych, ukierunkowanych na rozwój poszczególnych obszarów miejskich. A zatem należy stwierdzić, że Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki jest niezbędny do tego, by zrealizować cele wyznaczone w najważniejszym dokumencie strategicznym, obowiązującym na terenie Makowa Mazowieckiego – *Planie Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022*.

STRATEGIA INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI NA LATA 2011-2018

Podobnie jak w przypadku *Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022*, we wszystkich zasadniczych częściach Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych znalazły się aspekty związane z rewitalizacją tj. zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej.

Część diagnostyczną niniejszej Strategii podsumowuje analiza SWOT, która w syntetyczny sposób prezentuje szanse i mocne strony, mogące przyczynić się do poprawy funkcjonowania osób i rodzin na terenie Makowa Mazowieckiego, jak również zagrożenia oraz słabe strony, które mogą utrudnić zmianę na lepsze. W analizie SWOT, zwłaszcza w słabościach i zagrożeniach, zawarto szereg uwarunkowań problemowych, które mogą stanowić uzasadnienie dla podjęcia działań rewitalizacyjnych:

- niewystarczające środki finansowe,
- brak mobilności zawodowej,
- bariery architektoniczne i komunikacyjne,
- niska aktywność organizacji pozarządowych,

- brak profilowanego szkolnictwa i kierunków kształcenia dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- niski stopień zorganizowania i aktywności społeczności lokalnej,
- niedostateczne działania na rzecz readaptacji osób wykluczonych społecznie,
- wyuczona bezradność i roszczeniowe postawy potrzebujących pomocy społecznej,
- zbyt mała liczba pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną, w stosunku do liczby mieszkańców i beneficjentów MOPS oraz zakresu zadań publicznych,
- starzenie się społeczeństwa i wzrost liczby osób niepełnosprawnych,
- wzrost przestępczości i patologii społecznych.

Wszystkie cele zawarte w Strategii można uznać za ściśle powiązane tematycznie z podstawowymi celami rewitalizacji:

1. Cel strategiczny Nr 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem

Cele operacyjne:

- Cel operacyjny 1. Wspieranie rodzin dotkniętych ubóstwem poprzez oddziaływanie interdyscyplinarne;
- Cel operacyjny 2. Wyrównywanie szans rozwojowych młodego pokolenia;
- Cel operacyjny 3. Rozwój form ekonomii społecznej;

2. Cel strategiczny Nr 2: Aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych oraz podniesienie jakości ich życia

Cele operacyjne:

- Cel operacyjny 1. Zwiększenie dostępności do usług medycznych, w tym rehabilitacyjnych;
- Cel operacyjny 2. Organizacja czasu wolnego;
- Cel operacyjny 3. Likwidacja barier architektonicznych;
- Cel operacyjny 4. Wspieranie inicjatyw tworzących nowe miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych;

3. Cel strategiczny Nr 3: Aktywizacja lokalnego rynku pracy oraz przeciwdziałanie bezrobociu

Cele operacyjne:

- Cel operacyjny 1. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości;
- Cel operacyjny 2. Zwiększenie aktywności zawodowej;
- Cel operacyjny 3. Wspieranie inicjatyw tworzących nowe miejsca pracy;

4. Cel strategiczny Nr 4: Ograniczenie skali zjawisk uzależnień**Cele operacyjne:**

- Cel operacyjny 1. Prowadzenie intensyfikacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień;

5. Cel strategiczny Nr 5: Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego**Cele operacyjne:**

- Cel operacyjny 1. Podnoszenie świadomości mieszkańców dotyczącej postaw obywatelskich;
- Cel operacyjny 2. Aktywizacja organizacji pozarządowych i wspieranie lokalnych liderów;
- Cel operacyjny 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańcom Miasta m.in. poprzez pobudzenie aktywności społecznej oraz zapewnienie odpowiedniej oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjno – sportowej, dlatego też należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby zrealizować cele wyznaczone w Strategii.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Maków Mazowiecki jest odpowiedzią na zapotrzebowanie oraz propozycją działań zmierzających do poprawy stanu jakości powietrza. Dokument ten zwraca uwagę na problem niskiej emisji w Makowie Mazowieckim, przedstawia potrzeby i oczekiwania mieszkańców związane z eliminacją zanieczyszczeń powstających w wyniku bezpośredniego spalania paliw na cele grzewcze i socjalno-bytowe w mieszkalnictwie.

W Planie wskazano, że wszelkie działania zmierzające do poprawy jakości powietrza w Makowie Mazowieckim powinny w pierwszej kolejności dotyczyć likwidacji niskiej emisji. Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej, budowa sieci gazowej, modernizacja istniejących systemów grzewczych wraz z termomodernizacją obiektów spowoduje znaczącą redukcję emisji substancji szkodliwych do powietrza, a wykorzystanie urządzeń opartych na odnawialnej energii jaką jest energia słoneczna, pozwoli na osiągnięcie oszczędności paliwa, ochrony środowiska, a także przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności Miasta. Roczne redukcje stężeń składników zanieczyszczeń w dłuższym horyzoncie czasowym dadzą pozytywny wynik działań związanych z ograniczeniem niskiej emisji na terenie Miasta oraz w regionie, a przyjęte w Planie założenia powinny przyczynić się do wymiernego obniżenia stężeń zanieczyszczenia powietrza.

Działania rewitalizacyjne są w pełni zgodne z ww. celami i przyczynią się do ich pełnej realizacji. Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki przewiduje bowiem m.in. zadania w sferze technicznej, których celem jest ograniczenie zjawiska niskiej emisji na terenie Makowa Mazowieckiego. Zadania te pozytywnie wpłyną również na zdrowie i jakość życia mieszkańców terenów wyznaczonych do rewitalizacji, jak i mieszkańców całego Miasta.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

Potrzebę rewitalizacji wskazano także w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki*, które zostało przyjęte uchwałą Nr XXIII/141/2012 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 4 października 2012 r.

W dokumencie tym wskazano, że centrum Miasta nadal, niemal w całości, wymaga działań związanych z rewitalizacją i rehabilitacją. Przemawia za tym m.in. zły stan techniczny wielu obiektów – w tym także uznanych za zabytkowe, zdegradowane obiekty budownictwa mieszkaniowego, degradacja infrastruktury technicznej (zwłaszcza drogowej), sposób zagospodarowania przestrzeni publicznych. Główne ulice i place miejskie, parki, tereny turystyczno – rekreacyjne tj. otoczenie zalewu Makowskiego, wymagają działań związanych z porządkowaniem przestrzeni, nadaniem jej charakteru reprezentacyjnego, a w niektórych wypadkach wręcz zagospodarowywania na nowo. Strefa śródmiejska, jako miejsce pracy, wypoczynku, a także spotkań społeczności Makowa Mazowieckiego, jest obszarem o szczególnym znaczeniu nie tylko dla samych mieszkańców. Wyjątkowe walory historyczno – urbanistyczne (obszar centrum Miasta jest wpisany do rejestru zabytków Województwa Mazowieckiego i objęty ścisłą ochroną konserwatorską) mogą odegrać kluczową rolę w promocji turystycznej Makowa Mazowieckiego. Stąd potrzeba przekształceń i działań, mających na celu rehabilitację obszaru centrum, wydają się mieć szczególnie istotne znaczenie z punktu widzenia interesów Miasta.

Ponadto należy wskazać, że w Studium wśród strategicznych celów rozwoju Miasta wymieniono ochronę dziedzictwa historycznego, obejmującą m.in. ochronę układu urbanistycznego oraz obiektów wpisanych do rejestru i gminnej ewidencji zabytków, rewitalizację istniejącej śródmiejskiej substancji architektonicznej, a także promocję walorów architektoniczno – historycznych w skali ponadlokalnej – regionalnej i krajowej.

Reasumując należy stwierdzić, że zadania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki są niezbędne do tego, by w pełni

zrealizować cele wyznaczone w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki.

2.2. Dokumenty na szczeblu powiatowym

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE MAKOWSKIM NA LATA 2011-2018

Strategia jest dokumentem, którego zadaniem jest wskazanie wspólnego planu działań dla wszystkich podmiotów działających w obszarze polityki społecznej, a także określenie kierunków działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wskazywania szans osobom niepełnosprawnym, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Diagnoza przeprowadzona na podstawie ankiet oraz informacji samorządów gminnych, a także analiza szans i zagrożeń wskazuje, że główne działania powiatu powinny skupić się na rozwiązaniu problemów społecznych z zakresu:

- bezrobocia,
- uzależnieniu od pomocy społecznej,
- ubóstwa,
- uzależnień,
- niepełnosprawności,
- bezradności życiowej mieszkańców,
- przemocy w rodzinie,
- braku oferty kulturalno – edukacyjnej dla dzieci i młodzieży,
- słabych warunków edukacyjnych na wsi,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- ograniczonego dostępu do specjalistycznej opieki medycznej,
- sytuacji osób starszych i chorych.

W Strategii sformułowano następujące cele strategiczne:

1. aktywizacja lokalnego rynku pracy,
2. podejmowanie działań na rzecz rodzin i osób żyjących w ubóstwie z uwzględnieniem inicjatyw zmierzających do ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego,
3. podniesienie świadomości edukacyjno – kulturalnej społeczeństwa,
4. ograniczenie skali problemu uzależnień i promowanie zdrowego stylu życia,
5. wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,

6. zaspokojenie potrzeb osób starszych w zakresie opieki i wsparcia oraz zapobieganie wycofaniu się z życia społecznego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki jest spójny ze wszystkimi wyżej wymienionymi celami strategicznymi, które ściśle odnoszą się do sfery społecznej. Ma on bowiem na celu przede wszystkim aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów, dlatego też zadania przewidziane do realizacji pośrednio przyczynią się do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Makowskim na lata 2011-2018.

2.3. Dokumenty na szczeblu wojewódzkim

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO ROKU 2030

Przyjęto następującą wizję rozwoju województwa: „***Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców***”.

Przeprowadzone analizy uwarunkowań i stanu rozwoju województwa oraz prognoz rozwoju województwa, jak też zgłaszanych podczas konsultacji społecznych aspiracji różnych środowisk, pozwoliły na identyfikację priorytetów rozwoju województwa.

Najważniejszym ustaleniem operacyjnym Strategii jest cel główny – *Zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie.*

Realizacja celu głównego będzie wspierana poprzez następujące cele strategiczne:

- 1) Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystywanie nowych technologii;
- 2) Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki;
- 4) Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska;
- 5) Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.

Zadania przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki wpisują się przede wszystkim w cel strategiczny 3: *Poprawa jakości życia oraz*

wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki, w ramach którego przewidziano następujące działania dla miast:

- Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej;
- Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej;
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna;
- Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki ma na celu przede wszystkim aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów, dlatego też zadania przewidziane do realizacji pośrednio przyczynią się do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.

Trzeba też zauważyć, że zaplanowane działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej budynków, czy mające na celu wzrost atrakcyjności rekreacyjno – turystycznej Miasta przyczynią się do realizacji celu strategicznego *4 Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska* oraz *5 Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.*

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2014-2020

Celem strategicznym *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego (RPO WM) na lata 2014-2020* jest *wspieranie działań wzmacniających zrównoważony rozwój środowiska na Mazowszu.*

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego formułuje 10 osi priorytetowych dotyczących najważniejszych z punktu widzenia województwa problemów:

- Oś priorytetowa 1. Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce;
- Oś priorytetowa 2. Wzrost e-potencjału Mazowsza;
- Oś priorytetowa 3. Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości;
- Oś priorytetowa 4. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną;
- Oś priorytetowa 5. Gospodarka przyjazna środowisku;
- Oś priorytetowa 6. Jakość życia;
- Oś priorytetowa 7. Rozwój regionalnego systemu transportowego;
- Oś priorytetowa 8. Rozwój rynku pracy;

- Oś priorytetowa 9. Wspieranie włączenia społecznego i walki z ubóstwem;
- Oś priorytetowa 10. Edukacja dla rozwoju regionu.

W ramach RPO WM przewiduje się wspieranie projektów rewitalizacyjnych w ramach działań przedstawionych na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Rewitalizacja w RPO WM 2014-2020

Źródło: Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego.

Komplementarna interwencja w ramach różnych priorytetów inwestycyjnych pozwala na kompleksowe rozwiązywanie problemów społecznych na rewitalizowanym obszarze.

Zaplanowane przez Miasto Maków Mazowiecki projekty rewitalizacyjne obejmują przede wszystkim działania na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej mieszkańców terenów zdegradowanych oraz projekty infrastrukturalne mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców i wzrost atrakcyjności Miasta, zarówno pod względem osadniczym, jak również gospodarczym oraz turystycznym. Przedsięwzięcia te wpłyną także na poprawę jakości środowiska naturalnego (wśród nich należy wymienić przede wszystkim termomodernizację budynków mieszkalnych, rozwój oferty rekreacyjno – turystycznej). W związku z tym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpisują się przede wszystkim w priorytety inwestycyjne 3a, 4c, 4e, 6c, 9a, 9i oraz 9v.

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w myśl ustawy o rewitalizacji oznacza całość lub część obszaru, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej lub technicznej. Po wyznaczeniu obszarów zdegradowanych występujących na terenie Miasta, wyznaczono obszary, które podlegać będą rewitalizacji w celu zminimalizowania wpływu występujących na ich terenie problemów.

Na podstawie Uchwały Nr XXI/159/2016 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 29 sierpnia 2016 r. jako obszar rewitalizacji wyznaczono:

1. centrum Miasta:

- Rynek część północna wraz z obiektami oraz obszarami starej zabudowy stanowiącymi dziedzictwo kulturowe Miasta, między innymi budynek bożnicy żydowskiej bractwa „Bet Hamidrasz” przy ul. Zielony Rynek 5, tereny dawnego getta przy ul. Grabowej, Lapidarium na terenie starego cmentarza żydowskiego przy ul. Adamowskiej i budynek dawnego domu kahalnego. Układ urbanistyczny Starego Miasta jest strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- Rynek część południowa w szczególności kompleks zieleni, fontanna oraz alejki spacerowe,

2. tereny rekreacyjne:

- Zalew: wodny zbiornik sportowo – rekreacyjny,
- dolina rzeki Orzyc wraz z terenami do niej przyległymi i terenami zalewowymi,
- Park Sapera,
- Skwer Duński,

3. osiedla mieszkaniowe:

- podwórka przy ul. Mickiewicza 5 i Mickiewicza 8,
- tereny wzdłuż szeregu bloków komunalnych przy ul. Mickiewicza.

Łączna liczba mieszkańców tych obszarów wynosi około 2 740 osób (tj. około 28% mieszkańców Makowa Mazowieckiego) oraz około 65 ha (tj. około 6,3% powierzchni całego Makowa Mazowieckiego). A zatem obszar wyznaczony do rewitalizacji spełnia kryteria ustawowe tj. nie przekracza 20% powierzchni Miasta oraz 30% mieszkańców Miasta.

Należy zaznaczyć, że szczegółowe dane dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji nie zawsze były dostępne. Dlatego przy szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji w niektórych przypadkach posłużono się danymi charakteryzującymi cały Maków Mazowiecki, przyjmując, że dane charakteryzujące Miasto odzwierciedlają również sytuację na obszarze rewitalizacji.

3.1. Sfera społeczna

CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI

Zgodnie z danymi GUS, Miasto Maków Mazowiecki na koniec 2014 roku zamieszkiwało 10 077 osób, co stanowiło 21,73% ludności powiatu makowskiego i 0,19% ludności województwa mazowieckiego. W badanym okresie liczba mieszkańców Makowa Mazowieckiego ulegała wahaniom, przy czym ostatecznie odnotowano wzrost populacji niniejszej jednostki samorządu terytorialnego o około 2,64%.

Tabela 1. Liczba ludności na terenie Miasta Maków Mazowiecki, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego w latach 2009-2014

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	osoba						
	Maków Mazowiecki	9 818	10 274	10 262	10 211	10 118	10 077
	powiat	46 068	47 287	47 004	46 836	46 577	46 365
	województwo	5 222 167	5 267 072	5 285 604	5 301 760	5 316 840	5 334 511

Źródło: Dane GUS

Poniższa tabela przedstawia udział ludności według ekonomicznych grup wieku na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010 - 2014. Na przestrzeni tych pięciu lat na terenie Miasta:

- o 1 p.p. spadł udział osób w wieku przedprodukcyjnym, podobnie jak na terenie powiatu makowskiego (spadek o 1,4 p.p.), jednak tendencja ta była mniej korzystna niż na terenie województwa mazowieckiego, gdzie odnotowano spadek na niższym poziomie – o 0,2 p.p.;

- spadek udział ludności w wieku produkcyjnym – o 3,1 p.p, podczas gdy na terenie powiatu wartość ta zmniejszyła się o 0,3 p.p., a na terenie województwa spadła o 1,5 p.p.;
- odnotowano zwiększenie udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 4,1 p.p., w tym samym czasie na terenie powiatu wartość ta zwiększyła się o 1,7 p.p., a na terenie województwa mazowieckiego wzrosła o 1,8 p.p.

Tabela 2. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Miasta Maków Mazowiecki, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina					
w wieku przedprodukcyjnym	19,7	19,7	19,4	18,9	18,7
w wieku produkcyjnym	65,2	64,3	63,5	62,8	62,1
w wieku poprodukcyjnym	15,1	16,0	17,1	18,3	19,2
Powiat					
w wieku przedprodukcyjnym	21,1	20,7	20,4	20,0	19,7
w wieku produkcyjnym	62,1	62,2	62,2	62,1	61,8
w wieku poprodukcyjnym	16,8	17,1	17,4	18,0	18,5
Województwo					
w wieku przedprodukcyjnym	18,7	18,6	18,6	18,5	18,5
w wieku produkcyjnym	63,5	63,3	62,9	62,4	62
w wieku poprodukcyjnym	17,7	18,1	18,6	19	19,5

Źródło: Dane GUS

Tabela 3. Przyrost naturalny i saldo migracji na terenie Miasta Maków Mazowiecki w latach 2010-2014

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014
przyrost naturalny	osoba	13	1	13	-19	16
saldo migracji	osoba	-76	-13	-77	-23	-44

Źródło: Dane GUS

Spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym niekorzystnie wpłynie na sytuację demograficzną Miasta w kolejnych latach. Niekorzystne prognozy demograficzne potęguje ujemne saldo migracji i podlegający znacznym wahaniom przyrost naturalny.

W analizowanym okresie można zauważyć, że społeczeństwo na terenie Miasta starzeje się, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich. Może to mieć negatywne konsekwencje w postaci konieczności racjonalizacji sieci szkół, których utrzymanie będzie nieefektywne w stosunku do liczby uczniów do nich uczęszczających,
- silny wzrost liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Miasta w zakresie opieki społecznej. Miasto powinno zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji.

Na analizowanym obszarze, część mieszkańców boryka się z wykluczeniem społecznym. Trzeba też pamiętać, że społeczeństwo Miasta Maków Mazowiecki starzeje się, w związku z tym konieczne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami.

Aby Maków Mazowiecki mógł się dalej rozwijać i zwiększać swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do innych gmin, musi przede wszystkim podejmować działania zmierzające do dalszego pozyskiwania nowych mieszkańców (zwłaszcza osób młodych i młodych rodzin) oraz dostosowywania panujących warunków do potrzeb osób starszych. Aby to osiągnąć, należy przede wszystkim zwiększyć atrakcyjność mieszkaniową terenów Miasta poprzez rozwój oferty skierowanej do mieszkańców i podstawowej infrastruktury. Dlatego w ramach działań rewitalizacyjnych przewidziano m.in. zajęcia dla różnych grup społecznych i wiekowych, rozwój oferty kulturalnej oraz sportowo – rekreacyjnej, jak również modernizację budynków mieszkalnych. Planowanym celem niniejszych zadań jest zachęcanie obecnych, jak i potencjalnych mieszkańców do osiedlania się na tym terenie. Efektem zaplanowanych działań będzie wzrost przyrostu naturalnego oraz salda migracji, a w konsekwencji wzrost liczby mieszkańców Miasta.

PROBLEMY SPOŁECZNE

Celem działań podejmowanych przez instytucje działające w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej jest zapewnienie warunków życia odpowiadającym godności człowieka. Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Makowa Mazowieckiego jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek pomaga rodzinom oraz osobom samotnym w trudnych sytuacjach życiowych, realizuje zadania własne i zlecone zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej.

Tabela 4 przedstawia wybrane dane charakteryzujące pomoc społeczną dla Makowa Mazowieckiego, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010-2014.

Zgodnie z danymi GUS, na terenie Makowa Mazowieckiego w latach 2010-2014 liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej spadła o 3,9%, co spowodowało także spadek osób w tych gospodarstwach o 1,7%. Podobny trend zaobserwowano na terenie powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego. Na terenie powiatu w analizowanych latach liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej spadła o 3,6%, w tym samym czasie o 6,9% spadła również liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Podobne tendencje zaobserwowano na terenie województwa mazowieckiego, gdzie liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 8,7%, a liczba osób korzystających z pomocy społecznej spadła o 13,6%. Uwzględniając zatem dwa powyższe wskaźniki, sytuacja na terenie Miasta kształtuje się dość korzystnie.

Biorąc pod uwagę zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup, w latach 2010-2014 na terenie Makowa Mazowieckiego udział osób korzystających z pomocy społecznej utrzymywał się na podobnym poziomie. Wartości charakteryzujące Miasto w tym względzie były bardziej korzystne niż na terenie powiatu makowskiego, gdzie wskaźnik ten na przestrzeni pięciu lat oscylował na poziomie 16% (tylko w 2014 roku przyjął niższą wartość – 15,2%), ale znacznie mniej korzystne niż na terenie województwa.

Poniższa tabela przedstawia także udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. We wszystkich analizowanych jednostkach samorządu terytorialnego udział ten na przestrzeni lat 2010-2014 spadł. Podobnie jak w przypadku poprzedniego wskaźnika i tym razem sytuacja na terenie Miasta kształtowała się lepiej niż na terenie powiatu, natomiast gorzej niż w przypadku województwa mazowieckiego.

Tabela 4. Wybrane dane charakteryzujące pomoc społeczną na obszarze Makowa Mazowieckiego, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Miasto					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	483	497	478	475	464
Osoby w gospodarstwach domowych korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego- ogółem	1227	1225	1223	1238	1206
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku - ogółem [%]	11,9	11,9	12	12,1	11,9
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują	41,8	39,1	37,2	35,7	35

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
zasilek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku [%]					
Powiat					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	2 368	2 395	2 358	2 385	2 282
Osoby w gospodarstwach domowych korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego- ogółem	7 603	7 629	7 493	7 496	7 077
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku - ogółem [%]	16,1	16,2	16	16	15,2
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku [%]	58,8	56,5	53,4	51,7	50
Województwo					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	148 471	139 268	138 731	142 069	135 621
Osoby w gospodarstwach domowych korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego- ogółem	400 547	366 007	361 257	370 810	345 979
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku - ogółem [%]	7,6	6,9	6,8	7	6,5
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku [%]	31,6	29,3	27	25,6	24

Źródło: Dane GUS

Poniżej zaprezentowano szczegółowe dane na temat pomocy społecznej świadczonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim.

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy mieszkańcom Makowa Mazowieckiego w latach 2010 – 2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Ubóstwo	342	347	405	384	359
Sieroctwo	1	0	0	0	0
Bezdomność	15	11	15	16	12
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	39	42	39	27
- w tym wielodzietność	12	28	24	26	16
Bezrobocie	323	309	311	299	287
Niepełnosprawność	138	145	156	151	163
Długotrwała lub ciężka choroba	172	166	172	152	174
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	59	67	65	59	52
Alkoholizm	37	26	21	32	28
Narkomania	1	1	1	1	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	18	7	9	4	7
Zdarzenia losowe	5	2	0	0	0

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Sytuacja kryzysowa	1	2	0	0	0
Przemoc w rodzinie	17	23	17	24	21

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022

Z powyższych danych wynika, iż najpoważniejsze problemy występujące na terenie Miasta to: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Należy zaznaczyć, iż problemy te na ogół nie występują w izolacji od siebie, ale są ze sobą połączone np. bezrobocie z alkoholizmem. Problemy te niosą za sobą poważne skutki społeczne dla ludności, z których najczęstszym jest ubóstwo. Analizując powyższą tabelę należy zauważyć, że na przestrzeni lat 2010-2014 o prawie 5% wzrosła liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa. Tendencję wzrostową odnotowano również w przypadku niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

Tabela 6. Pomoc społeczna na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Razem Miasto	Udział beneficjentów pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji względem ogólnej liczby beneficjentów pomocy społecznej na terenie Miasta
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	523	1 187	44,06%
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	182	466	39,06%
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	353	751	47,00%
Liczba osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa	512	988	51,82%
Liczba osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności	141	291	48,45%
Liczba osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia	387	774	50,00%
Liczba osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	180	371	48,52%

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Razem Miasto	Udział beneficjentów pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji względem ogólnej liczby beneficjentów pomocy społecznej na terenie Miasta
Liczba osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu	34	69	49,28%
Liczba osób objętych pomocą z powodu: narkomanii	2	2	100,00%
Liczba osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie	16	35	45,71%

Źródło: Dane MOPS w Makowie Mazowieckim

Powyższa tabela przedstawia dane charakteryzujące problemy społeczne na obszarze rewitalizacji i całego Miasta. Zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim w 2015 roku na obszarze rewitalizacji z pomocy społecznej korzystały 523 osoby, co przełożyło się na liczbę 182 gospodarstw domowych, korzystających z pomocy społecznej. Porównując liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w odniesieniu do wszystkich mieszkańców danego obszaru (tabela nr 7), zauważyć można, że na obszarze rewitalizacji sytuacja ta przedstawia się mniej korzystnie niż w całym Mieście. Udział mieszkańców objętych pomocą MOPS w Makowie Mazowieckim w 2015 roku na obszarze rewitalizacji osiągnął poziom 19,09%, a na obszarze Miasta 12,13%. Również ze względu na przedstawione powody korzystania z pomocy społecznej sytuacja na obszarze objętym rewitalizacją kształtowała się gorzej – w każdym przypadku udział ten był wyższy niż w Mieście.

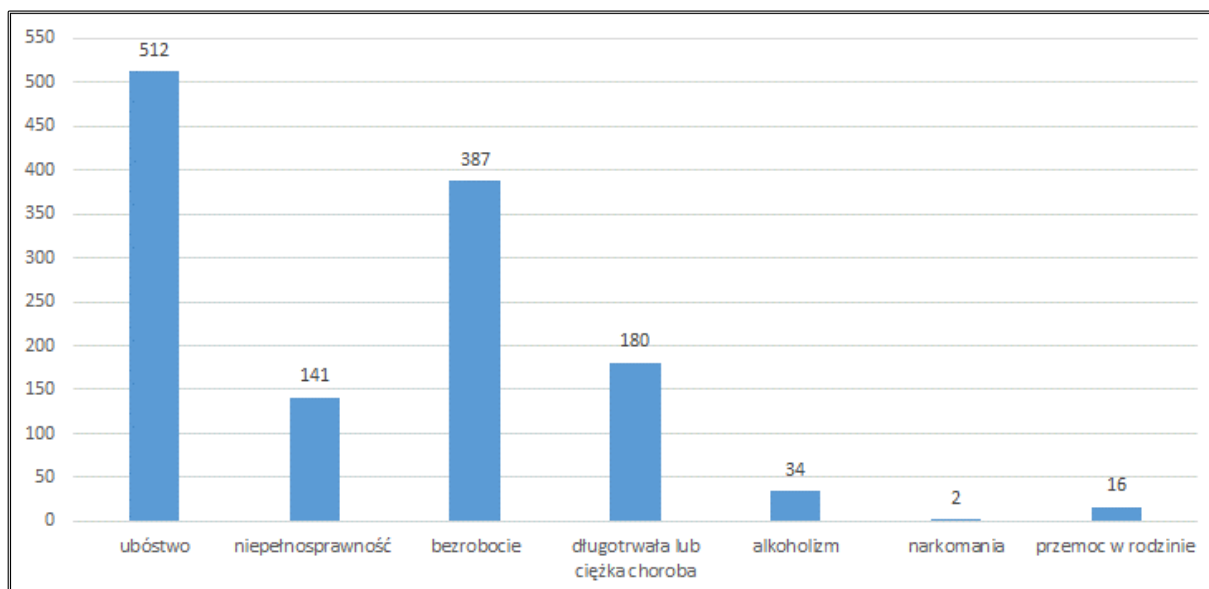
Tabela 7. Wskaźniki charakteryzujące teren rewitalizowany w zakresie pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Miasto ogółem
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze	19,09%	12,13%
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	12,88%	7,68%
Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	18,69%	10,10%
Udział osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	5,15%	2,97%
Udział osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	14,12%	7,91%

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Miasto ogółem
Udział osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	6,57%	3,79%
Udział osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	1,24%	0,71%
Udział osób objętych pomocą z powodu: narkomanii w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	0,07%	0,02%
Udział osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	0,58%	0,36%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS i UM w Makowie Mazowieckim

Wykres 1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Analizując powód przyznania świadczeń socjalnych na obszarze rewitalizacji należy zauważyć, że największy udział stanowiły osoby, które otrzymały pomoc z powodu ubóstwa (512 osób) i bezrobocia (387 osób). Następnymi w kolejności powodami wsparcia udzielonego przez MOPS w Makowie Mazowieckim były długotrwała lub ciężka choroba (180 osób), niepełnosprawność (141 osób), alkoholizm (34 osób), przemoc w rodzinie (16 osób) i narkomania (2 osoby).

Część mieszkańców Makowa Mazowieckiego boryka się z problemami społecznymi, co znajduje odzwierciedlenie w liczbie beneficjentów pomocy społecznej. Zjawiska takie, jak bezrobocie i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno – gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem

społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia, łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych. Przyczyną wielu problemów społecznych jest bezrobocie, dlatego konieczne są również działania, zmierzające do jego ograniczenia (szkolenia, staże, praktyki itp.). W wielu przypadkach osoby korzystające z pomocy społecznej zagrożone są wykluczeniem społecznym. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami.

RYNEK PRACY

Do końca 2013 roku sytuacja na rynku pracy na analizowanym obszarze nie była korzystna. Na terenie Makowa Mazowieckiego odnotowano wówczas 1 126 osób bez pracy, co stanowiło 17,7% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Sytuacja uległa poprawie w 2014 roku, kiedy to bezrobocie zaczęło spadać zarówno na terenie Miasta, jak i na obszarze powiatu makowskiego oraz województwa mazowieckiego.

Biorąc pod uwagę poszczególne wartości wskaźników należy zauważyć, że sytuacja na rynku pracy w Makowie Mazowieckim jest gorsza niż w jednostkach administracyjnych wyższego szczebla. W 2014 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci na terenie Miasta wynosił 15,6% i był wyższy niż w powiecie (15,1%) oraz w województwie (7,6%). Znacznie korzystniej natomiast wygląda sytuacja w przypadku wskaźnika pracujących na 1000 ludności. Dla Miasta wartość ta w 2014 roku oscylowała na poziomie 257 osób i była wyższa niż wartość właściwa dla powiatu makowskiego (115 osób) i niewiele niższa niż wskaźnik dla województwa mazowieckiego (279 osób).

Tabela 8. Struktura bezrobocia na terenie Makowa Mazowieckiego na tle powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010–2014

Wyszczególnienie			2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni zarejestrowani wg płci							
ogółem	osoba	gmina	933	1 109	1 164	1 126	974
		powiat	3 820	4 662	4 879	4 904	4 342
		województwo	238 341	246 739	271 927	283 196	249 777
mężczyźni	osoba	gmina	509	566	640	622	556
		powiat	2 056	2 403	2 647	2 707	2 438
		województwo	123 262	124 535	141 904	149 396	130 268
kobiety	osoba	gmina	424	543	524	504	418

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014	
	powiat	1 764	2 259	2 232	2 197	1 904	
	województwo	115 079	122 204	130 023	133 800	119 509	
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci							
ogółem	%	gmina	13,9	16,8	17,9	17,7	15,6
		powiat	13	16	16,8	17	15,1
		województwo	7,1	7,4	8,2	8,5	7,6
mężczyźni	%	gmina	14,8	16,7	19,1	18,9	17,1
		powiat	12,8	15	16,6	17,1	15,5
		województwo	7,1	7,2	8,2	8,7	7,6
kobiety	%	gmina	13	16,9	16,7	16,5	13,9
		powiat	13,2	17,1	16,9	16,8	14,7
		województwo	7,1	7,6	8,1	8,4	7,6
Pracujący na 1000 ludności							
ogółem	osoba	gmina	254	255	251	251	257
		powiat	103	105	108	111	115
		województwo	272	274	272	272	279

Źródło: Dane GUS

Tabela 9 prezentuje szczegółowe dane na temat bezrobocia z uwzględnieniem wszystkich ulic znajdujących się w obszarze rewitalizacji, w zestawieniu z danymi charakteryzującymi Maków Mazowiecki.

Na obszarze rewitalizowanym w 2015 roku odnotowano 393 osoby bezrobotne, co stanowiło prawie połowę bezrobotnych niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Należy zauważyć, że podobnie jak na terenie Miasta, powiatu makowskiego oraz województwa mazowieckiego, liczba osób bezrobotnych na terenie rewitalizowanym w porównaniu do roku 2014 spadła. Niestety wśród osób pozostających bez pracy duży udział miały osoby długotrwale bezrobotne – stanowiły one ponad 72% bezrobotnych w 2014 na terenie rewitalizowanym. W tym samym czasie, niniejszy wskaźnik dla Miasta równy był około 69%. O znacznie mniej korzystnej sytuacji na terenie rewitalizowanym świadczy również wskaźnik udziału osób bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze, który w 2015 roku wyniósł 14,3%, natomiast ogółem dla Makowa Mazowieckiego kształtował się na poziomie 8,3%.

Tabela 9. Struktura bezrobocia na obszarze rewitalizacji w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	2014		2015	
	Liczba osób bezrobotnych		Liczba osób bezrobotnych	
Ulice	Ogółem	w tym długotrwale bezrobotni	Ogółem	w tym długotrwale bezrobotni
Razem obszar rewitalizacji	361	243	393	284
Miasto ogółem	974	677	816	566

Źródło: PUP Maków Mazowiecki

Tabela 10. Wskaźniki charakteryzujące teren rewitalizowany w zakresie bezrobocia

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Udział osób bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze	Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych
Obszar rewitalizacji	2 740	393	284	14,3%	72,3%
Miasto ogółem	9 785	816	566	8,3%	69,4%

Źródło: Opracowanie własne

Dane zestawione w powyższych tabelach świadczą o niekorzystnej sytuacji w zakresie bezrobocia na terenach wyznaczonych do rewitalizacji. Należy zaznaczyć, że brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwale występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Miasta na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji powyższych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Makowa Mazowieckiego.

Konieczne jest zatem podejmowanie działań, zmierzających do ograniczenia bezrobocia (szkolenia, staże, praktyki itp.). Aktywizacja osób bezrobotnych przyczyni się do zmniejszenia liczby mieszkańców dotkniętych ubóstwem i innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi. Przełoży się to z kolei na spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie Makowa Mazowieckiego odpowiada Komenda Powiatowa Policji oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Poniższa tabela przedstawia liczbę przestępstw popełnionych na terenie Makowa Mazowieckiego, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego w latach 2012-2014. Zgodnie z poniższym zestawieniem, liczba przestępstw na terenie Miasta w analizowanych latach podlegała

znacznym wahaniami. Ostatecznie jednak w porównaniu do roku 2012 spadła o ponad 25% (spadek odnotowano również na terenie powiatu i województwa).

Tabela 11. Liczba przestępstw na terenie Makowa Mazowieckiego w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Maków Mazowiecki	378	227	283
powiat makowski	1 087	978	721
województwo mazowieckie	142 841	139 641	118 521

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022

W tabeli 12 zestawiono natomiast liczbę przestępstw na terenie Miasta i terenach rewitalizowanych i na tej podstawie wyliczono wskaźnik obrazujący problem przestępczości. W tym względzie współczynnik charakteryzujący teren rewitalizowany jest nieznacznie niższy niż wartość wskaźnika właściwego dla terenu całego Miasta, co świadczy o dość korzystnej sytuacji na terenie rewitalizowanym w zakresie bezpieczeństwa.

Tabela 12. Wskaźniki charakteryzujące teren rewitalizowany w zakresie przestępczości

Wyszczególnienie	Liczba przestępstw	Liczba mieszkańców	Liczba przestępstw przypadających na jednego mieszkańca
Miasto	283	9785	0,029
Teren rewitalizowany	77	2740	0,028

Źródło: Opracowanie własne

EDUKACJA

Na terenie Makowa Mazowieckiego funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Samorządowe Przedszkole Nr 1 w Makowie Mazowieckim,
- Samorządowe Przedszkole Nr 2 w Makowie Mazowieckim,
- Samorządowe Przedszkole nr 4 w Makowie Mazowieckim,
- Zespół Szkół nr 1 w Makowie Mazowieckim:
 - szkoła podstawowa,
 - gimnazjum,
- Zespół Szkół nr 2 w Makowie Mazowieckim:
 - szkoła podstawowa,
 - gimnazjum,
- Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie-Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim,
- Zespół Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego w Makowie Mazowieckim.

Źródło: <http://www.makowmazowiecki.pl/>

W tabelach poniżej zaprezentowano wyniki sprawdzianu szóstoklasisty uczniów chodzących do szkół podstawowych oraz egzaminu gimnazjalnego gimnazjów zlokalizowanych na terenie Makowa Mazowieckiego.

Tabela 13. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Makowa Mazowieckiego, powiatu makowskiego oraz w województwie mazowieckim w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	2014	2015		
	Średni wynik	Część pierwsza język polski i matematyka	Część druga - języki obce - angielski	Część druga - języki obce - niemiecki
Maków Mazowiecki	22,40	59,9	67,2	52,0
Powiat makowski	22,64	60,7	68,6	52,0
Województwo mazowieckie	26,98	69,8	80,4	73,8

Źródło: Dane OKE Warszawa

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w powyższej tabeli, szóstoklasiści z terenu Makowa Mazowieckiego w każdym z analizowanych lat uzyskali gorsze wyniki, niż średnia dla powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego.

Tabela 14. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w gimnazjach zlokalizowanych w Makowie Mazowieckim oraz w województwie mazowieckim w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Część humanistyczna		Część matematyczno - przyrodnicza		Część językowa – język angielski		Część językowa – język niemiecki	
	Język polski	Historia i WOS	matematyka	przedmiot y przyrodnicze	Podstawowy	rozszerzony	Podstawowy	rozszerzony
2014								
Maków Mazowiecki	64,46	57,35	43,38	51,23	66,57	41,12	57,50	34,17
Powiat makowski	63,7	55,0	40,1	47,9	57,7	34,1	55,3	38,2
Województwo mazowieckie	70,0	60,9	50,2	54,1	70,1	49,6	57,1	45
2015								
Maków Mazowiecki	58,6	59,6	45,4	45,4	61,1	40,6	67,2	30,6
Powiat makowski	59,7	60,0	43,6	45,7	59,5	39,1	55,3	30,6
Województwo mazowieckie	64,7	65,9	51,2	52,1	69,8	51,2	55,5	52

Źródło: UG Walim oraz OKE Wrocław

Zgodnie z powyższym zestawieniem, gimnazjaliści z terenu Makowa Mazowieckiego w 2014 roku prawie w każdym przypadku osiągnęli lepsze wyniki niż średnia dla powiatu makowskiego, natomiast w odniesieniu do województwa mazowieckiego uczniowie

z Makowa Mazowieckiego lepsze wyniki osiągnęli z części językowej – język niemiecki podstawowy, w przypadku tej części egzaminu również w 2015 roku gimnazjaliści przewyższyli średni wynik dla województwa mazowieckiego. Dane zestawione w dwóch powyższych tabelach świadczą o przeciętnym poziomie nauczania na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego.

3.2. Sfera gospodarcza

PODMIOTY GOSPODARCZE

Według danych GUS na terenie Makowa Mazowieckiego w 2014 roku zarejestrowane były 1 163 podmioty gospodarcze. Na przestrzeni lat 2009 – 2014 liczba przedsiębiorstw spadła o około 3,80%. Tendencje te są zgodne, z danymi charakteryzującymi powiat makowski, gdzie liczba podmiotów gospodarczych zmniejszyła się o 2,84%. Znaczny wzrost liczb podmiotów gospodarczych odnotowano natomiast na obszarze województwa mazowieckiego – o 14,76%.

Tabela 15. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Makowa Mazowieckiego, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
gmina	podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 209	1 252	1 212	1 165	1 193	1 163
powiat		3 421	3 534	3 461	3 463	3 549	3 324
województwo		646 696	681 012	675 099	699 212	724 997	742 172

Źródło: Dane GUS

Zmniejszająca się liczba podmiotów gospodarczych potęguje zjawisko bezrobocia na obszarze niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Liczba zakładów pracy na terenie Makowa Mazowieckiego jest niewystarczająca, co zmusza mieszkańców, przede wszystkim młodych ludzi, do poszukiwania pracy w większych miastach, a także za granicą. Ma to swoje odzwierciedlenie przede wszystkim w ujemnym saldzie migracji, ale także w malejącym przyroście naturalnym i bezpośrednio wpływa na niekorzystne prognozy liczby ludności w kolejnych latach.

Analizując rodzaj własności, znaczną przewagę na terenie Makowa Mazowieckiego mają przedsiębiorstwa prywatne. W 2014 r. odnotowano 1 111 podmiotów sektora prywatnego, które stanowiły 95,53% podmiotów gospodarki narodowej ogółem.

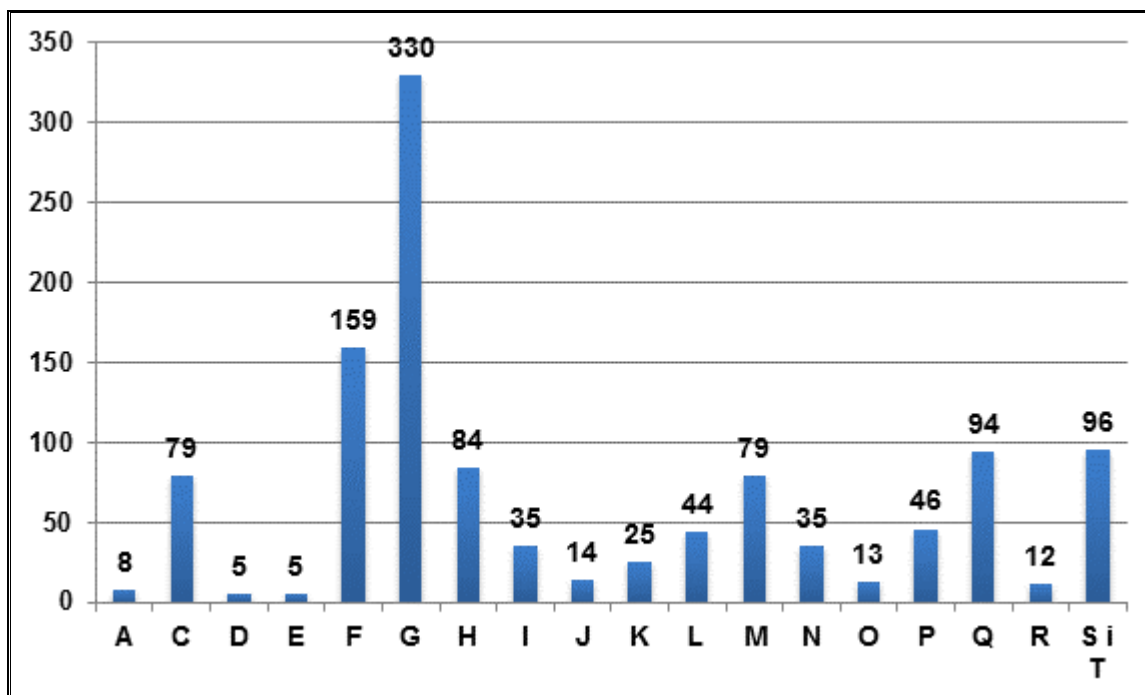
Tabela 16. Podmioty gospodarcze na terenie Makowa Mazowieckiego

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 209	1 252	1 212	1 165	1 193	1 163
sektor publiczny						
ogółem	52	52	51	52	55	52
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	43	41	40	41	43	41
sektor publiczny - spółki handlowe	2	3	3	3	4	3
sektor prywatny						
ogółem	1 157	1 200	1 161	1 113	1 138	1 111
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	987	1 025	979	929	944	919
sektor prywatny - spółki handlowe	33	32	36	33	39	39
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	3	2	2	2
sektor prywatny - spółdzielnie	12	12	12	12	12	12
sektor prywatny - fundacje	3	3	4	4	5	5
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	20	23	25	26	28	28

Źródło: Dane GUS

Strukturę działalności gospodarczej pod względem podziału na poszczególne sektory przedstawia poniższy wykres. Zgodnie z danymi GUS prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Miasta Maków Mazowiecki koncentruje się głównie na: handlu hurtowym i detalicznym (28,37%), budownictwie (13,67%) oraz pozostałej działalności usługowej (8,25%).

Wykres 2. Podmioty wg sekcji PKD 2007 na terenie Makowa Mazowieckiego w 2014 roku

Źródło: Dane GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S i T	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Na obszarze rewitalizacji funkcjonują 334 podmioty gospodarcze, co stanowi około 28% wszystkich podmiotów w Makowie Mazowieckim. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Konieczne jest zatem podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów na teren Miasta, jak również zachęcenie obecnych mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej (w tym przede wszystkim przez osoby bezrobotne). Działania te pozwolą na ograniczenie bezrobocia oraz liczby beneficjentów pomocy społecznej, z drugiej zaś strony przyczynią się do wzrostu dochodów Miasta i jego możliwości inwestycyjnych, a także do wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego (jednym z głównych czynników branych pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest możliwość znalezienia pracy oraz odległość od zakładu pracy).

Potencjałem w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji jest możliwość tworzenia małych przedsiębiorstw, w tym jednoosobowych podmiotów gospodarczych. Chcąc zmniejszyć poziom bezrobocia i zwiększyć liczbę funkcjonujących podmiotów gospodarczych, należałoby skutecznie pozyskiwać nowych inwestorów, a także stwarzać odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Niezbędnym działaniem jest zatem prowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych, które będą mogły założyć własną firmę. Dzięki prowadzeniu różnego rodzaju form aktywizujących osoby biernie zawodowo zmniejszy się problem bezrobocia, ubóstwa i braku przedsiębiorstw na obszarze objętym rewitalizacją. W ramach rewitalizacji zaplanowano m.in. stworzenie Inkubatora przedsiębiorczości/ Interaktywnego Centrum Edukacyjno - Społecznego z myślą o lokalnych przedsiębiorcach, co niewątpliwie wpłynie na rozwój gospodarczy na obszarze rewitalizacji.

TURYSTYKA

Na sytuację gospodarczą poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego wpływa także baza turystyczna. Na terenie Makowa Mazowieckiego zlokalizowanych jest wiele obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków województwa mazowieckiego oraz do Gminnej Ewidencji Zabytków. Wśród tej pierwszej kategorii należy wymienić:

- układ urbanistyczny Starego Miasta – strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- nawarstwienie kulturowe Starego Miasta,
- kościół p.w. Bożego Ciała,
- budynek dawnej łaźni miejskiej,
- bożnicę żydowską bractwa „Bet Hamidrasz”,
- dawny dom kahalny,

- cmentarz przykościelny – ul. Kościelna,
- przestrzenny układ komunikacyjny Mławskiej Kolei Dojazdowej (układ torowiska w granicach działki 169),
- stanowiska archeologiczne.

Pomimo wielu ciekawych obiektów, część z nich wymaga modernizacji. Na szczególną uwagę zasługuje centrum Miasta, które powinno stanowić jego wizytówkę. Przemawia za tym m.in. zły stan techniczny wielu obiektów – w tym także uznanych za zabytkowe, zdegradowane obiekty budownictwa mieszkaniowego, degradacja infrastruktury technicznej, czy też sposób zagospodarowania przestrzeni publicznych. Główne ulice i place miejskie, parki, tereny turystyczno – rekreacyjne tj. otoczenie Zalewu Makowskiego, wymagają działań związanych z porządkowaniem przestrzeni, nadaniem jej charakteru reprezentacyjnego, a w niektórych wypadkach wręcz zagospodarowywania na nowo. Strefa śródmiejska, jako miejsce pracy, wypoczynku, a także spotkań społeczności Makowa Mazowieckiego, jest obszarem o szczególnym znaczeniu nie tylko dla samych mieszkańców. Wyjątkowe walory historyczno – urbanistyczne mogą odegrać kluczową rolę w promocji turystycznej Makowa Mazowieckiego.

Jedną z największych atrakcji turystycznych Makowa Mazowieckiego jest wcześniej wspomniany Zalew Miejski oraz rzeka Orzyc. Należy również wskazać, że Miasto położone jest w obszarze „Zielonych Płuc Polski”. Niniejsze uwarunkowania determinują fakt, że Maków Mazowiecki coraz częściej doceniany jest jako zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat turystycznych obiektów noclegowych oraz liczby turystów odwiedzających Maków Mazowiecki, powiat makowski i województwo mazowieckie. Zgodnie z danymi GUS, na terenie Makowa Mazowieckiego funkcjonuje tylko jeden całoroczny obiekt noclegowy. Pomimo iż na przestrzeni analizowanych lat zwiększyła się liczba całorocznych miejsc noclegowych, to w rozpatrywanym okresie spadła liczba turystów odwiedzających Miasto. Może to być w dużej mierze uwarunkowane wyżej opisanymi problemami. Zupełnie odmiennie przedstawia się natomiast sytuacja na poziomie województwa mazowieckiego gdzie:

- liczba turystów wzrosła o około 39%;
- liczba całorocznych obiektów wzrosła o około 27%;
- liczba całorocznych miejsc noclegowych zwiększyła się o 20%.

Tabela 17. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie Makowa Mazowieckiego, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego w latach 2009–2014

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Maków Mazowiecki							
obiekty całoroczne VII	ob.	1	1	1	1	1	1
miejsca noclegowe całoroczne VII	msc.	24	24	24	40	40	40
turyści ogółem I-XII	osoba	245	278	269	305	207	159
Powiat makowski							
obiekty całoroczne VII	ob.	3	3	3	4	4	3
miejsca noclegowe całoroczne VII	msc.	72	79	78	105	108	83
turyści ogółem I-XII	osoba	1 224	1 318	1 273	1 611	1 181	917
Województwo mazowieckie							
obiekty całoroczne VII	ob.	341	372	357	423	438	432
miejsca noclegowe całoroczne VII	msc.	36 950	39 433	38 708	41 749	43 601	44 305
turyści ogółem I-XII	osoba	2 786 608	3 187 278	3 311 910	3 375 976	3 648 184	3 867 197

Źródło: Dane GUS

Na niekorzystne tendencje w sferze turystycznej Miasta wpływ ma przede wszystkim niewykorzystany potencjał przyrodniczy Makowa Mazowieckiego, jak również postępująca degradacja obiektów zabytkowych i przestrzeni miejskiej. W celu dalszego rozwoju turystycznego Miasta zaplanowano działania w zakresie promocji Miasta, szczególnie obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie produktu charakterystycznego dla regionu, ale także rozbudowę istniejącej bazy turystyczno-rekreacyjnej w centrum Miasta oraz wokół Zalewu. Ponadto przewidziano odnowę terenu dawnej kolejki wąskotorowej i powstanie muzeum miniatur kolejnictwa.

3.3. Sfera środowiskowa

Miasto Maków Mazowiecki wchodzi w skład makroregionu Niziny Północno – Mazowieckiej. Według regionizacji fizyczno – geograficznej, obszar Miasta znajduje się w granicach mezoregionu Wysoczyzny Ciechanowskiej. Teren Miasta jest zasobny w wody powierzchniowe, które stanowią rzeka Orzyc z czterema niewielkimi dopływami i Zalew Miejski.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki
Na terenie Miasta nie wyznaczono form ochrony przyrody, na co wskazuje poniższy rysunek.

Rysunek 2. Formy ochrony przyrody na terenie Makowa Mazowieckiego

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Czystość środowiska naturalnego oraz bieżąca dbałość o jego stan są istotnymi elementami polityki oraz podejmowanych działań przez władze Miasta. Działania na rzecz ochrony środowiska obejmują troskę o jakość wody pitnej i gospodarkę odpadami, oczyszczanie ścieków komunalnych, dbałość o stan powietrza i jakość wód powierzchniowych.

Efektorem sukcesywnej rozbudowy miejskiej sieci kanalizacji oraz modernizacji i rozbudowy miejskiej oczyszczalni ścieków, jest stała poprawa stanu czystości głównego odbiornika ścieków tj. Orzyca. Pomimo działań prowadzonych na terenie Makowa Mazowieckiego, stan rzeki oceniany jest jako zły. Poniżej zaprezentowano ocenę czystości Orzyca, wykonaną w ramach monitoringu rzek w latach 2010-2015 prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Tabela 18. Ocen stanu czystości Orzyca

Lp.	Nazwa ocenianej JCW	Kod ocenianej JCW	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN
101	Orzyc od Tamki do Ulatówki	PLRW2000192658599	UMIARKOWANY		ZŁY
102	Orzyc od Ulatówki do ujścia z Węgierką od dopł. z Dzielin	PLRW200019265899	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY

Źródło: Monitoring rzek w latach 2010-2015, <http://www.wios.warszawa.pl/>

Na terenie Makowa Mazowieckiego przeprowadzono także badania wód podziemnych – Zgodnie z *Monitoringiem jakości wód podziemnych w województwie mazowieckim w 2015 roku*, w ujęciu nr 1687 Maków Mazowiecki stwierdzono pogorszenie się jakości wód, w granicach stanu dobrego, z klasy II do III. Poza dotychczas występującymi w III klasie

jakości stężeniami wskaźników pochodzenia geogenicznego takimi jak: tlen, wodorowęglany i żelazo, w 2015 r. stwierdzono również wzrost stężeń wapnia (III klasy jakości), co ostatecznie zdecydowało o końcowej klasyfikacji.

Zgodnie z *Roczną oceną jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2015*, Maków Mazowiecki należy do strefy mazowieckiej, gdzie odnotowano zbyt duże stężenie pyłu zawieszonego PM10, PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu. Miasto Maków Mazowiecki zostało zakwalifikowane do stref, dla których konieczne jest sporządzenie programu ochrony powietrza, ze względu na zbyt duże stężenie roczne BaP. Ponadto na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego, odnotowano przekroczenie PM2,5, O3 oraz AOT40 (w tych przypadkach nie ma jednak ustawowego obowiązku sporządzenia programów ochrony powietrza).

Tabela 19. Wyniki badania jakości powietrza na terenie Makowa Mazowieckiego

Nr obszaru na mapie	Kryterium	Nazwa gminy	Teryt gminy	Typ gminy	Nazwa strefy	Powierzchnia obszaru km ²	Szacowana liczba ludności [tys.]
Zestawienie obszarów przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń (poziomów dopuszczalnych i docelowych) w strefach, dla których istnieje ustawowy obowiązek sporządzenia Programów Ochrony Powietrza (POP)							
BaP_rok_sm_8	BaP(rok)	Maków Mazowiecki	1411011	miejska	strefa mazowiecka	2,61	7,75
Zestawienie obszarów przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń (poziomów dopuszczalnych i docelowych) w strefach, dla których nie istnieje ustawowy obowiązek sporządzenia Programów Ochrony Powietrza (POP)							
PM25_20_rok_sm_7	PM2,5 (rok-20)	Maków Mazowiecki	1411011	miejska	strefa mazowiecka	0,50	0,99
O3_dlugot_sm_1	O3 (długoterm)	Maków Mazowiecki	1411011	miejska	strefa mazowiecka	1,02	1,00
AOT40_dlugot_sm_1	AOT40 (długoterm)	Maków Mazowiecki	1411011	miejska	strefa mazowiecka	10,269	-

Źródło: Roczną oceną jakości powietrza w województwie mazowieckim 2015

Powyższe zestawienie potwierdza, że głównym problemem w sferze środowiskowej, występującym na terenie Makowa Mazowieckiego jest zanieczyszczenie powietrza. Należy wskazać, że na terenie Miasta obowiązuje Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Maków Mazowiecki. O stanie zanieczyszczenia powietrza w Mieście decydują następujące rodzaje emisji:

- punktowa – powodowana przez zorganizowane źródła, jako wynik energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych,
- liniowa – komunikacyjna, powodowana przez transport samochodowy i lotniczy,

- powierzchniowa – powodowana przez zanieczyszczenia energetyczne, pochodzące ze spalania paliw w zbiorczych lub lokalnych kotłowniach, piecach i paleniskach domowych.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń na terenie Makowa Mazowieckiego są lokalne kotłownie, paleniska domowe oraz transport. Mieszkańcy ogrzewają swoje domy w dużej mierze węglem, wykorzystywane jest również drewno, w nieznacznym stopniu olej opałowy. Powoduje to zjawisko tzw. niskiej emisji. Sposobem ograniczania niskiej emisji na terenie Miasta jest termomodernizacja budynków, wzrost wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, a także ograniczenie ruchu samochodowego na rzecz alternatywnych środków transportu.

Kolejnym istotnym problemem w ramach omawianego zagadnienia jest hałas komunikacyjny. Poniżej przedstawiono wyniki pomiarów wskaźników (krótkookresowych) w odniesieniu do jednej doby na terenie Makowa Mazowieckiego. Ostatnie pomiary na terenie Miasta zostały przeprowadzone w 2013 roku.

Tabela 20. Pomiar hałasu na terenie Makowa Mazowieckiego

adres punktu	Data i wyniki pomiarów			Norma	
	data	L _{Aeq D} [dB]	L _{Aeq N} [dB]	L _{Aeq D} [dB]	L _{Aeq N} [dB]
Maków Mazowiecki, ul. Moniuszki 87	2013-07-17/18	66,8	63,1	61	56

Źródło: Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2013 roku

Zgodnie z powyższym zestawieniem na terenie Makowa Mazowieckiego odnotowano przekroczenia hałasu w odniesieniu do jednej doby zarówno podczas dnia (66,8 dB przy normie wynoszącej 61 dB), jak i w porze nocnej (63,1 dB przy normie wynoszącej 56 dB). Powyższe wyniki są zgodne z trudnościami zgłaszanymi przez mieszkańców Miasta. Maków Mazowiecki nie posiada obwodnicy, a przez jego teren przebiegają trzy drogi, charakteryzujące się dużym natężeniem ruchu kołowego. Wśród nich należy wymienić dwie drogi krajowe: droga nr 60 łącząca Łęczycę z Ostrowią Mazowiecką i droga nr 57 łącząca Bartoszyce z Pułuskim oraz drogę wojewódzką nr 626 stanowiącą połączenia Makowa Mazowieckiego z Nową Wsią. Ruch samochodowy odbywający się na niniejszych szlakach komunikacyjnych bardzo źle wpływa na klimat akustyczny panujący w Mieście, a także na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców.

Jakość środowiska naturalnego ma szczególne znaczenie w kontekście atrakcyjności mieszkaniowej i rekreacyjno – turystycznej. Miasto Maków Mazowiecki może poszczycić się pięknym otoczeniem przyrody, jednak na jego terenie zdiagnozowano także problemy: zanieczyszczenia wód, hałas oraz niską emisję. Aby walory przyrodnicze Miasta nie uległy

pogorszeniu i mogły zachęcać mieszkańców do osiedlania się na jego obszarze, a turystów do zwiedzania zakątków niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, należy przedsięwziąć kroki zmierzające do ograniczenia niskiej emisji, hałasu oraz poprawy stanu wód powierzchniowych. Na poprawę jakości powietrza z pewnością wpłyną m.in. działania termomodernizacyjne, budowa ścieżek pieszo - rowerowych oraz inwestycje w zakresie odnowy terenów zielonych.

3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

SIEĆ KOMUNIKACYJNA

Maków Mazowiecki nie posiada obwodnicy Miasta, dlatego przez jego teren przebiegają trzy drogi, charakteryzujące się dużym natężeniem ruchu kołowego. Wśród nich należy wymienić dwie drogi krajowe: droga nr 60 łącząca Łęczycę z Ostrowią Mazowiecką i droga nr 57 łącząca Bartoszyce z Pułtuskiem oraz drogę wojewódzką nr 626 stanowiącą połączenia Makowa Mazowieckiego z Nową Wsią. Niniejsze drogi tworzą główne arterie Miasta, które są uzupełnione przez sieć dróg powiatowych i gminnych.

Wyżej wskazane szlaki komunikacyjne reprezentują różny stan techniczny, dlatego wymagane jest podjęcie prac modernizacyjnych. Problem stanowią ubytki nawierzchni, które nasilają się w wyniku procesów starzenia i destrukcji, szczególnie w okresach zimowych.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA ORAZ ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Miasto Maków Mazowiecki jest dobrze wyposażone w sieć wodno – ściekową. Długość sieci wodociągowej w 2014 roku wynosiła około 31,7 km i w stosunku do roku 2009 uległa rozbudowie o 24,31%. W tym samym czasie zwiększyła się także liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej – o około 3%, spadła natomiast ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym. Zgodnie z danymi GUS, na koniec 2014 roku Maków Mazowiecki zamieszkiwało 10 077 osób, co oznacza, że około 96% mieszkańców Miasta miało dostęp do wodociągu.

Podobnie jak w przypadku sieci wodociągowej, korzystnie na terenie Miasta prezentuje się infrastruktura kanalizacyjna. Na koniec 2014 roku długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 23,9 km, a zatem w stosunku do roku bazowego (2009) odnotowano wzrost jej długości o około 4,39%. W analizowanym okresie, podobnie jak w przypadku ilości dostarczonej wody, spadła ilość odprowadzonych ścieków (spadek o około 11,26%), wzrosła natomiast liczba osób korzystających z sieci. W 2014 roku kształtowała się ona na poziomie 8 977 osób (a zatem z sieci kanalizacyjnej korzystało około 89% mieszkańców Makowa Mazowieckiego), co w porównaniu z rokiem 2009 daje wzrost o 3,45%.

Na terenie Makowa Mazowieckiego znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w południowej części Miasta.

Znacznie mniej korzystnie przedstawia się zaopatrzenie w gaz sieciowy. Zgodnie z danymi GUS, w 2014 roku z tego typu infrastruktury korzystało tylko 41 mieszkańców Miasta. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane charakteryzujące infrastrukturę wodno-kanalizacyjną oraz gazową na terenie Makowa Mazowieckiego.

Tabela 21. Wyposażenie Makowa Mazowieckiego w sieć wodno – kanalizacyjną oraz gazową w latach 2009–2014

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wodociągi							
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	25,5	26,5	31,4	31,4	31,7	31,7
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	292,2	302,7	285,9	301,7	266,1	288,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	9 400	9 851	9 850	9 802	9 717	9 681
Kanalizacja							
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	22,8	22,8	22,8	22,8	23,9	23,9
ścieki odprowadzone	dam ³	435,0	446,0	434,0	407,0	402,0	386,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	8 678	9 098	9 115	9 072	9 010	8 977
Gaz							
długość czynnej sieci ogółem w m	m	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 450,0
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	41,0

Źródło: Dane GUS

Dla porównania w tabeli poniżej przedstawiono procent osób korzystających z poszczególnych instalacji w ogóle ludności na terenie Makowa Mazowieckiego, powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego. W przypadku danych właściwych dla powiatu i województwa wskazano informacje charakteryzujące obszary miejskie.

Zestawiając dane cechujące sieć wodociągowo – kanalizacyjną na terenie Makowa Mazowieckiego z danymi właściwymi dla powiatu i województwa należy zauważyć, że przedstawiają się one na podobnym poziomie. Znacznie odmiennie wygląda natomiast sytuacja w przypadku sieci gazowej. Zarówno na terenie Makowa Mazowieckiego, jak i powiatu makowskiego procent osób korzystających z tego rodzaju infrastruktury w ogólnej liczbie ludności kształtuje się na bardzo niskim poziomie nieprzekraczającym 1%. Z kolei na terenie województwa mazowieckiego wskaźnik ten oscyluje powyżej 70%.

Tabela 22. % osób korzystających z instalacji w ogóle ludności na terenie Makowa Mazowieckiego, powiatu makowskiego oraz województwie mazowieckim

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Maków Mazowiecki	wodociąg	95,2	95,9	96,0	96,0	96,0	96,1
	kanalizacja	87,9	88,6	88,8	88,8	89,0	89,1
	gaz	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,4
powiat (w Miastach)	wodociąg	95,7	96,2	96,2	96,2	96,3	96,9
	kanalizacja	85,9	86,3	86,8	87	87,3	87,8
	gaz	0	0	0	0,4	0,4	0,3
województwo (w Miastach)	wodociąg	91,2	91,2	91,5	91,6	91,8	93,1
	kanalizacja	85,5	85,8	86,8	87,1	87,8	89,1
	gaz	75,8	75,3	74,9	73,2	73,1	72,6

Źródło: Dane GUS

ENERGIA ELEKTRYCZNA

Podstawowym źródłem zasilania w energię elektryczną dla Miasta jest stacja transformatorowo – rozdzielcza GZP 110/15 kV zlokalizowana przy ul. Przasnyskiej. Z głównego punktu zasilania energia elektryczna przesyłana jest do odbiorców za pośrednictwem sieci napowietrzno – kablowej średniego napięcia (15 kV). W skład sieci wchodzi linie magistralne i odgałęzienia doprowadzające energię elektryczną do stacji transformatorowych 15/0,4 kV zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie odbiorców. Indywidualni odbiorcy powiązani są ze stacjami transformatorowymi liniami napowietrznymi bądź kablowymi niskiego napięcia 0,4/0,23 kV.

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Maków Mazowiecki

Poniższa tabela przedstawia dane charakteryzujące sieć elektryczną na terenie Makowa Mazowieckiego. Zgodnie z niniejszym zestawieniem na przestrzeni lat 2009-2014 nieznacznie spadła liczba odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu (spadek o około 0,22%). W tym samym czasie, podobnie jak na terenie powiatu, jak i województwa mazowieckiego, spadła ilość zużytej energii elektrycznej – spadek o 490 MWh tj. o 5,89%.

Tabela 23. Energia elektryczna w gospodarstwach domowych na terenie Makowa Mazowieckiego w latach 2009–2014

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Maków Mazowiecki							
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	3 631	3 700	3 715	3 705	3 710	3 623
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	8 316	8 474	8 554	8 373	8 455	7 826

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat makowski							
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	4 648	4 717	4 743	4 737	4 739	4 653
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	10 521	10 689	10 752	10 559	10 691	10 046
Województwo mazowieckie							
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	1 469 720	1 490 581	1 502 670	1 542 249	1 532 139	1 539 280
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	30 014 910	3 102 228	3 105 074	3 148 889	3 083 110	2 976 535

Źródło: Dane GUS

OCHRONA ZDROWIA

Mieszkańcy Makowa Mazowieckiego mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, dzięki działającym na terenie Miasta zakładom opieki zdrowotnej i przychodniom. Ważną rolę w tym zakresie pełni Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Zakładów w Makowie Mazowieckim.

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca

Zgodnie z danymi GUS w 2014 roku na terenie Miasta działało 7 przychodni, a liczba osób przypadających na jedną przychodnię wynosiła 1 440.

KULTURA I SZTUKA

Główną instytucją realizującą zadania związane z upowszechnianiem kultury i sztuki na terenie Makowa Mazowieckiego jest Miejski Dom Kultury. Zgodnie ze statutem Instytucji, celem jej działania jest realizacja zadań w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury oraz aktywizacji społeczności lokalnej. W ramach działalności MDK prowadzone jest kino, Makowski Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz różnorodne zajęcia (m.in. muzyczne, ruchowe, taneczne), dzięki czemu mieszkańcy Miasta mają możliwość aktywnego spędzania czasu i integracji.

Drugą ważną instytucją realizującą zadania w zakresie kultury jest Miejska Biblioteka Publiczna. Jej głównym zadaniem jest gromadzenie i udostępnianie zbiorów oraz zaspokajanie potrzeb czytelnich. Dzięki różnorodności zgromadzonego księgozbioru i innych materiałów, każdy czytelnik bez względu na wiek, wykształcenie i zainteresowania może znaleźć dla siebie coś ciekawego. Systematycznie uzupełniany księgozbiór wpływa na niesłabnące zainteresowanie czytelników.

Potrzeby mieszkańców Makowa Mazowieckiego w zakresie kultury i sztuki są zaspakajane w podstawowym zakresie. Dalsze działania w tym zakresie niewątpliwie przyczynią się do wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej i turystycznej Miasta, dlatego też konieczna jest budowa obiektów przeznaczonych na cele kulturowe, co przyczyni się do podniesienia atrakcyjności mieszkaniowej Miasta, a co za tym idzie wpłynie na wzrost liczby mieszkańców w przyszłości. Ponadto rozwój oferty kulturalnej korzystnie wpłynie na integrację społeczeństwa, a także umożliwi tworzenie nowych miejsc pracy, co przełoży się na ożywienie gospodarcze. W tym celu zaplanowano realizację przedsięwzięć zmierzających do poprawy warunków dostępu do oferty kulturalnej na obszarze rewitalizacji.

SPORT I REKREACJA

Bazę rekreacyjno – sportową na terenie Makowa Mazowieckiego stanowią przede wszystkim:

- stadion sportowy,
- boiska szkolne,
- siłownia,
- fitness club.

Dzięki istnieniu powyższych obiektów mieszkańcy Makowa Mazowieckiego mają zapewniony dostęp do różnych form spędzania wolnego czasu. Analizując sferę sportowo – rekreacyjną, nie należy zapominać także o walorach środowiskowych, które umożliwiają aktywne i atrakcyjne spędzanie czasu wolnego. Wśród nich na pierwszy plan wysuwa się Zalew Miejski. Jest to sztucznie utworzony w latach 70 XX wieku zbiornik na rzece Orzyc. Zajmuje powierzchnię około 17 hektarów. Jest jednym z ulubionych miejsc wypoczynku i spacerów mieszkańców Makowa Mazowieckiego. Stanowi ponadto jeden z najpopularniejszych akwenów dla amatorów wędkarstwa. Istotną funkcję środowiskową i wypoczynkową na terenie Makowa Mazowieckiego stanowią także parki, skwery i tereny zielone rozmieszczone na jego terenie. Niestety wszystkie wyżej wskazane elementy środowiskowe, pomimo swej niewątpliwiej atrakcyjności, nie są w pełni wykorzystane, ponadto część z nich cechuje się znaczną degradacją.

Mając powyższe na uwadze, w celu zapewnienia odpowiedniej bazy rekreacyjno – sportowej mieszkańcom obszaru rewitalizacji, władze Miasta zaplanowały m.in. zagospodarowanie terenów zielonych, co wpłynie na wzrost aktywności i integracji społecznej.

3.5. Sfera techniczna

W ramach sfery technicznej pod uwagę należy wziąć w szczególności stan techniczny obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braki czy niedostateczne funkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

ENERGIA CIEPLNA

Zaopatrzenie Miasta w ciepło realizowane jest z:

- systemu scentralizowanego wody gorącej,
- z lokalnych kotłowni i z indywidualnych źródeł ciepła wbudowanych w poszczególnych odbiorców zarówno w zabudowie jednorodzinnej jak i wielorodzinnej (piece).

Miejski system ciepłowniczy realizowany jest przez spółkę JUMA Sp. z o. o., której współnikami są: Miasto Maków Mazowiecki oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „Jubilatka”. JUMA Sp. z o. o. produkuje ciepło na potrzeby centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej. W tym celu wykorzystuje kotłownię zlokalizowaną przy ul. Kopernika 12. Kotłownia jest obiektem całorocznym i do produkcji ciepła wykorzystuje węgiel typu groszek. Dystrybucja ciepła odbywa się do 33 odbiorców. Lokalizacja oraz przepustowość sieci pozwalają na obsługę dodatkowych odbiorców, jednakże ze względu na brak rezerw mocy nie jest to możliwe. Uzupełnieniem miejskiego systemu ciepłowniczego jest kotłownia zlokalizowana przy ul. Gen. Pułaskiego 2 należąca do Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko – Własnościowej „Jubilatka”. Obiekt ten pracuje sezonowo tj. w okresie grzewczym i produkuje ciepło tylko na potrzeby centralnego ogrzewania. Poza zorganizowanym systemem ciepłowniczym na terenie Miasta funkcjonują również kotłownie lokalne.

Podstawowym problemem w zakresie niskiej emisji w sektorze budynków jest duża energochłonność zabudowy, jak również wykorzystywanie wysokoemisyjnych, indywidualnych źródeł energii cieplnej. Budynki charakteryzujące się wysokim zapotrzebowaniem energetycznym, zwłaszcza na energię do ogrzewania są źródłem dużej ilości ubocznych produktów spalania. Ponadto należy również wskazać, że najczęściej źródłem ogrzewania w tego rodzaju budynkach są indywidualne paleniska na paliwa stałe, które w znacznym stopniu przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza pyłami i benzo(a)pirenem. W obszarze budownictwa mieszkalnego tylko niewielka część budynków wymaga przeprowadzenia procesu termomodernizacji. W sektorze budynków użyteczności publicznej większość budynków została poddana termomodernizacji.

W zakresie niskiej emisji obszarem problemowym jest zasilenie w energię ciepłą indywidualnych nisko sprawnych palenisk na paliwa stałe w centrum Miasta, dlatego Spółka JUMA posiada jako jeden z celów strategicznych rozbudowę sieci w tym obszarze, w celu wyeliminowania jako źródła ciepła niskoefektywnych kotłów używających jako paliwo węgiel kamienny, drewno i w wielu przypadkach odpady.

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Maków Mazowiecki
 Intensywność zjawiska niskiej emisji wynika również z ilości wykorzystywanej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Na terenie Miasta funkcjonują instalacje odnawialnych źródeł energii, jednak ich liczba jest niewystarczająca.

W ramach rewitalizacji przewidziano m.in. termomodernizację budynków komunalnych, co wpłynie na poprawę stanu technicznego obiektów i jakości życia mieszkańców. Realizacja powyższego przedsięwzięcia jest istotna nie tylko z uwagi na walory estetyczne Miasta, ale również na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi.

3.6. Potencjał i bariery Miasta Maków Mazowiecki

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie Miasta Maków Mazowiecki w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej.

Tabela 24. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie Miasta Maków Mazowiecki

Sfera	Potencjał	Bariery
Spoleczna	<ul style="list-style-type: none"> Otwartość mieszkańców na nowe inicjatywy i ich gotowość do zmiany dotychczasowego stylu życia Ludzie z inicjatywą, społeczne grupy aktywności Oferta oświatowa i infrastruktura opieki zdrowotnej na podstawowym poziomie Potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczności lokalne Miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej Położenie na szlaku dróg krajowych i drogi wojewódzkiej, które zapewnią dogodne połączenie z pobliskimi ośrodkami miejskimi Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, sprzyjający osiedlaniu się Bezpieczeństwo i stosunkowo 	<ul style="list-style-type: none"> Niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi Międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia Podstawowa oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna, która jednak nie zaspakaja potrzeb osób z terenów zdegradowanych Zły stan techniczny budynków Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w

Sfera	Potencjał	Bariery
	niska przestępczość w Mieście	zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji <ul style="list-style-type: none"> • Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów, obniżająca atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową Miasta
Przestrzenno-funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> • Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa • Bardzo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa • Sukcesywna rozbudowa miejskiej sieci kanalizacji oraz modernizacja i rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków • Dobre zaopatrzenie w infrastrukturę energetyczną (energia elektryczna) • Oferta oświatowa i infrastruktura opieki zdrowotnej na podstawowym poziomie • Infrastruktura społeczna na podstawowym poziomie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan niektórych dróg na terenie Miasta • Brak obwodnicy Miasta • Niewystarczająca sieć gazowa
Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta sieć dróg, która zapewnia dogodnie połączenia z innymi ośrodkami miejskimi • Duże zasoby siły roboczej • Doświadczenie zawodowe mieszkańców wyniesione z tradycyjnych branż gospodarki • Brak formy ochrony przyrody, które mogłyby ograniczać możliwość lokalizacji niektórych form działalności gospodarczej • Działania podejmowane na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości • Konsekwentna promocja Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową Miasta • Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi • Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozbudowana infrastruktura techniczna na terenie Miasta, w tym sieć wodociągowa i kanalizacyjna • Działania podejmowane przez Miasto w celu ztermomodernizowania budynków komunalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Część budynków na terenie Miasta znajduje się w złym stanie technicznym • Niezadawalający stan techniczny dróg • System ciepłowniczy oparty głównie o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe • Występowanie na terenie Miasta zjawiska niskiej emisji • Nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym

Sfera	Potencjał	Bariery
Środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> Atrakcyjne walory przyrodnicze – rzeka Orzyc, Zalew Miejski Działania na rzecz ochrony środowiska podejmowane przez władze Miasta 	<p>rozwiązania problemu niskiej emisji</p> <ul style="list-style-type: none"> Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność krajobrazową Miasta Brak formy ochrony przyrody, które mogłyby chronić środowiska przed jego degradacją Wysoki poziom hałasu komunikacyjnego i zanieczyszczeń powietrza spowodowanych przez ruch tranzytowy

Źródło: Opracowanie własne

Należy zauważyć, że wiele potencjałów i barier występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co wynika z tego, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna i środowiskowa są ze sobą ściśle powiązane.

Płaszczyzna środowiskowa ma znaczący wpływ na obszar zarówno społeczny, techniczny, jak i gospodarczy. Atrakcyjne tereny przyrodnicze mają duże znaczenie dla osób poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania. Środowisko ma także znaczący wpływ na płaszczyznę techniczną i gospodarczą. Dla sfery technicznej ważne są możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Uwarunkowania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody w dużej mierze decydują o możliwych formach prowadzenia działalności gospodarczej. Na terenie Miasta Maków Mazowiecki nie ustanowiono większych form ochrony przyrody, co sprzyja możliwości lokowania różnego rodzaju działalności gospodarczych. Należy to rozpatrywać jako potencjał Miasta w kierunku rozwoju gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy, a co za tym idzie, zwiększania liczby mieszkańców Miasta, rozwoju mieszkalnictwa i wzrostu dochodów Miasta, które następnie mogą zostać wykorzystane na nowe inwestycje. W tym miejscu widoczne jest przenikanie się sfery gospodarczej ze sferą społeczną. Wykorzystanie potencjałów występujących w przestrzeni gospodarczej może przyczynić się do ograniczenia bezrobocia na terenie Miasta, a co za tym idzie do ograniczenia liczby osób dotkniętych problemami społecznymi i korzystających z pomocy MOPS. Trzeba też pamiętać, że jednym z głównych czynników branych pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest możliwość znalezienia pracy oraz odległość od zakładu pracy, dlatego rozwój Miasta w sferze gospodarczej bezpośrednio wpłynie na kondycję sfery społecznej. Należy również zauważyć, że wzrost liczby mieszkańców, pośrednio może przyczynić się do poprawy sytuacji gospodarczej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Wśród nowych

mieszkańców mogą znaleźć się przedsiębiorcze osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą na terenie Miasta, co z kolei przełoży się na ograniczenie liczby osób bezrobotnych i beneficjentów pomocy społecznej. Działania mające na celu poprawę sfery społecznej w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów własnych Miasta, a tym samym do zwiększenia jego możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej oraz środowiskowej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałują zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą oraz środowiskową. Atrakcyjne obiekty mieszkaniowe, podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna znacznie podnoszą atrakcyjność mieszkaniową i gospodarczą danego obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego.

Niestety wyżej wymienione obszary są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych przekłada się na bezrobocie, które jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji niniejszych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej oraz inwestycyjnej Miasta. Ogranicza to możliwości inwestycyjne, co wpływa na obniżenie atrakcyjności mieszkaniowej i gospodarczej, a to z kolei przekłada się na spadek liczby mieszkańców i liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Makowa Mazowieckiego. Niemniejsze znaczenie mają problemy w sferze technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej. Zdegradowane środowisko naturalne, zła jakość oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju działalności gospodarczej. Niniejsze uwarunkowania z kolei przekładają się na spadek liczby mieszkańców i turystów odwiedzających Miasto, a także negatywnie oddziałują na kondycję finansową mieszkańców i samej jednostki samorządu terytorialnego.

3.7. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych

Z uwagi na występujące problemy społeczno – ekonomiczne, władze Miasta planują podjąć działania, zmierzające do rewitalizacji obszarów, na których zidentyfikowano najwięcej negatywnych zjawisk. Rewitalizacja zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów wskazanych jako problemowe, ma na celu pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonym dysfunkcjami społecznymi obszarze. Działania naprawcze prowadzić będą do polepszenia jakości życia mieszkańców, w tym zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Ponadto pozwolą one na trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy. Przyczynią się również do podniesienia atrakcyjności stref rozwojowych w Mieście.

Jako obszar rewitalizacji wyznaczono centrum Miasta wraz z terenami rekreacyjnymi i osiedlami mieszkaniowymi. Łączna liczba mieszkańców tych obszarów wynosi około 2 740 osób (tj. około 28% mieszkańców Makowa Mazowieckiego) oraz około 65 ha (tj. około 6,3% powierzchni całego Makowa Mazowieckiego).

Zgodnie z danymi GUS, Miasto na koniec 2014 roku zamieszkiwało 10 077 osób. Pod względem udziału osób w ekonomicznych grupach wiekowych, sytuacja na terenie Makowa Mazowieckiego, w tym na obszarze rewitalizacji prezentuje się niekorzystnie. W ostatnich latach odnotowano spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczebności najstarszej grupy, tj. ludności w wieku poprodukcyjnym. Korzystną sytuacją jest jednak przewyższająca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym nad liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, przy czym należy zauważyć, że różnica ta z roku na roku ulega zmniejszeniu. Ważne jest zatem podejmowanie przez władze Miasta działań, mających na celu aktywizację osób starszych. Nie można również zapominać o najmłodszych mieszkańcach, dlatego istotne jest ciągle rozszerzenie oferty edukacyjnej, kulturalnej, a także sportowo – rekreacyjnej.

Pomimo, iż Miasto podejmuje działania w celu stworzenia atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych i wiekowych, nadal występują duże niedobory w tym zakresie. Liczba miejsc, w których dzieci, młodzież i osoby starsze mogłyby spędzać wolny czas w sposób aktywny, jest niewystarczająca. Brak odpowiedniej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej powoduje, że mieszkańcy niechętnie wychodzą ze swoich domów, co wpływa niekorzystnie na ich zdrowie, integrację i zaangażowanie społeczne, a także powoduje apatię i brak chęci do zmiany warunków w jakich żyją. Dzięki inwestycjom w sferę sportowo – rekreacyjną wzrośnie atrakcyjność mieszkaniowa niniejszego terenu, co przełoży się na wzrost liczby mieszkańców Miasta, a co za tym idzie na wzrost jego dochodów i możliwości inwestycyjnych.

Aby Maków Mazowiecki mógł się dalej rozwijać i zwiększać swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do innych gmin, musi przede wszystkim podejmować działania zmierzające do dalszego pozyskiwania nowych mieszkańców (zwłaszcza osób młodych i młodych rodzin) oraz dostosowywania panujących warunków do potrzeb osób starszych. Aby to osiągnąć, należy przede wszystkim zwiększyć atrakcyjność mieszkaniową terenów Miasta poprzez rozwój oferty skierowanej do mieszkańców i podstawowej infrastruktury. Dlatego w ramach działań rewitalizacyjnych przewidziano m.in. rozwój oferty kulturalnej oraz sportowo – rekreacyjnych dla różnych grup społecznych i wiekowych, jak również modernizację budynków mieszkalnych.

Wśród potrzeb rewitalizacyjnych należy zwrócić uwagę na pozostałe problemy społeczne, w tym głównie bezrobocie, które jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. ubóstwa, dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Na obszarze rewitalizowanym w 2015 roku odnotowano 393 osoby bezrobotne, co stanowiło prawie połowę bezrobotnych niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. O znacznie mniej korzystnej sytuacji na terenie rewitalizowanym świadczy również wskaźnik udziału osób bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze, który w 2015 roku wyniósł 14,3%, natomiast ogółem dla Makowa Mazowieckiego kształtował się na poziomie 8,3%. Na obszarze rewitalizacji z pomocy społecznej w 2015 roku korzystało 44,06% wszystkich osób objętych pomocą MOPS w Makowie Mazowieckim. Największy udział stanowiły osoby, które otrzymały pomoc z powodu ubóstwa i bezrobocia. Następnymi w kolejności powodami wsparcia były długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, alkoholizm, przemoc w rodzinie i narkomania. Dane MOPS wskazują, iż na obszarze rewitalizacji, w porównaniu z całym Miastem występują znaczące problemy społeczne. Konieczne jest zatem podjęcie działań, zmierzających do ograniczenia bezrobocia (szkolenia, kursy, staże, praktyki itp.). Aktywizacja osób bezrobotnych przyczyni się do zmniejszenia liczby mieszkańców dotkniętych ubóstwem i innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi. Przełoży się to z kolei na spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz ograniczenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej.

Z problemami w sferze społecznej, wiąże się również niedobory w sferze technicznej. Część mieszkańców obszarów wyznaczonych do rewitalizacji mieszka w obiektach charakteryzujących się złym stanem technicznym. Najczęściej złe warunki mieszkaniowe podyktowane są sytuacją ekonomiczną, co sprawia, że są one w dużej mierze zamieszkałe przez osoby bezrobotne i korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Brak środków na remonty i modernizację obiektów skutkuje dalszym pogłębianiem się złej kondycji zabudowań. Należy podkreślić, że sytuacja finansowa oraz warunki mieszkaniowe osób zamieszkujących niniejsze obiekty, bezpośrednio wpływa na ich sytuację społeczną.

Zła kondycja ekonomiczna oraz nieodpowiednie warunki mieszkaniowe powodują izolację, bierność mieszkańców w życiu społecznym oraz problemy w relacjach rodzinnych. W nawiązaniu do powyższego, konieczne są działania modernizacyjne, zmierzające do poprawy stanu technicznego budynków mieszkalnych, co dodatkowo wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa oraz wzrost jakości życia mieszkańców.

Problemy w sferze technicznej nawarstwiają się i powodują utrwalanie sytuacji kryzysowej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej. Zły stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji oraz niewystarczająca infrastruktura, niekorzystnie wpływa na wizerunek Miasta. To z kolei wiąże się z niskim zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców do lokowania działalności gospodarczej. Degradacja w sferze technicznej wpływa także niekorzystnie na wizerunek turystyczny i mieszkaniowy Makowa Mazowieckiego. Ważne jest zatem podejmowanie działań, mających na celu stworzenie ciekawej oferty kulturalnej oraz sportowo – rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji. Wśród planowanych inwestycji należy wymienić odnowę obiektów związanych z historią Makowa Mazowieckiego, budowę nowych obiektów, m.in. sceny, boisk, placów zabaw, siłowni plenerowej, a także ścieżek pieszo – rowerowych wraz z małą infrastrukturą towarzyszącą – ławki, kosze, oświetlenie, tablice informacyjno – edukacyjne. Ww. działania wiążą się nie tylko z poprawą wizerunku Miasta, ale będą miały korzystny wpływ na poziom integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

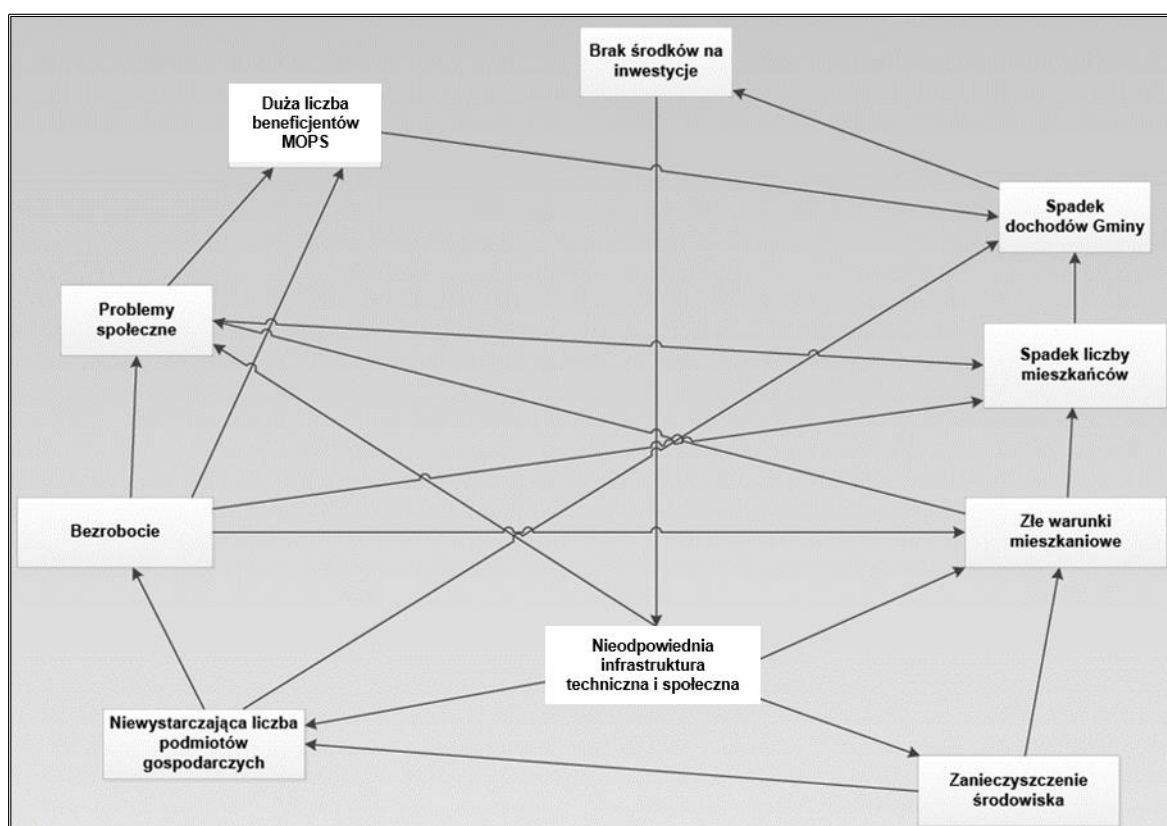
Ze sferą funkcjonalno – przestrzenną ściśle związana jest również sfera środowiskowa. Zagrożeniem dla środowiska naturalnego na obszarze objętym rewitalizacją mogą być zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. W związku z powyższym w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji zaplanowano rozwój terenów zielonych, w tym nowe nasadzenia drzew i krzewów. Uporządkowana zieleń, wzbogacona o nowe nasadzenia, ma znaczenie nie tylko dla przestrzeni wizualnej, ale również sprzyja poprawie klimatu Miasta oraz wzmocnieniu barier chroniących przed zapyleniem i hałasem, w tym barier oddzielających strefy ruchu pieszego od ruchu kołowego. Wzmocniona bioróżnorodność poprzez wymianę gatunkową roślin oraz nowe nasadzenia, przyczyni się do poprawy jakości środowiska, a co za tym idzie do poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców obszaru rewitalizacji i całego Makowa Mazowieckiego.

Wszystkie wyżej wskazane problemy przekładają się na sytuację kryzysową w sferze gospodarczej. Niechęć mieszkańców do działania i zmiany swej sytuacji życiowej wpływa na małą liczbę podmiotów gospodarczych, co przekłada się na negatywne wskaźniki w sferze gospodarczej. Dlatego należy podejmować działania zmierzające do poprawy infrastruktury technicznej i społecznej, co wpłynie na polepszenie warunków mieszkaniowych i prowadzenia działalności gospodarczej, a pośrednio przyczyni się również do ograniczenia

negatywnych zjawisk społecznych, występujących na terenach wyznaczonych do rewitalizacji. Aby zachęcić przedsiębiorców do pozostania na tym obszarze i przyciągnięcia nowych, warto podejmować działania ułatwiające im prowadzenie działalności gospodarczej (m.in. doradztwo, szkolenia, kursy, czy też modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej).

Poniższy rysunek ukazuje wzajemne powiązania zjawisk kryzysowych, występujących na obszarze rewitalizacji. Graficzne przedstawienie zagadnień kryzysowych pozwala zauważyć, że zjawiska te są ze sobą ściśle powiązane, a występowanie jednego, powoduje utrwalanie się i występowanie problemów w innych sferach.

Rysunek 3. Schemat prezentujący powiązanie i nawarstwianie się zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Analizując powyższy schemat, można zauważyć, że najwięcej powiązań „wychodzi” od bezrobocia oraz nieodpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej:

1. Bezrobocie w pierwszej kolejności implikuje takie zjawiska kryzysowe jak:
 - problemy społeczne – brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. ubóstwa, dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień);

- dużą liczbę beneficjentów MOPS – bezrobocie jest jedną z głównych przyczyn wsparcia udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim;
 - spadek liczby mieszkańców na danym obszarze – osoby bezrobotne wyjeżdżają z Miasta w celu poszukiwania pracy, jak również nie napływają nowi mieszkańcy, dla których jedną z zasadniczych kwestii przy wyborze miejsca zamieszkania jest możliwość znalezienia pracy i odległość od zakładu pracy;
 - złe warunki mieszkaniowe – brak pieniędzy i środków finansowych powoduje, że mieszkańcy terenów rewitalizowanych nie mają funduszy na modernizację i remonty swoich mieszkań, co przekłada się na pogarszające warunki bytowe.
2. Nieodpowiednia infrastruktura techniczna i społeczna bezpośrednio skutkuje takimi problemami jak:
- niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych – brak odpowiedniej infrastruktury technicznej zniechęca przedsiębiorców do podejmowania działalności gospodarczej na terenie rewitalizowanym;
 - zanieczyszczenie środowiska – zły stan budynków na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji i niezadawalająca infrastruktura techniczna powodują zanieczyszczenie powietrza, wód oraz gleb;
 - złe warunki mieszkaniowe – brak odpowiedniej infrastruktury społecznej (kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej) oraz technicznej negatywnie wpływa na codzienne funkcjonowanie wszystkich mieszkańców i obniżenie komfortu życia;
 - problemy społeczne – nieodpowiednie warunki mieszkaniowe powodują izolację społeczną, bierność mieszkańców w życiu społecznym oraz problemy w relacjach rodzinnych.

Wyżej wskazane zjawiska z kolei warunkują dalsze problemy w poszczególnych sferach.

4. Planowany efekt rewitalizacji oraz cele i kierunki działań mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Wizja określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu.

Wizja stanowi opis oczekiwanego stanu na obszarze rewitalizacji – w wyniku przeprowadzonej interwencji. W wyniku realizacji działań rewitalizacyjnych, *Miasto Maków Mazowiecki stanie się miejscem ożywionymi i uzdrowionym społecznie, o wysokiej jakości życia*. Tak sformułowana wizja zostanie zrealizowana przez cel nadrzędny, trzy cele strategiczne oraz odpowiadające im kierunki działań i konkretne zadania.

Tabela 25. Wizja i cele strategiczne rewitalizacji

WIZJA	
„MIASTO MAKÓW MAZOWIECKI MIEJSCEM OŻYWIIONYM I UZDROWIONYM SPOŁECZNIE, O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA”.	
CEL NADRZĘDNY: STWORZENIE PRZESTRZENNYCH WARUNKÓW DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MAKOWA MAZOWIECKIEGO, OŻYWIENIE GOSPODARCZE I SPOŁECZNE MIASTA W SZCZEGÓLNOŚCI POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO I KULTUROWEGO. ZAARANŻOWANIE RYNKU NA POTRZEBY AKTYWIZACYJNE LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI. POWSTANIE ATRAKCYJNEGO WIZERUNKU MIASTA.	
CELE STRATEGICZNE	
CEL I – PODNIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	
KIERUNEK DZIAŁAŃ	ZADANIA
POPRAWA WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH OSÓB WYKLUCZONYCH SPOŁECZNIE	Dialog z właścicielami prywatnych kamienic w Rynku
	Termomodernizacja budynków komunalnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
	Zagospodarowanie terenów wokół budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ	„Miasto dwóch kultur” Rewitalizacja centrum Starego Miasta wraz z budynkiem zabytkowej bożnicy Bet-Hamidrasz i kamienicą przy ul. Grabowej
	Rewitalizacja Parku Sapera i nadanie mu nowych funkcji społecznych
	Modernizacja Zalewu wraz z terenem wokół
	Ograniczenie niskiej emisji poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych na terenie miasta Maków Mazowiecki
	Budowa Małej Elektrowni Wodnej wraz z przepławką oraz modernizacja budowli piętrzącej na rzece Orzyc
	Zagospodarowanie Skweru Duńskiego i nadanie mu nowego wizerunku
	Odnowa terenu dawnej kolejki wąskotorowej i powstanie otwartego muzeum miniatur kolejnictwa wraz z wypożyczalnią rowerów
	Renowacja terenów zielonych wzdłuż rzeki Orzyc
	Remont i modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim

CEL II – ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I SPORTOWEJ MIESZKAŃCÓW	
KIERUNEK DZIAŁAŃ	ZADANIA
AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB WYKLUCZONYCH I PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	Program „Zacznij w Makowie”
	Wsparcie dla organizacji pozarządowych
	Program Społeczny Bank Czasu – program wsparcia dla seniorów
	Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy
	Wprowadzenie Makowskiej Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady
	Budowa Makowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości/Interaktywne Centrum Edukacji Społecznej
	„Maków przez zielone okulary” – edukacja ekologiczna społeczeństwa
	Program aktywizujący osoby niepełnosprawne – „Maków bez barier”
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNO - REKREACYJNEJ	Budowa bazy turystyczno-rekreacyjnej wokół Zalewu
CEL III – MAKÓW MAZOWIECKI MIASTEM ATRAKCYJNYM DLA CAŁEGO REGIONU	
KIERUNEK DZIAŁAŃ	ZADANIA
PROMOCJA MIASTA	Stworzenie produktu regionalnego wpływającego na promocję Miasta

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 1 Podniesienie jakości życia mieszkańców

Pierwszy cel strategiczny zmierza do poprawy warunków mieszkaniowych osób wykluczonych społecznie oraz rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej.

W ramach pierwszego kierunku działań, na obszarze rewitalizacji zaplanowano dialog z właścicielami prywatnych kamienic w Rynku w celu odnowy elewacji, termomodernizację budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza oraz zagospodarowanie terenów wokół tych budynków. Powyższe działania zmierzają do poprawy stanu technicznego budynków komunalnych, co dodatkowo wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa oraz wzrost jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Niniejsze inwestycje wpłyną też na wzrost atrakcyjności mieszkaniowej omawianej jednostki samorządu terytorialnego oraz ujednoczną wizerunek obszaru rewitalizacji.

Drugi kierunek działań obejmuje rozwój infrastruktury społecznej i technicznej. W jego ramach przewidziano rewitalizację centrum Starego Miasta i Parku Saperą, modernizację Zalewu, zagospodarowanie Skweru Duńskiego, odnowę terenu dawnej kolejki wąskotorowej i powstanie otwartego muzeum miniatur kolejnictwa wraz z wypożyczalnią rowerów, a także remont i modernizację budynku Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim, budowę małej elektrowni wodnej oraz budowę ścieżek pieszo-rowerowych.

Realizacja powyższych działań przyczyni się nie tylko do poprawy jakości sfery przestrzenno – funkcjonalnej Miasta, ale poprzez projekty o charakterze kulturowo – edukacyjnym, będzie miała korzystny wpływ na sytuację społeczną na terenie rewitalizowanym. Powyższe projekty doprowadzą również do wzrostu aktywności i integracji mieszkańców, a także atrakcyjności mieszkaniowej Miasta.

Podsumowując, wymienione wyżej zadania przyczynią się do rozwiązania problemu nieodpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej na obszarze rewitalizacji. Przewiduje się, że ich realizacji spowoduje przede wszystkim:

- wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizacji – odpowiednia infrastruktura zachęci przedsiębiorców do lokowania działalności gospodarczej na tym terenie;
- poprawę jakości środowiska – ztermomodernizowane budynki charakteryzujące się odpowiednimi standardami energetycznymi, instalacje do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych oraz modernizacja terenów zielonych przyczynią się do poprawy jakości powietrza na obszarze rewitalizacji;
- poprawę warunków mieszkaniowych – infrastruktura techniczna i społeczna na odpowiednim poziomie korzystnie wpłynie na komfort życia i codzienne funkcjonowanie wszystkich mieszkańców. Odpowiednia charakterystyka

energetyczna budynków obniży koszty związane z utrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach i zniweluje zjawisko niskiej emisji. Działania modernizacyjne wyeliminują problem jakim jest występowanie pleśni i grzyba w nieocieplonych mieszkaniach (które bardzo źle wpływają na życie i zdrowie mieszkańców obszarów rewitalizowanych);

- ograniczenie problemów społecznych – odpowiednie warunki mieszkaniowe wpłyną korzystnie na samopoczucie mieszkańców (mieszkańcy będą mieli mniej powodów do smutków), co przełoży się na poprawę relacji rodzinnych, większą aktywność społeczną oraz integrację społeczną.

Oprócz rozwiązania wyżej wskazanych problemów zakłada się, że działania rewitalizacyjne pośrednio przyczynią się do wzrostu dochodów Miasta – wzrost liczby mieszkańców i podmiotów gospodarczych w wyniku przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych wpłynie na wzrost dochodów Makowa Mazowieckiego, co spowoduje, że Miasto będzie dysponowało większymi środkami na inwestycje m.in. w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, co z kolei przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności gospodarczej Miasta i poprawę jakości środowiska.

Cel strategiczny 2 Zwiększenie aktywności społeczno – gospodarczej i sportowej mieszkańców

W ramach drugiego celu strategicznego zaplanowano działania zmierzające do zwiększenia aktywności społeczno-gospodarczej i sportowej mieszkańców. Ponieważ jednym z głównych problemów zidentyfikowanych na terenie Miasta jest proces starzenia się społeczeństwa, wśród działań rewitalizacyjnych założono przede wszystkim projekty aktywizujące osoby starsze. Aktywizacja osób starszych poprzez program Społeczny Bank Czasu przewiduje bardzo zróżnicowane zajęcia - od drobnych prac domowych, odwiedzin w domu, wspólne spacerów, poprzez pomoc w wykonaniu czynności urzędowych, naukę obsługi komputera czy języka angielskiego, kończąc na tworzeniu tematycznych grup wsparcia. Projekt ten niewątpliwie poszerzy ofertę spędzania wolnego czasu dla osób starszych, a także przyczyni się do integracji i włączenia społecznego. Efekty te planuje się również osiągnąć m.in. w wyniku wprowadzenia Makowskiej Rady Seniorów.

Na aktywizację i włączenie społeczne pozostałych grup wiekowych i społecznych wpłyną projekty przewidujące stworzenie Interaktywnego Centrum Edukacyjno-Społecznego oraz aktywizację społeczeństwa poprzez akcję ekologiczną „Maków przez zielone okulary”. Zasadniczym aspektem jest także ograniczenie problemów społecznych, które występują na obszarze rewitalizacji i które są bezpośrednio związane z występującym bezrobociem. Ponadto w ramach drugiego celu strategicznego przewidziano program aktywizujący osoby niepełnosprawne.

Wśród projektów rewitalizacyjnych uwzględniono także stworzenie bazy turystyczno – rekreacyjnej wokół Zalewu. Stanowi to doskonałą podwalinę pod rozbudowę usług turystycznych, które mogą bezpośrednio przyczynić się do rozwoju gospodarczego całego Miasta, wpływając na podniesienie standardu życia mieszkańców. Zakłada się, że projekt ten umożliwi także aktywne spędzanie czasu wolnego, co wpłynie na jakość życia mieszkańców oraz ich integrację i włączenie społeczne.

Cel strategiczny 3 Maków Mazowiecki Miastem atrakcyjnym dla całego regionu

W ramach ostatniego celu strategicznego zaplanowano promocję Miasta, która oparta zostanie przede wszystkim o stworzenie produktu regionalnego, dzięki któremu Maków Mazowiecki będzie znany szerszej grupie odbiorców, przede wszystkim turystom i przedsiębiorcom. Zakłada się, że projekt ten wpłynie na ożywienie gospodarcze Miasta, a co za tym idzie na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, które występują na jego terenie (bezrobocie, ubóstwo, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej).

Wyznaczone cele rewitalizacji wynikają ze zdiagnozowanych problemów, które skumulowały się na obszarze Miasta. Ich realizacja wpłynie na rozwiązanie lub przynajmniej zminimalizowanie najistotniejszych problemów w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej oraz przyczyni się do wzrostu atrakcyjności Miasta w ocenie inwestorów, turystów, a przede wszystkim mieszkańców. Przeprowadzony proces rewitalizacji na terenie Makowa Mazowieckiego pozwoli na osiągnięcie wzrostu aktywności społecznej, co z kolei wpłynie na zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, które związane jest z oddaleniem od rynku pracy oraz niewystarczającym dostępem do dobrej jakości, niedrogich usług społecznych. Realizacja tzw. „zadań miękkich” może przyczynić się do ożywienia społeczno – gospodarczego, a dzięki temu również do wzrostu zatrudnienia. Przeprowadzona interwencja rewitalizacyjna ma na celu przede wszystkim osiągnięcie pozytywnego efektu społecznego. Wzrost aktywności społecznej oraz zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez wyznaczone kierunki działań wesprze osoby borykające się z problemami społecznymi.

Trzeba zauważyć, że cele strategiczne I, II i III są ściśle ze sobą powiązane. Poprzez zaplanowaną aktywizację osób bezrobotnych zmniejszy się liczba mieszkańców dotkniętych ubóstwem i innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi. Przełoży się to z kolei na spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej. Integracja grup wykluczonych społecznie wpłynie na pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów rewitalizacji, dzięki czemu będą oni chętniej uczestniczyć w życiu społecznym Miasta. Poprawa jakości sfery przestrzenno – funkcjonalnej, dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców na obszarze rewitalizacji przełoży się na zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego. Działania

w zakresie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości wpłyną na wzrost zatrudnienia. Ponadto poprawa warunków mieszkaniowych, wpłynie na wzrost ożywienia społeczno – gospodarczego, a także pośrednio może wpłynąć na włączenie społeczne i większe zaangażowanie w życie kulturalne i społeczne. Również rozwój infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej korzystnie wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, stworzy warunki do aktywnego spędzania czasu, większej integracji społecznej i promocji całego Miasta, co z kolei przełoży się na rozwój gospodarczy i turystyczny przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego.

Reasumując, należy stwierdzić, że planowany efekt rewitalizacji stanowi odpowiedź na przeprowadzoną diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych. Natomiast cele wyznaczone do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki są adekwatne do potrzeb, a ich osiągnięcie spowoduje eliminację lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji.

5. Lista projektów głównych

Projekty wyznaczone do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki są odpowiedzią na postawione cele. Ich wdrożenie jest niezbędne do rozwiązania zdiagnozowanych sytuacji problemowych. Główne projekty rewitalizacyjne to takie, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i nie rozwiąże zdiagnozowanych sytuacji problemowych.

Tabela 26. Główne projekty rewitalizacyjne

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
Maków Mazowiecki	Dialog z właścicielami prywatnych kamienic w Rynku	Miasto Maków Mazowiecki	Spotkania z właścicielami kamienic w Rynku, odnowa elewacji budynku.	Podniesienie standardu życia mieszkańców, zapewnienie lepszych warunków mieszkaniowych, ujednoczenie wizerunku obszaru rewitalizacji z pozostałą częścią Miasta. Programy społeczne integrujące mieszkańców i programy włączania mieszkańców w zagospodarowanie terenów wokół.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Termomodernizacja budynków komunalnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Miasto Maków Mazowiecki	Poprawa warunków zamieszkania w zakresie stanu technicznego budynków, gospodarki energetycznej, odnowa elewacji i dachów.	Podniesienie standardów życia mieszkańców, w tym bezpieczeństwa, zapewnienie lepszych warunków mieszkaniowych, poprawa stanu technicznego budynków	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Zagospodarowanie terenów wokół budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza	Miasto Maków Mazowiecki	Podniesienie jakości życia i modernizacja infrastruktury wewnątrzsiedlowej integrującej mieszkańców	Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	„Miasto dwóch kultur” Rewitalizacja centrum Starego Miasta wraz z budynkiem zabytkowej bożnicy Bet-Hamidrasz i kamienicą przy ul. Grabowej	Miasto Maków Mazowiecki	Wyodrębniona zostanie przestrzeń, umożliwiająca organizację imprez okolicznościowych w celu aktywizacji lokalnego społeczeństwa, zagospodarowanie umożliwi elastyczność dostosowania do różnych wydarzeń kulturowych np. pod ekspozycje okolicznościowe, a także będzie służyć jako sezonowe targowisko do sprzedaży lokalnych produktów, a poprzez wprowadzenie zieleni oraz ławek obszar ten może stanowić także idealne miejsce do spotkania oraz wypoczynku mieszkańców Alejki spacerowe, fontanna, kompleks zieleni, pozostawiona zieleń wysoka tworzy tu pewnego rodzaju „parawan”, kreując przy tym jednolitą, kameralną przestrzeń.	Wzrost liczby odwiedzających i korzystających z nowopowstałej infrastruktury. Wzrost atrakcyjności mieszkaniowej i turystycznej Miasta. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Rewitalizacja Parku Sapera i nadanie mu nowych funkcji społecznych	Miasto Maków Mazowiecki	Realizacja projektu w znacznej mierze przyczyni się do poprawy stanu technicznego, estetyki i funkcjonalności parku.	Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Modernizacja Zalewu wraz z terenem wokół	Miasto Maków Mazowiecki	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej – edukacyjnej okalającej cały zalew wraz z małą infrastrukturą (ławki, kosze, tablice informacyjne), oświetlenie, pomosty w formie amfiteatrów, fontanna na środku zalewu, która oprócz funkcji dekoracyjnej będzie zapewniała stałe uzupełnienie zbiornika w czystą wodę	Rozwój fizyczny mieszkańców oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia wśród najmłodszych. Wzrost atrakcyjności turystyczno – rekreacyjnej i mieszkaniowej Miasta.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Ograniczenie niskiej emisji poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych na terenie miasta Maków	Miasto Maków Mazowiecki	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Makowa Mazowieckiego.	Rozwój fizyczny mieszkańców oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia wśród najmłodszych. Wzrost atrakcyjności turystyczno – rekreacyjnej i mieszkaniowej Miasta.	Raport z realizacji projektu

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
	Mazowiecki				
Maków Mazowiecki	Budowa Małej Elektrowni Wodnej wraz z przepławką oraz modernizacja budowli piętrzącej na rzece Orzyc	Miasto Maków Mazowiecki	Odbudowa progu piętrzącego (mała elektrownia), przywrócenie funkcji publicznej zieleni parkowej	Projekt ma na celu zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Makowie Mazowieckim oraz podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa mazowieckiego. Wzrost atrakcyjności turystyczno – rekreacyjnej i mieszkaniowej Miasta.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Zagospodarowanie Skweru Duńskiego i nadanie mu nowego wizerunku	Miasto Maków Mazowiecki	Budowa placu zabaw, siłowni plenerowej oraz małej infrastruktury (ławki, kosze na śmieci), mural nawiązujący do wydarzeń historycznych miasta	Rozwój fizyczny mieszkańców oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia wśród najmłodszych. Wzrost atrakcyjności turystyczno – rekreacyjnej i mieszkaniowej Miasta.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Odnowa terenu dawnej kolejki wąskotorowej i powstanie otwartego muzeum miniatur kolejnictwa wraz z wypożyczalnią rowerów	Miasto Maków Mazowiecki	Odnowa terenu dawnej kolejki wąskotorowej oraz powstanie otwartego muzeum miniatur kolejnictwa wraz z wypożyczalnią rowerów.	Zwiększenie wartości turystycznej i kulturowej. Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Renowacja terenów zielonych wzdłuż rzeki Orzyc	Miasto Maków Mazowiecki	Usunięcie zniszczonych i nasadzenie nowych sadzonek drzew i krzewów.	Poprawa jakości środowiska oraz walorów estetycznych, a tym samym poprawa warunków życia na obszarze rewitalizacji.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Remont i modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim	Powiat makowski	Remont i przebudowa z rozbudową budynku Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim z dostosowaniem jego części do wspomagania przedsiębiorczości.	Poprawa jakości środowiska oraz walorów estetycznych, a tym samym poprawa warunków życia na obszarze rewitalizacji.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Program „Zacznij w Makowie”	Miasto Maków Mazowiecki	Udzielenie wsparcia osobom, które rozpoczynają działalność w postaci obniżenia podatków (od nieruchomości, od transportu), możliwość wynajmu lokalu po preferencyjnych cenach.	Rozwój gospodarczy na obszarze rewitalizacji.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Wsparcie dla organizacji pozarządowych	Miasto Maków Mazowiecki Fundacja Przasnyska	Wsparcie finansowe dla organizacji pozarządowych działających na terenie Makowa Mazowieckiego.	Wzrost aktywności społecznej a także integracja i włączenie społeczne.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Program Społeczny Bank Czasu– program wsparcia dla seniorów	Miasto Maków Mazowiecki	Projekt będzie bardzo zróżnicowany i zakłada m.in. drobne prace domowe , odwiedziny w domu, wspólne spacerki, pomoc w wykonaniu czynności urzędowych, naukę obsługi komputera i języka angielskiego, czy też tematycznych grup wsparcia	Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla osób starszych, a także włączenie i integracja społeczna osób starszych. Wzrost atrakcyjności mieszkaniowej Miasta.	Raport z realizacji projektu

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
Maków Mazowiecki	Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy	Miasto Maków Mazowiecki PUP w Makowie Mazowieckim	Wsparcie adaptacyjne w miejscu pracy, w tym w zakresie wyposażenia i wyposażenia stanowiska pracy, subsydiowane zatrudnienie.	Nabycie i podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych oraz ich lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Wprowadzenie Makowskiej Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady	Miasto Maków Mazowiecki	Powołanie Makowskiej Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady przy Radzie Miejskiej w Makowie Mazowieckim.	Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne. Większe zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne. Rozwiązanie problemów dotyczących seniorów i młodzieży poprzez wprowadzenia projektów i pomysłów do budżetu partycypacyjnego.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Budowa Makowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości/Interaktywne Centrum Edukacji Społecznej	Miasto Maków Mazowiecki, Towarzystwo Miłośników Ziemi Makowskiej	Stworzenie Inkubatora przedsiębiorczości/ Interaktywnego Centrum Edukacyjno - Społecznego w nowo powstałym budynku w północnej części Rynku. Nieodpłatna pomoc prawna i doradcza oraz dodatkowo zorganizowanie kursów podnoszących wiedzę, jak utrzymać firmę po np. roku lub dwóch latach, jakie formy promocji stosować, jak podnosić i wpływać na jakość usług, jak pozyskiwać nowych klientów – tak aby zniwelować powszechne zjawisko otwierania firmy z dotacji i po zakończonym okresie np. niskiego ZUS-u zamykanie lub zawieszanie firmy)..	Wzrost aktywności i integracji mieszkańców, włączenie społeczne. Wzrost atrakcyjności mieszkaniowej Miasta.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	„Maków przez zielone okulary” – edukacja ekologiczna społeczeństwa	Miasto Maków Mazowiecki	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	Podniesienie świadomości wśród mieszkańców w zakresie ochrony środowiska.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Program aktywizujący osoby niepełnosprawne – „Maków bez barier”	Miasto Maków Mazowiecki Organizacje pozarządowe	Program aktywizujący osoby niepełnosprawne – Maków bez barier – pomoc w znalezieniu pracy, stworzenie grup wsparcia itp..	Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne. Nabycie i podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych oraz ich lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Budowa bazy turystyczno-rekreacyjnej wokół Zalewu	Miasto Maków Mazowiecki	Budowa sceny, molo, boisk.	Rozwój fizyczny mieszkańców oraz rozpowszechnianie zdrowego trybu życia wśród najmłodszych. Wzrost atrakcyjności turystyczno – rekreacyjnej i mieszkaniowej Miasta.	Raport z realizacji projektu
Maków Mazowiecki	Stworzenie produktu regionalnego wpływającego na promocję Miasta	Miasto Maków Mazowiecki, Towarzystwo Miłośników Ziemi Makowskiej	Inwentaryzacja produktów lokalnych, przetwórców lokalnych, utworzenie bazy produktów regionalnych.	Promocja Miasta w regionie.	Raport z realizacji projektu

Źródło: Opracowanie własne

6. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki prócz głównych projektów rewitalizacyjnych, zidentyfikowano także inne działania, które bezpośrednio nie przyczyniają się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenach rewitalizowanych, ale powodują wzmocnienie wzajemnych efektów, skutkując ich maksymalizacją tzw. efekt synergii. Wśród projektów tych należy wymienić:

- prace konserwatorskie, modernizacyjne i remonty zabytków na terenie Makowa Mazowieckiego,
- zagospodarowanie terenów przemysłowych,
- powstanie wokół miasta ścieżek rowerowych w ramach ograniczenia emisji spalin,
- modernizacja i remont dróg na osiedlach miejskich,
- powstanie atrakcyjnej ikonografii Miasta z wykorzystaniem symboliki tożsamościowej i historycznej,
- współpraca z mediami regionalnymi, stworzenie nowoczesnych konstrukcji promujących Miasto,
- zaawansowane działania z wykorzystaniem marketingu cyfrowego.

Powyższe zadania wzmocnią efekt, jaki planuje się osiągnąć dzięki realizacji głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej oraz promocji Miasta. Działania modernizacyjne zmierzają do poprawy stanu technicznego obiektów zabytkowych, co przy jednoczesnej modernizacji budynków mieszkalnych, dodatkowo wpłynie na wzrost jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto inwestycje te wpłyną na wzrost atrakcyjności mieszkaniowej i turystycznej. Zagospodarowanie terenów przemysłowych wpłynie na stworzenie przyjaznego środowiska dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych oraz partnerów biznesowych. Zakłada się zatem, że działania podjęte w tym zakresie wpłyną na ożywienie społeczno – gospodarcze w Mieście, w tym na obszarze rewitalizacji. Również planowane działania związane z promocją Miasta przełożą się na polepszenie sytuacji ekonomicznej na obszarze niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Stworzenie atrakcyjnej ikonografii Miasta, współpraca z mediami regionalnymi oraz podejmowanie zaawansowanych działań z wykorzystaniem marketingu cyfrowego umożliwi promowanie Miasta i jego oferty turystyczno – kulturalnej. Zachęci to nowych przedsiębiorców do inwestowania na tym terenie i powstawania nowych obiektów usługowo – handlowych, co z kolei korzystnie wpłynie na zatrudnienie i ograniczenie problemu bezrobocia, w tym na obszarze rewitalizacji. Możliwe będzie zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców, wzrost ich integracji i ograniczenie występujących obecnie problemów w sferze społecznej (ubóstwo, bezrobocie, dysfunkcje społeczne).

7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu rewitalizacji na terenie Miasta Maków Mazowiecki są ze sobą komplementarne.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Przedsięwzięcia zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań. Projekty ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji i przede wszystkim na tym obszarze będą realizowane.

Należy jednak zauważyć, że zaplanowano również pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które będą realizowane poza obszarem rewitalizacji i które pośrednio przyczyniają się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenach rewitalizowanych. Ich realizacja spowoduje wzmocnienie efektów osiągniętych w wyniku realizacji głównych projektów rewitalizacyjnych i tym samym spowoduje tzw. efekt synergii (co zostało wykazane w poprzednim rozdziale).

Należy ponadto zaznaczyć, iż realizacja zaplanowanych zadań głównych zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach.

Inwestycje w infrastrukturę turystyczno – rekreacyjną umożliwią aktywne spędzanie czasu wolnego przez wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji, co korzystnie wpłynie na jakość ich życia, włączenie i integrację społeczną, a także na ich zdrowie. Skutek w postaci włączenia i integracji społecznej przyniosą również działania skierowane do poszczególnych grup wiekowych i społecznych. Część mieszkańców obszarów wyznaczonych do rewitalizacji mieszka w obiektach charakteryzujących się złym stanem technicznym. Najczęściej złe warunki mieszkaniowe podyktowane są sytuacją ekonomiczną, co sprawia, że są one w dużej mierze zamieszkałe przez osoby bezrobotne i korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Brak środków na remonty i modernizację obiektów, skutkuje dalszym pogłębianiem złej kondycji zabudowań. Niekorzystna sytuacja ekonomiczna oraz nieodpowiednie warunki mieszkaniowe powodują izolację społeczną, bierność mieszkańców w życiu społecznym oraz problemy w relacjach rodzinnych. Warunki techniczne negatywnie wpływają na atrakcyjność mieszkaniową i gospodarczą przedmiotowego obszaru, co implikuje dalsze konsekwencje (m.in. niewystarczającą liczbę podmiotów gospodarczych,

dysfunkcje społeczne, problemy środowiskowe itp.). Dlatego w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowano termomodernizację budynków komunalnych. Działania te doprowadzą do poprawy infrastruktury mieszkaniowej na terenie rewitalizowanym i wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców dotkniętych sytuacją kryzysową. Działania w zakresie renowacji terenów zieleni na obszarze rewitalizacji wpłyną z kolei przede wszystkim na poprawę jakości środowiska, co przyniesie również korzystne skutki dla zdrowia mieszkańców Makowa Mazowieckiego.

Podsumowując, zaplanowane działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary i nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich, jak segregacja społeczna i wykluczenie, a wręcz przeciwnie spowodują rozwiązanie lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk, występujących na całym obszarze rewitalizacji (a pośrednio również na terenie całego Makowa Mazowieckiego). Zaplanowane do realizacji zadania główne oraz pozostałe przedsięwzięcia będą się wzajemnie dopełniały, aby w jak największym stopniu osiągnąć cele rewitalizacyjne.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne, będą wzajemnie się dopełniały tematycznie, co sprawi, że Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, środowiskowym technicznym i przestrzenno – funkcjonalnym).

Zadania mające na celu aktywizację i podniesienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych oraz zapobieganie procesom ubóstwa i wykluczenia społecznego wpłyną przede wszystkim na sferę społeczną tj. na ograniczenie bezrobocia i innych negatywnych zjawisk społecznych. Przy czym należy zauważyć, że będą one miały również znaczenie dla:

- sfery gospodarczej – aktywizacja osób bezrobotnych przyczyni się do wzrostu liczby pomiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji;
- technicznej – wzrost dochodów mieszkańców w wyniku podjęcia pracy lub rozpoczęcia działalności gospodarczej, przełoży się na poprawę sytuacji finansowej, a to z kolei może zachęcić do modernizacji i remontów mieszkań oraz domów na niniejszym obszarze.

Z kolei działania ukierunkowane na poprawę infrastruktury mieszkaniowej oraz rozwój infrastruktury społecznej na terenie rewitalizowanym wpłyną na:

- sferę społeczną – atrakcyjna infrastruktura społeczna i dogodne warunki mieszkaniowe przełożą się na wzrost liczby mieszkańców, a także ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych;
- sferę gospodarczą – atrakcyjna infrastruktura zachęci do osiedlania się na tym terenie i lokowania działalności gospodarczej;
- sferę środowiskową – nowe nasadzenia roślin wpłyną na poprawę jakości powietrza.

Zaplanowane przedsięwzięcia doprowadzą do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego do rewitalizacji. Pożądanym stanem osiągniętym w wyniku działań rewitalizacyjnych jest ograniczenie bezrobocia, jak i innych problemów bezpośrednio z nim powiązanych tj.: ograniczenia problemów społecznych oraz zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej. Ponadto zaplanowane działania rewitalizacyjne doprowadzą do poprawy warunków mieszkaniowych, a co za tym idzie do wzrostu liczby mieszkańców. Pożądanym stanem, do którego mają doprowadzić projekty rewitalizacyjne jest także wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizacji oraz poprawa jakości środowiska. Wszystkie wymienione wyżej efekty rewitalizacji pośrednio przyczynią się do wzrostu dochodów Miasta, co spowoduje, że będzie ono miało więcej środków na inwestycje m.in. w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, co z kolei przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności gospodarczej Miasta i poprawę jakości środowiska.

Skuteczna komplementarność problemowa oznacza także konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Miasta na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Miasta i implikuje przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu w przyszłości. To jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa on bowiem priorytety i cele polityki rozwoju społeczno – gospodarczego niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Plan łączy różne aspekty rozwojowe Miasta, zatem Gminny Program Rewitalizacji (ukierunkowany przede wszystkim na rozwój społeczny i gospodarczy) jest dokumentem operacyjnym, podrzędnym w stosunku do Planu Rozwoju Lokalnego. Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki rozwija zapisy Planu Rozwoju Lokalnego i konkretyzuje zarówno cele, jak i przedsięwzięcia służące rewitalizacji.

Dla uzyskania lepszych efektów komplementarności problemowej przydatna jest także pogłębiona i usystematyzowana analiza zjawisk kryzysu na obszarze województwa przygotowana przez samorząd województwa. Taką analizę przedstawiono w Strategii

Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Przeprowadzone analizy uwarunkowań i stanu rozwoju województwa oraz prognoz rozwoju województwa, jak też zgłaszanych podczas konsultacji społecznych aspiracji różnych środowisk, pozwoliły na identyfikację priorytetów rozwoju województwa.

Najważniejszym ustaleniem operacyjnym Strategii jest cel główny – *Zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie.*

Realizacja celu głównego będzie wspierana poprzez następujące cele strategiczne:

- 1) Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystywanie nowych technologii;
- 2) Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki;
- 4) Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska;
- 5) Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.

Zadania przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki wpisują się przede wszystkim w cel strategiczny 3: *Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki*, w ramach którego przewidziano następujące działania dla miast:

- Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej;
- Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej;
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna;
- Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki ma na celu przede wszystkim aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów, dlatego też zadania przewidziane do realizacji pośrednio przyczynią się do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.

Trzeba też zauważyć, że zaplanowane działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej budynków, czy mające na celu wzrost atrakcyjności rekreacyjno – turystycznej

Miasta przyczynią się do realizacji celu strategicznego 4 Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska oraz 5 Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTITUCJONALNA

Za przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji odpowiada Miasto, przy czym należy zaznaczyć, iż rewitalizacja prowadzona jest przez wielu interesariuszy. System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób, aby możliwe było efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Jednostką odpowiedzialną za realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie przede wszystkim Miasto Maków Mazowiecki, które będzie wspomagane przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji zachowują ciągłość programową. Tworzą odpowiedź na potrzeby wynikające ze zmian jakie zostały zidentyfikowane w ramach systematycznego monitoringu. Zadania wyznaczone w niniejszym Programie są komplementarne względem przedsięwzięć realizowanych w poprzednich latach na terenie Makowa Mazowieckiego.

Poniższa tabela przedstawia inwestycje współfinansowane z funduszy europejskich w Makowie Mazowieckim w latach ubiegłych.

Tabela 27. Inwestycje współfinansowane z funduszy europejskich w Makowie Mazowieckim w latach ubiegłych

Nazwa programu	Priorytet	Działanie	Tytuł operacji	Termin realizacji
RPO WM 2007-2013	III Regionalny system transportowy	3.1 Infrastruktura drogowa	Przebudowa ulicy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	01.04.2009-23.12.2010
Innowacyjna Gospodarka 2007-2013	Oś Priorytetowa 8 „Społeczeństwo informacyjne zwiększenie innowacyjności gospodarki”	8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście Maków Mazowiecki	2014-2015
Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Infrastruktura domów kultury	Rozwój Infrastruktury Kultury	Doposażenie pracowni instruktorskich w Miejskim Domu Kultury w Makowie Mazowieckim	2013

Nazwa programu	Priorytet	Działanie	Tytuł operacji	Termin realizacji
Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Priorytet VII Promocja integracji społecznej	7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji	Aktywna kobieta	2013

Źródło: UM Maków Mazowiecki

Projekty główne zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji będą kontynuować realizację celów, które już po części zostały osiągnięte w wyniku wdrożenia powyższych przedsięwzięć, przy czym będą się one koncentrować na obszarze rewitalizacji, który charakteryzuje się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych w odniesieniu do sytuacji występującej na terenie całego Miasta.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Przedsięwzięcia wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji opierają się na konieczności uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. W celu uzyskania korzystnych efektów dla obszaru rewitalizacji niezbędne będzie koordynowanie i synergia projektów rewitalizacyjnych, szczególnie w ramach EFRR i EFS. Łączenie środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych pozwoli uzyskać korzystne efekty dla obszarów rewitalizowanych. Projekty „miękkie” ukierunkowane na ożywienie społeczne, gospodarcze, likwidację lub zmniejszenie skali ubóstwa, wykluczenia społecznego i spadek bezrobocia wspierane będą ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Natomiast projekty w zakresie infrastruktury wspierane będą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

8. Ramy finansowe GPR

Poniżej zaprezentowano zadania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki, ze wskazaniem lokalizacji zadania, ramami czasowymi i szacunkowymi kosztami przedsięwzięcia. Poniższa tabela prezentuje również możliwe źródła finansowania inwestycji.

Tabela 28. Główne projekty rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Termin realizacji projektu	Szacowana wartość projektu (zł)	Wartość/udział krajowych środków publicznych	wartość/udział środków prywatnych	wartość/udział środków UE (EFRR/EFS/FS)	wartość/udział środków z innych źródeł;	Możliwe źródło finansowania
Maków Mazowiecki	Dialog z właścicielami prywatnych kamienic w Rynku	Miasto Maków Mazowiecki	2017	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Termomodernizacja budynków komunalnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Miasto Maków Mazowiecki	2016-2018	900 000,00	450 000,00	0,00	450 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Zagospodarowanie terenów wokół budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza	Miasto Maków Mazowiecki	2017-2018	300 000,00	150 000,00	0,00	150 000,00	0,00	Budżet Gminy; WFOŚiGW
Maków Mazowiecki	„Miasto dwóch Kultur” Rewitalizacja centrum Starego Miasta wraz z budynkiem bożnicy Bet-Hamidrasz i kamienicą przy ul. Grabowej	Miasto Maków Mazowiecki	2017-2018	11 300 000,00	2 260 000,00	0,00	9 040 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Rewitalizacja Parku Sapera i nadanie mu nowych funkcji społecznych	Miasto Maków Mazowiecki	2017	1 300 000,00	260 000,00	0,00	1 040 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Modernizacja Zalewu wraz z terenem wokół	Miasto Maków Mazowiecki	2016-2018	2 000 000,00	400 000,00	0,00	1 600 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Ograniczenie niskiej emisji poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych na terenie miasta Maków Mazowiecki	Miasto Maków Mazowiecki	2017	1 100 000,00	880 000,00	0,00	220 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Termin realizacji projektu	Szacowana wartość projektu (zł)	Wartość/udział krajowych środków publicznych	wartość/udział środków prywatnych	wartość/udział środków UE (EFRR/ERDF/ERDF)	wartość/udział środków z innych źródeł;	Możliwe źródło finansowania
Maków Mazowiecki	Budowa Małej Elektrowni Wodnej wraz z przepławką oraz modernizacja budowli piętrzącej na rzece Orzyc	Miasto Maków Mazowiecki	2017-2018	8 505 898,95	1 750 670,07	0,00	6 755 228,88	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy;
Maków Mazowiecki	Zagospodarowanie Skweru Duńskiego	Miasto Maków Mazowiecki	2017	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Odnowa terenu dawnej kolejki wąskotorowej i powstanie otwartego muzeum miniatur kolejnictwa wraz z wypożyczalnią rowerów	Miasto Maków Mazowiecki	2019-2022	900 000,00	720 000,00	0,00	180 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Renowacja terenów zielonych wzdłuż rzeki Orzyc	Miasto Maków Mazowiecki	2017	350 000,00	175 000,00	0,00	175 000,00	0,00	Budżet Gminy; WFOŚiGW
Maków Mazowiecki	Remont i modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim	Powiat Makowski	2016-2018	7 700 000,00	1 925 000,00	0,00	5 775 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Powiatu Makowskiego
Maków Mazowiecki	Program „Zacznij w Makowie”	Miasto Maków Mazowiecki	2018-2022	25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Wsparcie dla organizacji pozarządowych	Miasto Maków Mazowiecki	2016-2022	900 000,00	900 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Program Społeczny Bank Czasu – program wsparcia dla seniorów	Miasto Maków Mazowiecki	2017-2022	300 000,00	60 000,00	0,00	240 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy	Miasto Maków Mazowiecki PUP w Makowie	2017-2020	500 000,00	100 000,00	0,00	400 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Termin realizacji projektu	Szacowana wartość projektu (zł)	Wartość/udział krajowych środków publicznych	wartość/udział środków prywatnych	wartość/udział środków UE (EFRR/ERDF/ERDF)	wartość/udział środków z innych źródeł;	Możliwe źródło finansowania
		Mazowieckim							Województwa Mazowieckiego Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Wprowadzenie Makowskiej Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady	Miasto Maków Mazowiecki	2018-2022	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Budowa Makowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości/Interaktywne Centrum Edukacji Społecznej	Miasto Maków Mazowiecki	2017-2018	500 000 ,00	100 000,00	0,00	400 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	„Maków przez zielone okulary” – edukacja ekologiczna społeczeństwa	Miasto Maków Mazowiecki	2016-2022	100 000,00	10 000,00	0,00	90 000,00	0,00	Budżet Gminy; WFOŚiGW
Maków Mazowiecki	Program aktywizujący osoby niepełnosprawne – „Maków bez barier”	Miasto Maków Mazowiecki Organizacje pozarządowe	2018-2022	150 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Budowa bazy turystyczno-rekreacyjnej wokół Zalewu	Miasto Maków Mazowiecki	2016-2018	2 000 000,00	400 000,00	0,00	1 600 000,00	0,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego; Budżet Gminy
Maków Mazowiecki	Stworzenie produktu regionalnego wpływającego na promocję Miasta	Miasto Maków Mazowiecki, Towarzystwo Miłośników Ziemi Makowskiej	2018-2021	250 000,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy

Źródło: Opracowanie własne

9. Mechanizmy włączenia mieszkańców

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym. Skutki jego wdrożenia obejmują podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. W związku z tym, konieczne jest zaangażowanie przedstawicieli różnych grup interesariuszy do prac zarówno w proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i w proces jego wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Aktywny udział interesariuszy jest koniecznym warunkiem powodzenia długofalowego rozwoju obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Interesariuszami rewitalizacji na terenie Miasta Maków Mazowiecki są w szczególności:

- Miasto Maków Mazowiecki i jednostki organizacyjne jemu podległe;
- mieszkańcy Makowa Mazowieckiego, w tym przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy spoza terenu Miasta, którzy planują osiedlić się na jego terenie;
- przedsiębiorcy z terenu Makowa Mazowieckiego;
- przedsiębiorcy spoza terenu Miasta, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na jego terenie;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- organizacje pozarządowe działające na terenie Makowa Mazowieckiego;
- inne podmioty zainteresowane realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.

9.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia GPR

Gminny Program Rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno – funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Podmiotem odpowiedzialnym za proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji jest Miasto Maków Mazowiecki. Prace nad przygotowaniem GPR, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie Programu opierają się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy.

Fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. W celu prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i odniesienia sukcesu w tym zakresie, konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby wszyscy interesariusze brali czynny udział na etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji. Sposób włączenia interesariuszy w proces opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji na terenie Miasta Maków Mazowiecki opierał się na przeprowadzaniu różnych form konsultacji społecznych.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji formami konsultacji społecznych są:

- zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej,
- spotkania, debaty, warsztaty, spacer studyjny, ankiety, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich lub zbieranie uwag ustnych.

Celem konsultacji społecznych było zapoznanie mieszkańców z szansami, jakie daje proces rewitalizacji, gromadzenie pomysłów i udział przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego. O rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz formach, w jakich były prowadzone, powiadomiono mieszkańców w terminie minimum 7 dni przed ich przeprowadzeniem. W celu dotarcia do jak największej liczby odbiorców w Makowie Mazowieckim informacja o wszystkich przeprowadzonych konsultacjach społecznych umieszczona została w Urzędzie Miejskim, na stronie internetowej Miasta, na stronie BIP oraz w sposób zwyczajowo przyjęty.

Miasto Maków Mazowiecki zorganizowało spotkania, debatę, przeprowadziło ankietyzację wśród mieszkańców oraz umożliwiło zgłaszanie uwag w postaci papierowej i za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Przeprowadzone spotkania z mieszkańcami pozwoliły na wyjaśnienie istoty rewitalizacji. Aby zachęcić mieszkańców do aktywnego udziału, na każde spotkanie została przygotowana wizualizacja sporządzona w języku niespecjalistycznym z wykorzystaniem różnorodnych form graficznych, co umożliwiło lepsze zrozumienie prezentowanych treści. Po wyjaśnieniu istoty rewitalizacji i przedstawieniu podstawowych pojęć w tym zakresie, została przeprowadzona debata. Miała ona na celu ustalenie, które według mieszkańców obszary powinny zostać uznane jako zdegradowane, a następnie wytypowane do rewitalizacji. Ponadto debata miała na celu określenie koniecznych do podjęcia przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki przeprowadzeniu ankietyzacji każdy mieszkaniec Makowa Mazowieckiego, chętny do udziału w tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji, mógł anonimowo wypowiedzieć się na temat problemów, jakie występują na terenie Miasta oraz koniecznych do przeprowadzenia zadań rewitalizacyjnych.

Wskazane przez mieszkańców odpowiedzi ukazały najistotniejsze problemy występujące na terenie Miasta i pozwoliły na pełne przeprowadzenie diagnozy. Spotkania, a także wyniki badania ankietowego uzupełniły dane statystyczne, co pozwoliło na określenie głównych problemów i ustalenie, gdzie występuje ich największa koncentracja.

ETAPY PRZYGOTOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Do konsultacji społecznych wyłożone zostały: projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapą z zaznaczonymi granicami obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Informacja o przeprowadzonych konsultacjach społecznych umieszczona została w Urzędzie Miejskim, na stronie internetowej Miasta oraz na stronie BIP minimum 7 dni przed ich rozpoczęciem. Niezwłocznie po zakończeniu konsultacji społecznych opracowano informację podsumowującą ich przebieg, zawierającą dane o miejscu i czasie jej przeprowadzenia, ze wskazaniem i omówieniem ewentualnych uwag.

2. Przyjęcie uchwały przez Radę Miejską o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Ze względu na fakt, iż uchwała o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji stanowi akt prawa miejscowego, weszła w życie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa.

3. Przyjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Ogłoszenie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia GPR na stronie podmiotowej Miasta w Biuletynie Informacji Publicznej, w sposób zwyczajowo przyjęty, w prasie lokalnej oraz poprzez obwieszczenie.

4. Sporządzenie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie konsultacji społecznych – spotkania, w trakcie których omówione zostały podstawowe zagadnienia dotyczące rewitalizacji, cel Gminnego Programu Rewitalizacji, obszary wyznaczone do rewitalizacji oraz zadania proponowane do ujęcia w Programie. Następnie odbyła się ankietyzacja oraz dyskusja odnośnie aktualnych problemów Miasta i oczekiwań społecznych w kwestii działań rewitalizacyjnych.

Po opracowaniu projektu GPR, dokument został wyłożony do konsultacji społecznych w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim, jak również w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta. W tym czasie Burmistrz Makowa Mazowieckiego wystąpił również o zaopiniowanie projektu GPR przez:

- Zarząd Powiatu Makowskiego – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- Zarząd Województwa Mazowieckiego – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa oraz zgodności ze strategią rozwoju województwa,

- Wojewodę mazowieckiego – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Warszawie – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Makowie Mazowieckim – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg, linii oraz terenów kolejowych,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – w zakresie form ochrony przyrody,
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – w zakresie form ochrony zabytków,
- właściwe organy nadzoru górniczego – w zakresie zagospodarowania terenów górniczych,
- właściwy organ administracji geologicznej – w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk,
- Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej – w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa będących w trwałym zarządzie tego Gospodarstwa.

Po przeprowadzeniu konsultacji i uzyskaniu wszystkich opinii, zostały one uwzględnione w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji.

5. Przeprowadzenie procedury w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w następujących etapach:
 - złożenie wniosku do RDOŚ i PWIS o ustalenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
 - opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu;
 - przygotowanie wzoru wniosku o zaopiniowanie Prognozy oddziaływania na środowisko;
 - wysłanie projektu dokumentu wraz z Prognozą do zaopiniowania przez RDOŚ i PWIS.
6. Przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki w drodze uchwały przez Radę Miejską w Makowie Mazowieckim.

Podczas przeprowadzonych w trakcie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji konsultacji społecznych wszyscy zainteresowani mogli złożyć uwagi i wnioski do dokumentu, które następnie zostały w nim uwzględnione. Po zakończeniu wyłożenia do wglądu publicznego, została opracowana informacja podsumowująca przebieg konsultacji, która jednocześnie wskazywała na zgłoszone uwagi wraz z odniesieniem się do nich. Informacja ta została opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Dzięki użytym narzędziom partycypacyjnym, społeczeństwo miało możliwość aktywnego włączenia się w proces rewitalizacji, zgłaszania własnych pomysłów i uwag do planowanych działań. Wspólna analiza możliwości rozwojowych i zgłoszone projekty przyczynią się niewątpliwie do pełnej realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

9.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania GPR

Ze względu na planowane przedsięwzięcia, katalog interesariuszy jest szeroki i otwarty.

Głównym sposobem włączenia interesariuszy w proces wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie ich aktywny udział w przewidzianych do realizacji działaniach. Interesariusze Gminnego Programu Rewitalizacji będą wdrażali i monitorowali działania dotyczące aktywizacji społecznej, likwidacji negatywnych zjawisk społecznych, działań o charakterze infrastrukturalnym, środowiskowym i przestrzenno - funkcjonalnym, co pozwoli na pełną realizację Gminnego Programu Rewitalizacji. Poniżej przedstawiono głównych interesariuszy rewitalizacji i ich zadania wynikające z procesu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki:

1. **Miasto Maków Mazowiecki** – odgrywa kluczową rolę w procesie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. To główny podmiot inicjujący proces rewitalizacji na wyznaczonych obszarach oraz stwarzający uwarunkowania formalne do jego realizacji. Gmina odgrywa podstawową rolę w planowaniu przewidzianych do realizacji działań w wymiarze społecznym, przestrzenno – funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Ponadto tworzy podstawy prawne i formalne, które umożliwiają uczestnictwo w procesie rewitalizacji pozostałych interesariuszy. W sposób bezpośredni wywiera wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizacji. Do głównych zadań Miasta Maków Mazowiecki należy zaliczyć:
 - inicjowanie projektów rewitalizacji, zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami,
 - pozyskiwanie i rozliczanie środków finansowych, w szczególności na projekty, w których Gmina będzie beneficjentem,
 - angażowanie publicznych środków budżetowych w proces rewitalizacji,
 - komunikowanie oraz konsultowanie planów i zamierzeń ze społecznością lokalną,

- monitorowanie zapotrzebowania na działania z zakresu rewitalizacji,
 - zarządzanie procesem rewitalizacji,
 - tworzenie sieci współpracy między interesariuszami,
 - prowadzenie działań promocyjnych,
 - monitorowanie zmian zachodzących w obszarach wsparcia oraz całego procesu rewitalizacji,
 - wykonywanie innych zadań własnych samorządu gminnego, sprzyjających osiągnięciu poszczególnych celów długofalowego procesu rewitalizacji.
2. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim** - to podmiot, który odgrywa zasadniczą rolę w społecznym aspekcie rewitalizacji. MOPS będzie jednym z głównych realizatorów i koordynatorów przeprowadzonych projektów „miękkich”. Ponadto odegra on główną rolę podczas oceny efektów rewitalizacji – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej posiada bowiem niezbędne dane na temat rodzaju udzielonych świadczeń społecznych, liczby osób pobierających świadczenia, a także skali problemów występujących na danym obszarze. Na podstawie tych danych możliwe będzie ustalenie zasięgu i ilości koniecznych projektów mających na celu ograniczenie wykluczenia społecznego, ubóstwa, czy też innych dysfunkcji społecznych.
3. **Powiatowy Urząd Pracy** – podobnie jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będzie odgrywał zasadniczą rolę w społecznym aspekcie rewitalizacji. PUP będzie głównym inicjatorem i koordynatorem działań „miękkich”, mających na celu ograniczenie skali bezrobocia i aktywizację zawodową. Odegra on także ważną rolę w procesie oceny działań rewitalizacyjnych. PUP jest bowiem w posiadaniu szczegółowych danych na temat osób bezrobotnych, co pozwoli w przyszłości określić, czy zadania zaplanowane w ramach rewitalizacji przynoszą wymierne efekty.
4. **Mieszkańcy Makowa Mazowieckiego** – w kontekście interesariuszy rewitalizacji należy wziąć pod uwagę przede wszystkim mieszkańców obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Będą oni bowiem głównymi beneficjentami przedsięwzięć zaplanowanych w ramach rewitalizacji. Dzięki projektom „miękkim” poprawie ulegnie ich sytuacja społeczna i finansowa, natomiast działania infrastrukturalne przyczynią się do podniesienia komfortu życia i integracji społecznej. Ich głównym zadaniem w procesie rewitalizacji będzie zatem aktywny udział i zaangażowanie w realizowane projekty, tak aby jak najlepiej zrealizować zaplanowane cele rewitalizacji. Do interesariuszy rewitalizacja należy także zaliczyć pozostałych mieszkańców Gminy, zamieszkujących tereny poza obszarem rewitalizacji. Dzięki przedsięwzięciom rewitalizacyjnym ograniczone zostaną negatywne zjawiska

społeczne występujące na terenie całego Miasta, co wpłynie na komfort życia wszystkich mieszkańców Makowa Mazowieckiego.

5. **Przedsiębiorcy** – będą oni przede wszystkim uczestniczyć w działaniach mających na celu ograniczenie skali bezrobocia i wzrost aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Mogą oni zasadniczo wpłynąć na osiągnięcie celów rewitalizacji poprzez organizację miejsc pracy z przeznaczeniem na staże lub praktyki. Ponadto przy wsparciu innych interesariuszy rewitalizacji mogą oni tworzyć nowe miejsca pracy, które niewątpliwie przyczynią się do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych, występujących na terenie Makowa Mazowieckiego.
6. **Towarzystwo Miłośników Ziemi Makowskiej** – będzie uczestniczyć przede wszystkim przy tworzeniu bazy produktów regionalnych. Towarzystwo MZM prowadzi swoją działalność na rzecz ogółu społeczeństwa Makowa Mazowieckiego i powiatu makowskiego. Prowadzi konkursy, lekcje historii w szkołach, dzięki którym uczniowie mają szansę zapoznać się z tradycjami i kulturą regionu.

Działaniem niezbędnym do włączenia interesariuszy w proces zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji jest powołanie Komitetu Rewitalizacji, w którego skład wejdą przedstawiciele Miasta, mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych. Komitet Rewitalizacji będzie stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Ponadto Komitet będzie pełni funkcję opiniodawczą – doradczą Burmistrza. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, zostanie on powołany w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

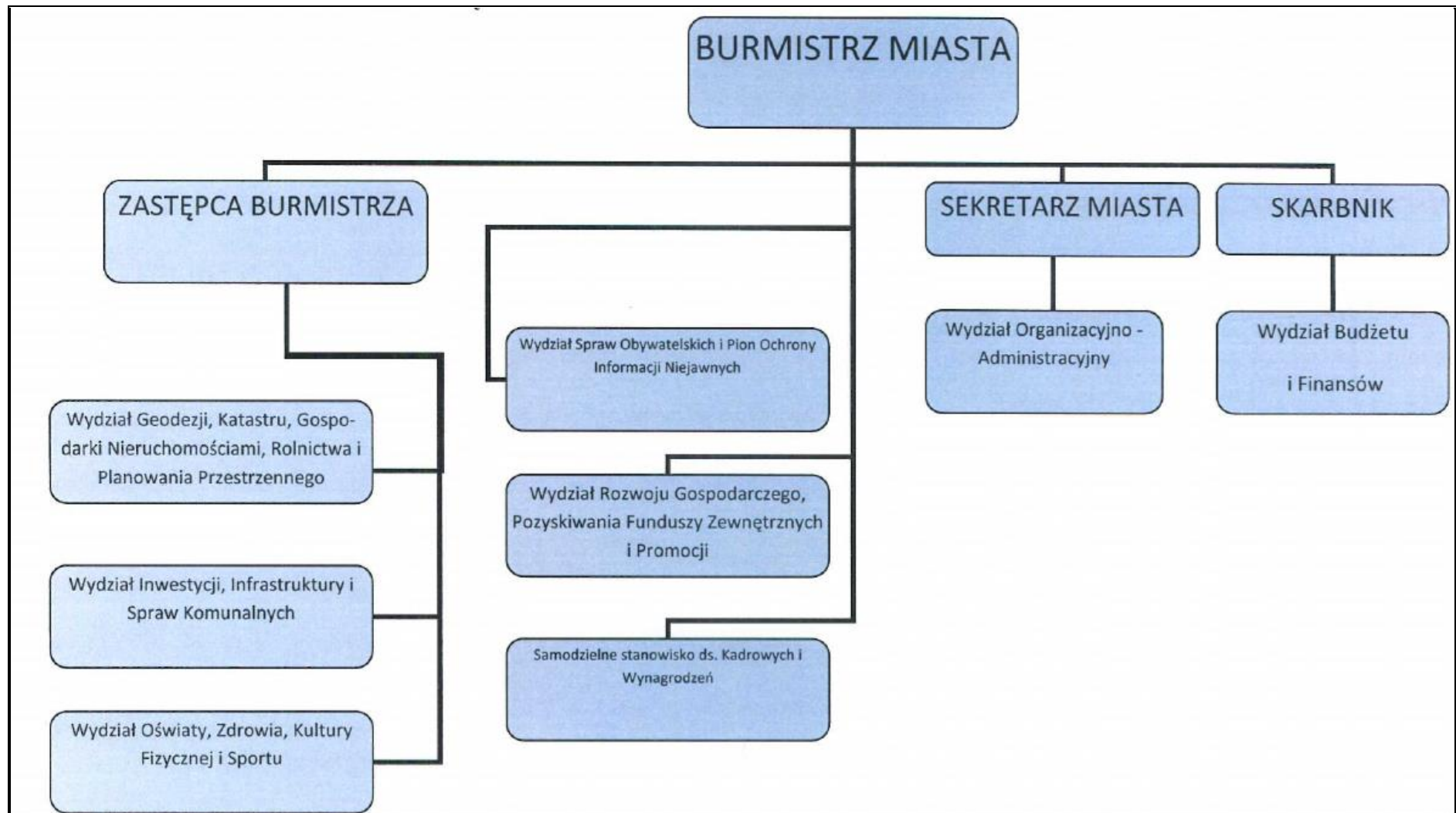
Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Burmistrza zostanie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. W przypadku stwierdzenia że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmian, Burmistrz wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę, uwzględniającą wnioski i uwagi zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji.

10. System zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji będzie należała do władz Makowa Mazowieckiego. Zadania wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji zostaną przypisane poszczególnym jednostkom podległym władzom Miasta, a także interesariuszom zewnętrznym. Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie oraz koordynowanie działań określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji, a także za sprawozdawczość i ocenę, będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim oraz jednostek organizacyjnych Miasta, posiadający wiedzę i doświadczenie w zakresie zagadnień istotnych z punktu widzenia rewitalizacji. Poszczególne zadania będą wykonywane przez pracowników Urzędu Miejskiego zgodnie z ich kompetencjami i zakresem obowiązków określonych w Regulaminie Organizacyjnym.

Poniżej przedstawiono strukturę organizacyjną Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim.

Rysunek 4. Schemat struktury organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim

Źródło: Załącznik do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim

Z analizy aktualnej sytuacji Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim wynika, iż obecnie funkcjonująca struktura organizacyjna jest adekwatna do zadań, jakie Miasto realizuje oraz warunków i charakteru prowadzonej przez jednostkę działalności. Biorąc pod uwagę zakres działalności związany z wdrażaniem zagadnień poruszanych w Gminnym Programie Rewitalizacji należy stwierdzić, że w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miejskiego funkcjonuje odpowiednio przygotowany zespół.

Za proces przygotowania i wdrażania, w tym monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialne będą przede wszystkim:

- Wydział Inwestycji, Infrastruktury i Spraw Komunalnych
- Wydział Oświaty, Zdrowia, Kultury Fizycznej i Sportu;
- Wydział Rozwoju Gospodarczego, Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych i Promocji;
- Wydział Budżetu i Finansów.

Ponadto istotną rolę w niniejszych procesach odegrają również pracownicy zatrudnieni w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pracownicy Urzędu Miejskiego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na zakres swoich obowiązków i kompetencje, odpowiedzialni za wykonywanie konkretnych projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji, będą stanowili grupy robocze wdrażania niniejszego dokumentu.

Głównym koordynatorem wszystkich zadań przewidzianych w programie będzie Burmistrz Makowa Mazowieckiego.

SYSTEM INFORMACJI I PROMOCJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja działań przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Obowiązek ten spoczywa przede wszystkim na władzach Miasta. Celem informowania interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełniejszego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z postęпами procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć, podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji.

Instrumentami służącymi do promowania działań rewitalizacyjnych będą m. in.:

- spotkania z mieszkańcami obszaru rewitalizacji,
- konsultacje z potencjalnymi partnerami społeczno – gospodarczymi,
- informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych przekazywane głównie za pośrednictwem strony internetowej Miasta i prasy lokalnej.

11. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji kluczowe znaczenie ma system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji wymaga uruchomienia systemu monitoringu, który zapewni:

- dane ilościowe i jakościowe wskazujące postępy w realizacji Programu, m.in. stopień zaangażowania interesariuszy, osiągnięte wskaźniki i stopień poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej obszarów rewitalizacji;
- dane do korygowania kierunków interwencji, m.in. stopień zbieżności działań z celami określonymi w Programie, rekomendacje do wprowadzania zmian.

Dane niezbędne do monitoringu i oceny skuteczności działań będą pozyskiwane przede wszystkim z Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Makowie Mazowieckim. Zebrane dane pozwolą na ocenę ilościową i jakościową prowadzonych działań rewitalizacyjnych.

Podstawowym elementem systemu monitoringu i oceny jest ustalenie wskaźników, które będą wykorzystywane do monitorowania postępów w zakresie osiągania celów i realizacji zadań określonych w Programie. W tabeli poniżej przedstawiono główne wskaźniki monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki.

Tabela 29. Główne wskaźniki monitorowania postępów rewitalizacji

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Zadanie	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2023 r.	Źródło pozyskania danych
PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	POPRAWA WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH OSÓB WYKLUCZONYCH SPOŁECZNIE	Dialog z właścicielami prywatnych kamienic w Rynku	Liczba budynków poddanych modernizacji	0	20	Raport z realizacji projektu
		Termomodernizacja budynków komunalnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Liczba budynków poddanych modernizacji	0	3	Raport z realizacji projektu
		Zagospodarowanie terenów wokół budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza	Liczba obiektów objętych wsparciem	0	6	Raport z realizacji projektu
	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ	„Miasto dwóch kultur” Rewitalizacja centrum Starego Miasta wraz z budynkiem zabytkowej bożnicy Bet-Hamidrasz i kamienicą przy ul. Grabowej	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	6	Raport z realizacji projektu
			Liczba obiektów	0	2	Raport z realizacji projektu
		Rewitalizacja Parku Sapera i nadanie mu nowych funkcji społecznych	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ary)	0	5,5	Raport z realizacji projektu
		Modernizacja Zalewu wraz z terenem wokół	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	17	Raport z realizacji projektu
		Ograniczenie niskiej emisji poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych na terenie miasta Maków Mazowiecki	Długość pobudowanej infrastruktury (km)	0	10	Raport z realizacji projektu
		Budowa Małej Elektrowni Wodnej wraz z przepławką oraz modernizacja budowli piętrzącej na rzece Orzyc	Ilość pobudowanej infrastruktury (szt.)	0	2	Raport z realizacji projektu

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Zadanie	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2023 r.	Źródło pozyskania danych
		Zagospodarowanie Skweru Duńskiego i nadanie mu nowego wizerunku	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	1,5	Raport z realizacji projektu
		Odnowa terenu dawnej kolejki wąskotorowej i powstanie otwartego muzeum miniatur kolejnictwa wraz z wypożyczalnią rowerów	Liczba obiektów kultury objętych wsparciem	0	1	Raport z realizacji projektu
		Renowacja trenów zielonych wzdłuż rzeki Orzyc	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	2	Raport z realizacji projektu
		Remont i modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim	Liczba obiektów objętych wsparciem	0	1	Raport z realizacji projektu
ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I SPORTOWEJ MIESZKAŃCÓW	AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB WYKLUCZONYCH I PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	Program „Zacznij w Makowie”	Liczba osób rozpoczynających działalność gospodarczą, które otrzymały wsparcie	0	50	Raport z realizacji projektu
		Wsparcie dla organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych objętych wsparciem	0	15	Raport z realizacji projektu
		Program Społeczny Bank Czasu – program wsparcia dla seniorów	Liczba osób starszych objętych wsparciem w programie	0	250	Raport z realizacji projektu
		Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem	0	5	Raport z realizacji projektu
		Wprowadzenie Makowskiej Rady	Liczba dodatkowo powołanych Rad	0	2	Raport z realizacji

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Zadanie	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2023 r.	Źródło pozyskania danych
		Seniorów i Młodzieżowej Rady				projektu
		Budowa Makowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości/Interaktywne Centrum Edukacji Społecznej	Liczba obiektów objętych wsparciem	0	1	Raport z realizacji projektu
		„Maków przez zielone okulary” – edukacja ekologiczna społeczeństwa	Liczba osób, które wzięły udział w programie	0	250	Raport z realizacji projektu
		Program aktywizujący osoby niepełnosprawne – „Maków bez barier”	Liczba osób niepełnosprawnych, które wzięły udział w programie	0	50	Raport z realizacji projektu
	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNO - REKREACYJNEJ	Budowa bazy turystyczno-rekreacyjnej wokół Zalewu	Liczba powstałych obiektów turystyczno – rekreacyjnych	0	2	Raport z realizacji projektu
MAKÓW MAZOWIECKI MIASTEM ATRAKCYJNYM DLA CAŁEGO REGIONU	PROMOCJA MIASTA	Stworzenie produktu regionalnego wpływającego na promocję Miasta	Stworzenie produktu regionalnego wpływającego na promocję Miasta	Liczba produktów regionalnych służących promocji	0	Raport z realizacji projektu

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza Makowa Mazowieckiego co najmniej raz na 3 lata. Sporządzona ocena z kolei będzie podlegała zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz zostanie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Podanie oceny stopnia realizacji Programu do publicznej wiadomości umożliwi wszystkim interesariuszom rewitalizacji zapoznanie się z nią i zgłoszenie ewentualnych uwag. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmian, konieczne będzie wystąpienie Burmistrza do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę z załączoną opinią wydaną przez Komitet Rewitalizacji.

Efektom weryfikacji powyższych wskaźników będzie ocena, czy działania są w rzeczywistości na tyle skuteczne, na ile zakładano i czy nie jest wymagana modyfikacja Programu. Jeżeli działania nie będą przynosiły zakładanych rezultatów, konieczna będzie aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji. W takim przypadku, Burmistrz Makowa Mazowieckiego wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o ujęcie w Gminnym Programie Rewitalizacji nowych przedsięwzięć, które umożliwią pełną realizację założeń Programu. Jeśli w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR stwierdzone zostanie osiągnięcie celów rewitalizacji, Rada z własnej inicjatywy lub na wniosek Burmistrza, uchyli uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji. Zmiana dokumentu nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony, a jej koszty pokrywane będą z budżetu Miasta. Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji nie wymaga uzyskania opinii, ani przeprowadzenia konsultacji społecznych jeżeli nie będzie dotyczyła zmiany głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ani zmiany uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

Konieczność zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji zaistnieje w szczególności gdy nastąpi znaczny wzrost:

- liczby osób bezrobotnych na terenie rewitalizowanym,
- liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na terenie rewitalizowanym,
- liczby rodzin korzystających z pomocy MOPS na terenie rewitalizowanym.

W 2023 roku zostanie przeprowadzona kompleksowa ocena efektów realizacji, porównanie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu z prognozowanymi, a także zostaną podjęte kroki w celu wyznaczenie kierunków rewitalizacji na następne lata.

12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Z uwagi na planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne władze Miasta Maków Mazowiecki nie muszą podejmować uchwał, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia

21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Miasta i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).

W związku z koniecznością utworzenia Komitetu Rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz działania tego organu ustala Rada Miejska w drodze uchwały przed uchwaleniem GPR lub do 3 miesięcy od jego uchwalenia.

13. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Gmina przystępując do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji ustaliła, iż obecnie nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji. Jeżeli w terminie późniejszym zajdzie konieczność utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji wprowadzana ona będzie w drodze uchwały, będącej aktem prawa miejscowego w określonej w ustawie procedurze. Uchwała w każdym przypadku obowiązywać będzie czasowo, na okres do 10 lat.

14. Sposób realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga dokonywania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta ani uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto nie istnieje konieczność uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

W wyniku realizacji GPR nie nastąpi zmiana funkcjonalno – przestrzenna obszarów rewitalizacji. Obszary wyznaczone do rewitalizacji będą pełniły funkcje wskazane w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki przyjętego Uchwałą Nr XXIII/141/2012 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 4 października 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki.

15. Załączniki

1. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Maków Mazowiecki

16. Spis tabel, wykresów i rysunków

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI NA TERENIE MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI, POWIATU MAKOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W LATACH 2009-2014	17
TABELA 2. UDZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU NA TERENIE MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI, POWIATU MAKOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W LATACH 2010-2014	18
TABELA 3. PRZYROST NATURALNY I SALDO MIGRACJI NA TERENIE MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI W LATACH 2010-2014	18
TABELA 4. WYBRANE DANE CHARAKTERYZUJĄCE POMOC SPOŁECZNĄ NA OBSZARZE MAKOWA MAZOWIECKIEGO, POWIATU MAKOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W LATACH 2010-2014.....	20
TABELA 5. POWODY PRYZYNAWANIA POMOCY MIESZKAŃCOM MAKOWA MAZOWIECKIEGO W LATACH 2010 – 2014.....	21
TABELA 6. POMOC SPOŁECZNA NA OBSZARZE WYZNACZONYM DO REWITALIZACJI.....	22
TABELA 7. WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE TEREN REWITALIZOWANY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	23
TABELA 8. STRUKTURA BEZROBOCIA NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO NA TLE POWIATU MAKOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W LATACH 2010–2014	25
TABELA 9. STRUKTURA BEZROBOCIA NA OBSZARZE REWITALIZACJI W LATACH 2014-2015	27
TABELA 10. WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE TEREN REWITALIZOWANY W ZAKRESIE BEZROBOCIA	27
TABELA 11. LICZBA PRZESTĘPSTW NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO W LATACH 2010-2014	28
TABELA 12. WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE TEREN REWITALIZOWANY W ZAKRESIE PRZESTĘPCZOŚCI.....	28
TABELA 13. ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANU SZÓSTOKLASISTY W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO, POWIATU MAKOWSKIEGO ORAZ W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIEGO W LATACH 2014-2015	29
TABELA 14. ŚREDNIE WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W GIMNAZJACH ZLOKALIZOWANYCH W MAKOWIE MAZOWIECKIM ORAZ W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W LATACH 2014-2015	29
TABELA 15. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO, POWIATU MAKOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.....	30
TABELA 16. PODMIOTY GOSPODARCZE NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO	31
TABELA 17. TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO, POWIATU MAKOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W LATACH 2009–2014	35
TABELA 18. OCEN STANU CZYSTOŚCI ORZYCA	36
TABELA 19. WYNIKI BADANIA JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO	37
TABELA 20. POMIAR HAŁASU NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO	38
TABELA 21. WYPOSAŻENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO W SIĘĆ WODNO – KANALIZACYJNĄ ORAZ GAZOWĄ W LATACH 2009–2014	40
TABELA 22. % OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI W OGÓLE LUDNOŚCI NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO, POWIATU MAKOWSKIEGO ORAZ WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM.....	41
TABELA 23. ENERGIA ELEKTRYCZNA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO W LATACH 2009–2014.....	41
TABELA 24. KLUCZOWE POTENCJAŁY I BARIERY REWITALIZACJI NA TERENIE MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI.....	45
TABELA 25. WIZJA I CELE STRATEGICZNE REWITALIZACJI	55
TABELA 26. GŁÓWNE PROJEKTY REWITALIZACYJNE	61
TABELA 27. INWESTYCJE WSPÓŁFINANSOWANE Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH W MAKOWIE MAZOWIECKIM W LATACH UBIEGŁYCH.....	69
TABELA 28. GŁÓWNE PROJEKTY REWITALIZACYJNE – HARMONOGRAM I SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE	71
TABELA 29. GŁÓWNE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA POSTĘPÓW REWITALIZACJI	85
WYKRES 1. PRZYCZYNY KORZYSTANIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI	24
WYKRES 2. PODMIOTY WG SEKCJI PKD 2007 NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO W 2014 ROKU.....	32

RYSUNEK 1. REWITALIZACJA W RPO WM 2014-2020	15
RYSUNEK 2. FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE MAKOWA MAZOWIECKIEGO	36
RYSUNEK 3. SCHEMAT PREZENTUJĄCY POWIĄZANIE I NAWARSTWIANIE SIĘ ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	52
RYSUNEK 4. SCHEMAT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ URZĘDU MIEJSKIEGO W MAKOWIE MAZOWIECKIM ..	82

U Z A S A D N I E N I E
D O U C H W A Ł Y Nr XXIV/177/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM

z dnia 27 października 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki

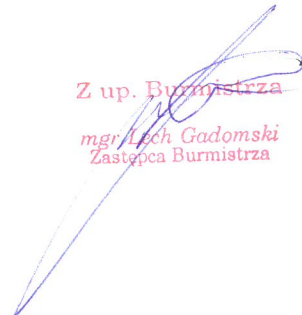
Chcąc w skuteczny, długofalowy i kompleksowy sposób zapobiegać negatywnym zjawiskom, występujących na terenie Makowa Mazowieckiego konieczne jest podjęcie działań zmierzających do powstrzymania lub zapobieżenia procesom degradacji. W tym celu uznaje się za niezbędne opracowanie i uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Proces rewitalizacji obejmie trzy główne dziedziny:

- rozwój społeczny (m. in. poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz poprawę jakości życia lokalnych wspólnot),
- rozwój gospodarczy (m. in. poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i stref aktywności gospodarczej, stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej),
- rozwój infrastrukturalny (m. in. poprzez modernizację zabudowy i przestrzeni publicznej, rewaloryzację zabytków, poprawę stanu środowiska naturalnego, zmianę dotychczasowych funkcji obiektów, podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej terenów).

Celem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Maków Mazowiecki jest przede wszystkim wzrost atrakcyjność mieszkaniowej i gospodarczej Miasta. Wdrożenie działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej lub technicznej ma doprowadzić do likwidacji koncentracji negatywnych zjawisk w tych obszarach.

Należy podkreślić, że objęcie danego obszaru Gminnym Programem Rewitalizacji będzie stanowiło podstawę do ubiegania się o dofinansowanie w ramach funduszy zewnętrznych, w tym środków Unii Europejskiej.

Z up. Burmistrza
mgr Lech Gadomski
Zastępca Burmistrza

Załącznik Nr4.....
do Protokołu Nr ..XXIV.....
z dnia27.10.2016.....

**UCHWAŁA NR XXIV/178/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokali mieszkalnych stanowiących mienie komunalne

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) oraz art. 13 ust. 1, art. 34 ust. 1 pkt 3, art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz.1774 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zbycie:

- 1) lokalu mieszkalnego położonego w Makowie Mazowieckim przy ulicy Kilińskiego 12, nr lokalu 1 o pow. 36,93 m² wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu stanowiącego działki Nr 1004/5 o pow. 171 m² i Nr 1004/3 o pow. 162 m² na rzecz dotychczasowego najemcy,
- 2) lokalu mieszkalnego położonego w Makowie Mazowieckim przy ulicy Kilińskiego 12, nr lokalu 2 o pow. 17,22 m² wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu stanowiącego działki Nr 1004/5 o pow. 171 m² i Nr 1004/3 o pow. 162 m² na rzecz dotychczasowego najemcy,
- 3) lokalu mieszkalnego położonego w Makowie Mazowieckim przy ulicy Kopernika 1, nr lokalu 16 o pow. 61,70 m² wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu stanowiącego działki Nr 718/24 o pow. 1083 m² i Nr 709/5 o pow. 61 m² na rzecz dotychczasowego najemcy,
- 4) lokalu mieszkalnego położonego w Makowie Mazowieckim przy ulicy Mickiewicza 24, nr lokalu 19 o pow. 45,20 m² wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntu stanowiącego działkę Nr 718/4 o pow. 650 m² na rzecz dotychczasowego najemcy.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXIV/178/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM
z dnia 27 października 2016 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokali mieszkalnych stanowiących mienie
komunalne**

Najemcy lokali mieszkalnych wystąpili z wnioskami o nabycie na własność z zasobu Miasta Maków Maz.:

- lokalu mieszkalnego położonego w Makowie Mazowieckim przy ulicy Kilińskiego 12, nr lokalu 1 o pow. 36,93 m² wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu stanowiącego działki Nr 1004/5 o pow. 171 m² i Nr 1004/3 o pow. 162 m² na rzecz dotychczasowego najemcy,
- lokalu mieszkalnego położonego w Makowie Mazowieckim przy ulicy Kilińskiego 12, nr lokalu 2 o pow. 17,22 m² wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu stanowiącego działki Nr 1004/5 o pow. 171 m² i Nr 1004/3 o pow. 162 m² na rzecz dotychczasowego najemcy,
- lokalu mieszkalnego położonego w Makowie Mazowieckim przy ulicy Kopernika 1, nr lokalu 16 o pow. 61,70 m² wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu stanowiącego działki Nr 718/24 o pow. 1083 m² i Nr 709/5 o pow. 61 m² na rzecz dotychczasowego najemcy,
- lokalu mieszkalnego położonego w Makowie Mazowieckim przy ulicy Mickiewicza 24, nr lokalu 19 o pow. 45,20 m² wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntu stanowiącego działkę Nr 718/4 o pow. 650 m² na rzecz dotychczasowego najemcy.

Zbycie mienia komunalnego wymaga zgody rady gminy w drodze uchwały (art. 18 ust. 2 pkt lit a ustawy o samorządzie gminnym).

Z powyższych względów wnoszę o podjęcie uchwały w zaproponowanej formie i treści.

Z up. Burmistrza

mgr Lech Gajdowski
Zastępca Burmistrza

**UCHWAŁA NR XXIV/179/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy w Mieście Maków Mazowiecki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) uchwała się, co następuje:

- § 1. Nadaje się nazwę „Fiołkowa” ulicy położonej w Makowie Mazowieckim – łączącej ulicę Dolną z ulicą Wrzosową zgodnie z załącznikiem graficznym do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

Załącznik do Uchwały Nr XXIV/179/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

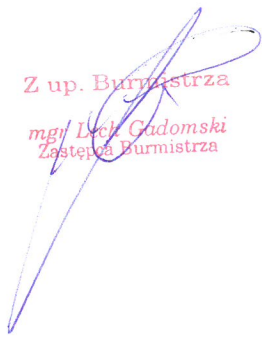
UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXIV/179/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM
z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy w Mieście Maków Mazowiecki

Rada Miejska jest organem uprawnionym do decydowania o nadaniu nazw ulicom będących drogami publicznymi lub wewnętrznymi.

Mając powyższe na względzie podjęcie uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy jest zasadne.

Z up. Burmistrza
mgr Lech Gadomski
Zastępca Burmistrza

**UCHWAŁA NR XXIV/180/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 rok”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 466 z późn. zm.) oraz art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 rok” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

**Program współpracy Miasta Maków Mazowiecki
z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa
w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 rok**

§ 1.

Wskroć w programie jest mowa o:

- 1) programie – rozumie się przez to „Program Współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 rok.,
- 2) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.),
- 3) uchwale - rozumie się przez uchwałę, do której załącznikiem jest Program,
- 4) mieście - rozumie się przez to Miasto Maków Mazowiecki,
- 5) organizacjach pozarządowych - rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy,
- 6) dotacji - rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt.e ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.),
- 7) konkursie - rozumie się przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 i w art. 13 ustawy.

§ 2.

Cel główny i cele szczegółowe

1. Celem głównym programu współpracy jest zintensyfikowanie współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Miasta Maków Mazowiecki oraz podnoszenie skuteczności i efektywności działań podejmowanych w sferze zadań publicznych.
2. Cele szczegółowe współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi obejmują:
 - 1) Kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych, w tym:
 - a) umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje;
 - b) promocję postaw obywatelskich i prospołecznych;
 - c) zwiększenie wykorzystania środków publicznych;
 - d) realizowanie ustawowych zadań samorządu;
 - e) promowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności społeczności lokalnych;
 - f) zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów lokalnych;
 - g) tworzenie warunków do zwiększania aktywności społecznej mieszkańców miasta ;
 - h) podnoszenie skuteczności i efektywności działań w sferze zadań publicznych;
 - i) wzmocnienie pozycji organizacji i zapewnienie im równych szans z innymi podmiotami;

- j) uzupełnienie działań miasta w zakresie nieobjętym przez struktury administracji samorządowej;
 - k) budowa partnerstwa pomiędzy miastem a organizacjami pozarządowymi.
- 2) Wspieranie i współpraca z ruchem organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich.
3. Cele programu obejmują systemową zorganizowaną współpracę miasta z organizacjami pozarządowymi.

§ 3.

Zasady współpracy:

Współpraca miasta z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego opiera się na zasadach, przy czym:

1. **Zasada pomocniczości** – oznacza, że miasto powierza organizacjom realizację zadań własnych, a organizacje zapewniają ich wykonanie w sposób ekonomiczny, profesjonalny i terminowy;
2. **Zasada suwerenności stron** – oznacza, że stosunki pomiędzy miastem a organizacjami pozarządowymi kształtowane będą z poszanowaniem wzajemnej autonomii i niezależności;
3. **Zasada partnerstwa** – zgodnie z zasadą partnerstwa organizacje pozarządowe, na zasadach i w formach określonych w ustawie oraz w trybie wynikającym z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych Miasta Maków Mazowiecki, wypracowaniu sposobów ich rozwiązywania oraz wykonywaniu zadań publicznych;
4. **Zasada efektywności** – oznacza wspólne dążenie do osiągnięcia możliwie największych efektów realizacji zadań publicznych;
5. **Zasada uczciwej konkurencji** – oznacza, że organy samorządu udzielają wszystkim podmiotom jednakowych informacji odnośnie wykonywanych działań;
6. **Zasada jawności** – Miasto Maków Mazowiecki udostępnia organizacjom pozarządowym informacje o zamiarach, celach i środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych;
7. **Zasada transparentności** – Miasto Maków Mazowiecki przy współpracy z organizacjami pozarządowymi kieruje się zasadą przejrzystości.

§ 4.

Zakres przedmiotowy:

1. Miasto współpracuje z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy, o ile są one zadaniami miasta.
2. Podstawowym kryterium decydującym o podjęciu współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi jest prowadzenie przez te organizacje działalności na terenie miasta.

§ 5.

Formy współpracy:

1. Współpraca Miasta Maków Mazowiecki może odbywać się w formie finansowej i pozafinansowej.

2. Współpraca o charakterze finansowym polega na zleceniu organizacjom pozarządowym oraz podmiotom realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w formie:
 - 1) powierzenia wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - 2) wspierania takich zadań wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
3. Powierzenie oraz wspieranie zadań, o których mowa w ust. 2, odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert.
4. Powierzenie zadań może nastąpić w innym trybie niż w otwartym konkursie, jeżeli zadanie można zrealizować efektywniej w inny sposób określony w odrębnych przepisach (w szczególności poprzez zakup usług na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy – prawo zamówień publicznych, przy porównywalności metod kalkulacji kosztów oraz porównywalności opodatkowania).
5. Współpraca o charakterze pozafinansowym może być realizowana w formie:
 - 1) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków poprzez:
 - a) publikowanie ważnych informacji, przygotowanych przez organizacje pozarządowe dotyczących działań tych organizacji, na stronie internetowej Miasta w Miejskim Serwisie Informacyjnym,
 - b) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w sesjach Rady Miejskiej oraz Komisjach Rady Miejskiej, z prawem zabierania głosu,
 - c) przekazywanie przez organizacje pozarządowe informacji o przewidywanych lub realizowanych zadaniach sfery publicznej.
 - 2) konsultowanie z podmiotami programu, odpowiednio do zakresu ich działania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji:
 - a) organizowanie przez administrację publiczną konsultacji w sprawach realizacji poszczególnych zadań gminy,
 - b) informowanie przedstawicieli organizacji o planowanych sesjach Rady Miejskiej oraz Komisji Rady Miejskiej, na których dyskutowane będą projekty uchwał odnoszących się do zagadnień związanych z profilem działalności tych organizacji,
 - 3) udostępnianie lokali na spotkania podmiotów programu i na spotkania otwarte (organizacje nie dysponujące własnym lokalem miałyby możliwość zwrócenia się z wnioskiem o udostępnienie lokalu do organizacji spotkań, szczególne warunki udostępniania ustalane będą pomiędzy organizacjami a administratorem budynku),
 - 4) pomoc w pozyskiwaniu środków z innych źródeł niż budżet miasta, w szczególności poprzez:
 - a) opiniowanie wniosków o granty i dotacje,
 - b) promowanie ciekawych projektów, mogących uzyskać środki ze źródeł zewnętrznych,
 - c) organizowanie konsultacji i szkoleń dotyczących zdobywania funduszy;
 - d) udzielanie rekomendacji (przy pozyskiwaniu sponsorów i środków z innych źródeł zewnętrznych),
 - 5) promocję działalności organizacji w mediach (organizacje mogłyby również zamieszczać informacje o swojej działalności na stronie internetowej Miasta),

- 6) udzielanie pomocy rzeczowej w postaci możliwości korzystania z drukarki, kserokopiarki, faksu, itp.,
- 7) pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy z partnerami w skali lokalnej, regionalnej krajowej i międzynarodowej.

§ 6.

1. Organizacje pozarządowe i podmioty mogą z własnej inicjatywy złożyć ofertę na realizację zadań publicznych.
2. W przypadku złożenia oferty, o której mowa w ust. 1, Burmistrz Miasta w terminie 1 miesiąca:
 - 1) rozpatruje celowość realizowania zadania,
 - 2) informuje o podjętej decyzji.
3. W przypadku stwierdzenia celowości zadania, informuje składającego ofertę o trybie zlecenia zadania publicznego, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy.
4. Oferta na realizację zadania złożona przez podmiot poza konkursem, powinna być po złożeniu zaopiniowana przez kierownika właściwego wydziału Urzędu Miejskiego bezpośrednio nadzorującego realizację zadania.

§ 7.

Zakres finansowy zadań publicznych Miasta realizowanych z udziałem organizacji pozarządowych i podmiotów, wyznacza przyjęty przez Radę Miejską budżet na 2017 r. w uchwalonym planie wydatków.

§ 8.

Priorytetowe zadania publiczne:

1. Priorytetowe zadania publiczne do realizacji przez Miasto Maków Mazowiecki w 2017 roku to:

- 1) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
 - a) promowanie przedsięwzięć kulturalnych jako alternatywy dla świata konfliktu i przemocy,
 - b) wzbogacenie form upowszechniania kultury poprzez organizację festiwali, przeglądów, koncertów artystycznych,
 - c) organizację konkursów, warsztatów i wystaw,
 - d) wspieranie działalności edytorskiej i wydawniczej popularyzującej wiedzę o dziejach Miasta i losach jego mieszkańców,
 - e) współdziałanie przy organizacji imprez kulturalnych o różnym zasięgu, promujących miasto,
 - f) promowanie lokalnej twórczości,
 - g) wspieranie społecznych lokalnych inicjatyw kulturalnych, patriotycznych i przedsięwzięć artystycznych,

- h) podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, upowszechnianie postaw patriotycznych.
- 2) kultura fizyczna i sport,
- a) współpracę z klubami sportowymi w zakresie organizacji i szkolenia w różnych dyscyplinach sportowych, oraz w zakresie organizacji wyjazdów drużyn i zawodników na zawody sportowe,
 - b) współpracę w zakresie upowszechniania masowych imprez sportowo – rekreacyjnych i turystycznych wśród mieszkańców Makowa Mazowieckiego, akcji „Lato i zima w Mieście”,
 - c) współorganizowanie rozgrywek i zawodów szkolnych i międzyszkolnych,
 - d) współpracę ze stowarzyszeniami w zakresie organizacji zawodów i turniejów sportowych, rajdów i innych imprez krajoznawczych,
 - e) tworzenie warunków do prowadzenia działalności statutowej klubom sportowym i stowarzyszeniom, w tym udostępnianie obiektów sportowych,
 - f) pomoc w organizacji imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych,
 - g) pomoc w organizacji wyjazdów dzieci niepełnosprawnych na zawody sportowe poza obszarem Miasta,
 - h) promowanie aktywności i kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
 - i) współorganizowanie przedsięwzięć turystycznych – promowanie potencjału turystycznego Miasta,
 - j) promowanie i organizację grup wolontariatu (bez ograniczeń wiekowych),
 - k) aktywizację osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie organizacji zajęć i imprez sportowo – turystycznych,
 - l) promocję i programy stypendialne dla osób i dzieci (dofinansowanie wyjazdów, zgrupowań i obozów sportowych),
 - m) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, wykładów i imprez z zakresu ratownictwa wodnego i pomocy przedmedycznej.
- 3) wypoczynek dzieci i młodzieży,
- 4) pomoc dla stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych, bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 5) tworzenie i realizacja programów edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy (zwłaszcza przemocy w szkole i przemocy domowej),
- 6) wypoczynek dzieci i młodzieży realizowany na podstawie „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Mazowieckim na 2017 rok”.

2. Rozszerzenie wykazu zadań, które mogą być powierzone organizacjom pozarządowym i podmiotom, może być dokonane na wniosek Burmistrza Miasta, po akceptacji go przez Radę Miejską w drodze zmiany uchwały w sprawie przyjęcia programu.

3. Obszary współpracy zostały zidentyfikowane na podstawie zadań publicznych określonych w ustawie.

§ 9.

Okres realizacji programu:

Program współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 r. realizowany będzie w roku 2017.

§ 10.

Sposób realizacji programu:

1. Zlecenie realizacji zadań publicznych następuje w trybie otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb ich zlecenia.
2. Ogłoszenia o konkursach będą podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie informacji na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim.
3. Realizację Programu koordynują upoważnione przez Burmistrza osoby do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi:
 - 1) pod względem merytorycznym – odpowiednio pracownicy odpowiedzialni za realizację zadania,
 - 2) pod względem finansowym – Wydział Budżetu i Finansów Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim w szczególności w zakresie kontroli wydatkowania dotacji pod względem rachunkowym.
4. Burmistrz powołuje komisję, do której należy opiniowanie ofert na realizację zadań publicznych Gminy, których zlecenie odbywa się w ramach ustawy.
5. Decyzję o wyborze podmiotów, które uzyskają dotację oraz o wysokości dotacji podejmuje Burmistrz po zasięgnięciu opinii komisji.
6. Zlecone zadania mogą być kontrolowane przez Burmistrza w trakcie realizacji bądź po jego zakończeniu.
7. Szczegółowe instrukcje dotyczące powoływania komisji oceniających i innych zespołów związanych z realizacją Programu zostaną określone w zarządzeniach Burmistrza.

§ 11.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu:

Na realizację Programu współpracy Miasta Maków Mazowiecki na 2017 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.), przewiduje się przeznaczyć kwotę 170.000,00 złotych.

§ 12.

Sposób tworzenia programu oraz przebieg konsultacji społecznych:

1. Program przygotował Kierownik Wydziału Oświaty, Zdrowia, Kultury Fizycznej i sportu.
2. Sposób konsultacji programu został określony Uchwałą Nr XLI/X/317/2010 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 23 września 2010r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami,

- o których mowa w art. 3 ust. 3 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.
3. Projekt podlegał konsultacjom poprzez jego zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego i w Biuletynie Informacji Publicznej w okresie od 5 do 26 września 2016 r. We wskazanym okresie uwag nie zgłoszono.
 4. Informacja o przeprowadzonych konsultacjach, o których mowa w ust. 2 zamieszczona została w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 13.

Sposób oceny realizacji programu:

1. Bieżącym monitoringiem realizacji programu zajmują osoby upoważnione przez Burmistrza Miasta.
2. Monitoring polega na ocenie realizacji opisanych zasad i trybów współpracy.
3. Uzyskiwane w czasie realizacji programy informacje, uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizowanych projektów będą wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi.
4. Merytoryczne komórki Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim w trakcie wykonywania zadania przez organizacje pozarządowe sprawują kontrolę prawidłowości wykonywania zadania, w tym wydatkowania przekazanych na realizację celu środków finansowych.
5. Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki przedłoży w ustawowym terminie do dnia 30 kwietnia następnego roku sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.
6. Sprawozdanie zawierać będzie informacje na temat efektywności realizacji programu opartej w szczególności o analizę następujących wskaźników:
 - 1) liczba organizacji pozarządowych, z którymi zawarto umowy na realizację zadania publicznego,
 - 2) liczba otwartych konkursów,
 - 3) liczba złożonych projektów,
 - 4) liczba umów zawartych na realizację zadań publicznych,
 - 5) liczba umów zerwanych lub unieważnionych,
 - 6) liczba zadań, których realizację zlecono organizacjom pozarządowym,
 - 7) formy współpracy pozafinansowej Miasta z organizacjami pozarządowymi,
 - 8) wysokość środków finansowych planowanych i wydatkowanych z budżetu Miasta na realizację tych zadań.
7. Sprawozdanie z realizacji programu umieszczane jest w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Miasta.

§ 14.

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert:

1. Każdorazowo w związku z ogłaszaniem konkursem ofert na realizację zadań publicznych Miasta Maków Mazowiecki Burmistrz Miasta powołuje komisję konkursową w celu zaopiniowania załączonych ofert w postępowaniu konkursowym.

2. Komisja Konkursowa i jej Przewodniczący powoływana jest Zarządzeniem Burmistrza Miasta niezwłocznie po upływie terminu składania ofert.
3. W skład komisji wchodzi:
 - 1) przedstawiciele organu wykonawczego,
 - 2) osoby reprezentujące organizacje pozarządowe.
4. W składzie Komisji Konkursowej mogą zasiadać z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.
5. Z prac Komisji sporządza się protokół, który podpisują wszyscy jej członkowie.
6. Komisja Konkursowa działa w oparciu o właściwe ustawy oraz zasady: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.
7. Organizacje, które przystąpiły do postępowania konkursowego, a nie otrzymały dotacji otrzymują o tym fakcie zawiadomienie w formie pisemnej.

§ 15.

Postanowienia końcowe:

1. Zmiany w Programie mogą być dokonywane w trybie uchwały Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Programie zastosowanie mają przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.).

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXIV/180/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM
z dnia 27 października 2016 roku

**w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Maków Mazowiecki
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3
ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 rok”**

Na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.) organ samorządu terytorialnego zobowiązany został do uchwalenia corocznego programu współpracy.

Współpraca Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi może odbywać się poprzez zlecenie im do realizacji zadań publicznych, wzajemne informowanie się o planowych kierunkach działalności, konsultowanie z organizacjami, odpowiednio do ich zakresu działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji, tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym.

Projekt podlegał konsultacjom poprzez jego zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego i w Biuletynie Informacji Publicznej w okresie od 14 września do 4 października 2016 r. We wskazanym okresie uwag do programu nie zgłoszono.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Z up. Burmistrza

mgr Lech Cudomski
Zastępca Burmistrza

UCHWAŁA NR XXIV/181/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM
Z DNIA 27 PAŹDZIERNIKA 2016 r.
w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej
Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021

Na podstawie art. 226, art. 227, art. 228, art. 230 ust. 6 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.) Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1.

1. W uchwale Nr XII/101/2015 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021:
 - 1) załącznik Nr 1 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały,
 - 2) załącznik Nr 2 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały.
2. Dołącza się objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Jerzy Dąbrowski

Wieloletnia prognoza finansowa 1)

załącznik nr 1 do
uchwały nr XXIV/181/2016
z dnia 2016-10-27

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^x	z tego:										
		Dochody bieżące ^x	w tym:							Dochody majątkowe ^x	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	Podatki i opłaty ³⁾	w tym:	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	ze sprzedaży majątku ^x		z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2	
Wykonanie 2013	28 913 297,62	28 036 593,06	5 905 998,00	184 016,58	6 017 438,89	3 981 207,91	7 555 032,00	5 379 490,49	876 704,56	51 847,80	819 419,44	
Wykonanie 2014	30 968 126,18	29 739 460,99	6 306 927,00	140 366,28	6 860 153,26	4 285 865,31	7 956 449,00	5 676 558,50	1 228 665,19	95 806,39	1 125 122,30	
Plan 3 kw. 2015	29 729 852,78	29 399 293,78	6 230 584,00	220 000,00	6 846 352,00	4 220 000,00	8 210 528,00	5 101 435,78	330 559,00	50 000,00	278 559,00	
Wykonanie 2015	30 280 386,92	29 946 034,16	6 284 452,00	177 256,89	6 967 751,64	4 350 360,92	8 210 528,00	5 379 737,23	334 352,76	74 481,66	259 842,56	
2016	36 301 781,38	35 427 035,38	6 536 045,00	220 000,00	7 414 653,00	4 398 527,00	8 500 085,00	9 970 117,38	874 746,00	403 000,00	468 203,00	
2017	29 887 023,00	29 762 023,00	6 575 452,00	222 200,00	6 739 242,00	4 343 000,00	8 817 054,00	4 470 654,00	125 000,00	120 000,00	0,00	
2018	30 089 643,00	30 059 643,00	6 641 206,00	224 422,00	6 806 634,59	4 386 430,00	8 905 224,00	4 515 360,00	30 000,00	25 000,00	0,00	
2019	30 365 239,00	30 360 239,00	6 707 618,00	226 666,00	6 874 700,00	4 430 294,00	8 994 276,00	4 560 514,00	5 000,00	0,00	0,00	
2020	30 668 842,00	30 663 842,00	6 774 694,00	228 933,00	6 943 448,00	4 474 597,00	9 084 219,00	4 606 120,00	5 000,00	0,00	0,00	
2021	30 975 480,00	30 970 480,00	6 842 441,00	231 222,00	7 012 882,00	4 519 343,00	9 175 061,00	4 652 181,00	5 000,00	0,00	0,00	

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z póź. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykraczających poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^X	Wydatki bieżące ^X	z tego:							Wydatki majątkowe ^X
			z tytułu poręczeń i gwarancji ^X	w tym:		wydatki na obsługę długu ^X	w tym:			
				gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^X	na spłatę przyjętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa ⁴⁾		odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy ^X	w tym:		
								odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^X	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^X	
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2
Wykonanie 2013	29 581 596,39	24 198 030,80	0,00	0,00	0,00	190 589,24	190 589,24	0,00	0,00	5 383 565,59
Wykonanie 2014	31 118 459,87	25 621 901,18	0,00	0,00	0,00	193 675,19	193 675,19	0,00	0,00	5 496 558,69
Plan 3 kw. 2015	29 205 024,78	27 105 357,78	41 633,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	2 099 667,00
Wykonanie 2015	27 870 979,17	25 986 565,00	0,00	0,00	0,00	154 864,84	154 864,84	0,00	0,00	1 884 414,17
2016	36 534 508,38	32 338 869,38	41 633,00	0,00	0,00	120 000,00	120 000,00	0,00	0,00	4 195 639,00
2017	28 190 541,83	26 452 960,00	341 633,00	0,00	0,00	190 000,00	190 000,00	0,00	0,00	1 737 581,83
2018	28 668 780,00	26 717 490,00	341 633,00	0,00	0,00	140 000,00	140 000,00	0,00	0,00	1 951 290,00
2019	30 020 789,00	26 984 664,00	341 633,00	0,00	x	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	3 036 125,00
2020	30 488 042,00	27 254 510,00	341 633,00	0,00	x	7 000,00	7 000,00	0,00	0,00	3 233 532,00
2021	30 803 880,00	27 527 055,00	341 633,00	0,00	x	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00	3 276 825,00

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	Przychody budżetu ^x	z tego:							
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych ^x	w tym:	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy ^x	na pokrycie deficytu budżetu ^x	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych ^x	na pokrycie deficytu budżetu ^x	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu ^{5) x}	na pokrycie deficytu budżetu ^x
				na pokrycie deficytu budżetu ^x						
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1
Wykonanie 2013	-668 298,77	6 195 588,02	0,00	0,00	1 192 808,02	668 298,77	4 902 780,00	0,00	100 000,00	0,00
Wykonanie 2014	-150 333,69	3 827 849,60	0,00	0,00	1 594 868,43	0,00	1 932 981,17	150 333,69	300 000,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	524 828,00	1 276 872,00	0,00	0,00	512 872,00	0,00	424 000,00	0,00	340 000,00	0,00
Wykonanie 2015	2 409 407,75	3 124 415,91	0,00	0,00	2 360 415,91	0,00	424 000,00	0,00	340 000,00	0,00
2016	-232 727,00	2 067 527,00	0,00	0,00	926 527,00	140 727,00	841 000,00	92 000,00	300 000,00	0,00
2017	1 696 481,17	300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00
2018	1 420 863,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00
2019	344 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	180 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	171 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu ^x	z tego:					Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	Kwota długu ^x	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
		Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^x	w tym:			Kwota dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi				Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁷⁾ , a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi ⁸⁾ o wydatki	
			łącznie kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x	z tego:							
				kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^x	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^x						kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ustawy ⁶⁾ ^x
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	6	7	8.1	8.2
Wykonanie 2013	3 946 400,00	3 946 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 529 680,00	0,00	3 838 562,26	5 031 370,28
Wykonanie 2014	1 317 100,00	1 317 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 998 144,17	0,00	4 117 559,81	5 712 428,24
Plan 3 kw. 2015	1 801 700,00	1 761 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	5 660 444,17	0,00	2 293 936,00	2 806 808,00
Wykonanie 2015	1 801 700,00	1 761 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	5 426 594,17	0,00	3 959 469,16	6 319 885,07
2016	1 834 800,00	1 834 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 414 194,17	0,00	3 088 166,00	4 014 693,00
2017	1 996 481,17	1 996 481,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 417 713,00	0,00	3 309 063,00	3 309 063,00
2018	1 720 863,00	1 720 863,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	696 850,00	0,00	3 342 153,00	3 342 153,00
2019	344 450,00	344 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	352 400,00	0,00	3 375 575,00	3 375 575,00
2020	180 800,00	180 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	171 600,00	0,00	3 409 332,00	3 409 332,00
2021	171 600,00	171 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 443 425,00	3 443 425,00

6) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji przychodowych.
7) Skorygowanie o środki określone w przepisach dotyczących w szczególności powiększenia o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych, zgodnie z art. 242 ustawy.
8) Pomniejszenie wydatków bieżących, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, dotyczy lat 2013-2015.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań								
	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń ⁹⁾ obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x
Lp	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6.1	9.7	9.7.1
Wykonanie 2013	14,31%	14,31%	0,00	14,31%	13,46%	x	x	x	x
Wykonanie 2014	4,88%	4,88%	0,00	4,88%	13,61%	x	x	x	x
Plan 3 kw. 2015	7,07%	7,07%	0,00	7,07%	7,88%	x	x	x	x
Wykonanie 2015	6,33%	6,33%	0,00	6,33%	13,32%	x	x	x	x
2016	5,50%	5,50%	0,00	5,50%	9,62%	11,65%	13,46%	TAK	TAK
2017	8,46%	8,46%	0,00	8,46%	11,47%	10,37%	12,18%	TAK	TAK
2018	7,32%	7,32%	0,00	7,32%	11,19%	9,66%	11,47%	TAK	TAK
2019	2,39%	2,39%	0,00	2,39%	11,12%	10,76%	10,76%	TAK	TAK
2020	1,73%	1,73%	0,00	1,73%	11,12%	11,26%	11,26%	TAK	TAK
2021	1,66%	1,66%	0,00	1,66%	11,12%	11,14%	11,14%	TAK	TAK

9) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej oraz wyłączenia związane z emisją obligacji przychodowych. Identyczne wyłączenia dotyczą pozycji 9.6.1.

Wyszczególnienie	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej 10)	w tym na:	Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wy					w budżetowych		
		Spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego 11)	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego:		Wydatki inwestycyjne kontynuowane 12)	Nowe wydatki inwestycyjne 13)	Wydatki majątkowe w formie dotacji
						bieżące	majątkowe			
Lp	10	10.1	11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2	11.4	11.5	11.6
Wykonanie 2013	0,00	0,00	12 509 736,84	2 444 637,80	3 875 615,21	545 505,01	3 330 110,20	3 325 972,54	2 043 955,39	13 637,66
Wykonanie 2014	0,00	0,00	13 072 707,61	2 869 550,03	1 091 767,57	541 699,27	550 068,30	550 068,30	4 802 665,73	143 824,66
Plan 3 kw. 2015	0,00	524 828,00	13 893 658,00	3 495 777,00	107 957,00	82 700,00	25 257,00	0,00	1 959 910,00	139 757,00
Wykonanie 2015	0,00	1 761 700,00	13 691 729,43	3 492 014,37	182 998,38	67 976,36	115 022,02	0,00	1 743 974,86	140 439,31
2016	0,00	0,00	13 948 507,00	3 866 544,00	838 185,00	1 230,00	836 955,00	311 720,00	3 793 919,00	90 000,00
2017	1 696 481,17	1 672 581,17	13 760 975,00	3 031 421,00	1 594 760,00	95 940,00	1 498 820,00	1 498 820,00	0,00	0,00
2018	1 420 863,00	1 396 963,00	13 898 584,00	3 061 735,00	909 545,00	29 520,00	880 025,00	880 025,00	0,00	0,00
2019	344 450,00	320 650,00	14 037 570,00	3 092 353,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	180 800,00	153 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	171 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

10) Przeznaczenie nadwyżki budżetowej, inne niż spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych, wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

11) W pozycji wykazuje się kwoty wydatków w ramach zadań własnych klasyfikowanych w dziale 750- Administracja publiczna w rozdziałach właściwych dla organów i urzędów jednostki samorządu terytorialnego (rozdziały od 75017 do 75023).

12) W pozycji wykazuje się wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym, którego dotyczy kolumna.

13) W pozycji wykazuje się wartość nowych inwestycji, które planuje się rozpocząć w roku, którego dotyczy kolumna.

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:			
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania ¹⁴⁾			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania			
Lp	12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2
Wykonanie 2013	696 097,82	612 616,89	612 616,89	0,00	0,00	0,00	716 217,01	619 305,03	619 305,03
Wykonanie 2014	460 236,65	398 404,54	398 404,54	550 068,30	467 558,05	467 558,05	541 699,27	465 989,66	465 989,66
Plan 3 kw. 2015	82 700,00	70 295,00	70 295,00	117 849,00	117 849,00	117 849,00	82 700,00	70 295,00	70 295,00
Wykonanie 2015	34 966,54	29 721,56	29 721,56	117 848,88	117 848,88	117 848,88	67 976,36	57 779,90	57 779,90
2016	22 565,00	22 565,00	18 816,00	294 253,00	294 253,00	37 429,00	1 230,00	984,00	0,00
2017	76 752,00	76 752,00	0,00	48 216,00	48 216,00	0,00	76 752,00	76 752,00	0,00
2018	23 616,00	23 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 616,00	23 616,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

14) W pozycji 12.1.1.1, 12.2.1.1, 12.3.2, 12.4.2., 12.5.1, 12.6.1, 12.7.1 oraz 12.8.1. wykazuje się wyłącznie kwoty wynikające z umów na realizację programu, projektu lub zadania zawartych na dzień uchwalenia prognozy, a nieplanowanych do zawarcia w okresie prognozy.

Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:			Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:		Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:	
		finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		Wydatki na wkład krajowy w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy 15)	w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	
Lp	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1	
Wykonanie 2013	4 137,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2014	554 290,96	467 558,05	467 558,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plan 3 kw. 2015	25 257,00	0,00	25 257,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2015	26 522,02	0,00	26 522,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2016	359 800,00	291 717,00	34 893,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2017	48 216,00	48 216,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

15) Przez program, projekt lub zadanie finansowane w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, należy rozumieć także taki program, projekt lub zadanie przynoszące dochód, dla których poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania.

Wyszczególnienie	Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku								
	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej	Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217, z późn. zm.)	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przejętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej
		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania							
Lp	12.8	12.8.1	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7
Wykonanie 2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Dane uzupełniające o dług i jego spłacie						
	Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych ^x	Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu ^x	Wydatki zmniejszające dług ^x	w tym:			Wynik operacji niekasowych wpływających na kwotę długu (m.in. umorzenia, różnice kursowe) ^x
				spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 14.3.3 ^x	związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego ^x	wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^x	
Lp	14.1	14.2	14.3	14.3.1	14.3.2	14.3.3	14.4
Wykonanie 2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-76 950,00
Wykonanie 2014	1 317 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-147 417,00
Plan 3 kw. 2015	1 761 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	1 761 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-217 500,00
2016	1 834 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-18 600,00
2017	1 833 581,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	1 557 963,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	200 250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń zostanie automatycznie wygenerowana przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92). Automatyczne wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 9.6.–9.6.1 i pozycji z sekcji 16.

** Należy wskazać jedną z następujących podstaw prawnych: art. 240a ust. 4 / art. 240a ust. 8 / art. 240b ustawy określającą procedurę jaką objęta jest jednostka samorządu terytorialnego.

^x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne (prognoza kwoty długu). Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informację o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej. W przypadku, gdy kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia wykraczają poza okres prognozy kwoty długu to pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się do ostatniego roku, na który ustalono limit wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich.

16) Pozycje sekcji 15 są wykazywane wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego emitujące obligacje przychodowe.

17) Pozycje sekcji 16 wykazują wyłącznie jednostki objęte procedurą wynikającą z art. 240a lub art. 240b ustawy

Przedsięwzięcia WPF

załącznik nr 2 do
uchwały nr XXIV/181/2016
z dnia 2016-10-27

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2016	Limit 2017	Limit 2018	Limit zobowiązań
			Od	Do					
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				3 434 434,00	838 185,00	1 594 760,00	909 545,00	3 342 490,00
1.a	- wydatki bieżące				130 134,00	1 230,00	95 940,00	29 520,00	126 690,00
1.b	- wydatki majątkowe				3 304 300,00	836 955,00	1 498 820,00	880 025,00	3 215 800,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240,z późn.zm.), z tego:				2 971 434,00	832 035,00	1 164 910,00	909 545,00	2 906 490,00
1.1.1	- wydatki bieżące				130 134,00	1 230,00	95 940,00	29 520,00	126 690,00
1.1.1.1	Wdrożenie e-usług publicznych w mazowieckich urzędach samorządowych na rzecz wzrostu efektywności elektronicznej obsługi spraw obywateli i przedsiębiorców - Wzrostu i poprawa efektywności elektronicznej obsługi spraw obywateli i przedsiębiorców	URZĄD MIEJSKI	2016	2018	130 134,00	1 230,00	95 940,00	29 520,00	126 690,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				2 841 300,00	830 805,00	1 068 970,00	880 025,00	2 779 800,00
1.1.2.1	"Miasto dwóch kultur" Rewitalizacja centrum Starego Miasta w Makowie Mazowieckim wraz z budynkiem zabytkowej bożnicy żydowskiej - Poprawa atrakcyjności miasta i ochrona dziedzictwa	URZĄD MIEJSKI	2015	2018	1 695 000,00	305 570,00	700 000,00	627 930,00	1 633 500,00
1.1.2.2	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Miasta Maków Mazowiecki - Poprawa bezpieczeństwa ruchu rowerowego i zwiększenie atrakcyjności miasta	URZĄD MIEJSKI	2016	2018	165 000,00	40 000,00	82 500,00	42 500,00	165 000,00
1.1.2.3	Modernizacja progę piętrzącego na rzece Orzyc wraz z budową małej elektrowni wodnej	URZĄD MIEJSKI	2016	2018	600 000,00	164 205,00	226 200,00	209 595,00	600 000,00
1.1.2.4	Wdrożenie e-usług publicznych w mazowieckich urzędach samorządowych na rzecz wzrostu efektywności elektronicznej obsługi spraw obywateli i przedsiębiorców - Wzrostu i poprawa efektywności elektronicznej obsługi spraw obywateli i przedsiębiorców	URZĄD MIEJSKI	2016	2018	381 300,00	321 030,00	60 270,00	0,00	381 300,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				463 000,00	6 150,00	429 850,00	0,00	436 000,00
1.3.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				463 000,00	6 150,00	429 850,00	0,00	436 000,00
1.3.2.1	Poprawa komunikacji i bezpieczeństwa ruchu poprzez przebudowę ulic Przemysłowej i Zachodniej - Poprawa bezpieczeństwa i ruchu drogowego	URZĄD MIEJSKI	2016	2017	86 000,00	0,00	86 000,00	0,00	86 000,00
1.3.2.2	Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	URZĄD MIEJSKI	2015	2017	377 000,00	6 150,00	343 850,00	0,00	350 000,00

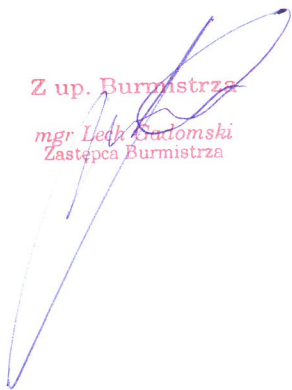
OBJAŚNIENIA
DO UCHWAŁY NR XXIV/181/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM
Z DNIA 27 PAŹDZIERNIKA 2016 r.
w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej
Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2016-2021 wprowadza się następujące zmiany dotyczące 2016 roku:

- zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 308.815,40 zł;
- zmniejszenie dochodów majątkowych o kwotę 267.500,00 zł;
- zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 322.825,40 zł;
- zmniejszenie wydatków majątkowych o kwotę 543.741,00 zł;
- zmniejszenie zaangażowania wolnych środków do kwoty 926.527,00 zł;

Ponadto w załączniku „Wykaz przedsięwzięć do WPF” uaktualniono limity na 2016 do wysokości wynikających ze zmian w uchwale budżetowej. Wprowadzono projekt przewidziany do realizacji w latach 2016-2017 "Poprawa komunikacji i bezpieczeństwa ruch poprzez przebudowę ulic Przemysłowej i Zachodniej" - środki na opracowanie dokumentacji.

Z up. Burmistrza
mgr Lech Szadomski
Zastępca Burmistrza

Załącznik Nr8.....
do Protokołu Nr XXIV.....
z dnia 23.10.2016.....

UCHWAŁA NR XXIV/182/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2016 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) oraz art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 222, art. 235, art. 236, art. 237, art. 242, art. 258 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.) **Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwala, co następuje:**

§ 1. Dokonuje się zmian w budżecie Miasta Maków Mazowiecki na 2016 r. zgodnie z załącznikiem Nr 1 i 2.

§ 2. Budżet Miasta po zmianach określonych w § 1 wynosi:

1) Dochody w łącznej kwocie **36.301.781,38 zł**, z tego :

a) bieżące w kwocie 35.427.035,38 zł,

b) majątkowe w kwocie 874.746,00 zł.

2) Wydatki w łącznej kwocie **36.534.508,38 zł**, z tego :

a) bieżące w kwocie 32.338.869,38 zł,

b) majątkowe w kwocie 4.195.639,00 zł.

§ 3. Dokonuje się zmian dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych miastu odrębnymi ustawami, zgodnie z załącznikami Nr 1a i 2a.

§ 4. 1. Różnica pomiędzy dochodami i wydatkami stanowi planowany deficyt budżetu miasta w wysokości 232.727 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:
- wolnych środków w kwocie: 140.727 zł,
- zaciągniętych pożyczek w kwocie: 92.000 zł.

2. Ustala się łączną kwotę przychodów budżetu w wysokości 2.067.527 zł oraz łączną kwotę rozchodów budżetu w wysokości 1.834.800 zł, zgodnie z załącznikiem Nr 3.

3. Ustala się limity zobowiązań na zaciągnięcie pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 92.000 zł.

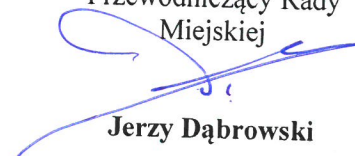
§ 5. Dokonuje się zmian w wydatkach majątkowych na 2016 rok, które po zmianach wynoszą 4.195.639 zł, zgodnie z załącznikiem Nr 4.

§ 6. Ustala się dotacje udzielone z Budżetu Miasta podmiotom należącym i nie należącym do sektora finansów publicznych zgodnie z załącznikiem Nr 5.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 8. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje w roku budżetowym 2016.

2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIV/182/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

ZESTAWIENIE ZMIAN DOCHODÓW BUDŻETU MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI NA 2016 r.

Dział	Rozdział	§	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
600			Transport i łączność	100 540,00	1 790,00	102 330,00
	60016		Drogi publiczne gminne	100 540,00	1 790,00	102 330,00
		0920	Wpływy z pozostałych odsetek	25 000,00	1 790,00	26 790,00
750			Administracja publiczna	480 641,00	56 883,00	537 524,00
	75011		Urzędy wojewódzkie	118 150,00	49 523,00	167 673,00
		2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	118 086,00	49 523,00	167 609,00
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	81 876,00	7 360,00	89 236,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	77 326,00	7 360,00	84 686,00
852			Pomoc społeczna	8 934 487,00	63 782,00	8 998 269,00
	85211		Świadczenie wychowawcze	4 534 756,00	9,00	4 534 765,00
		0900	Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	12,00	9,00	21,00
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	47 830,00	630,00	48 460,00
		2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	17 930,00	463,00	18 393,00
		2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	29 900,00	167,00	30 067,00
	85214		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	105 763,00	49 237,00	155 000,00
		2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	105 763,00	49 237,00	155 000,00
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	201 297,00	13 906,00	215 203,00
		2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	195 600,00	13 906,00	209 506,00
854			Edukacyjna opieka wychowawcza	83 232,00	58 730,00	141 962,00
	85415		Pomoc materialna dla uczniów	83 232,00	58 730,00	141 962,00
		2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	70 219,00	49 005,00	119 224,00

		2040	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych	13 013,00	9 725,00	22 738,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 354 369,00	- 267 500,00	1 086 869,00
	90002		Gospodarka odpadami	1 153 700,00	- 267 500,00	886 200,00
		6280	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	267 500,00	- 267 500,00	0,00
Razem:				36 388 096,38	- 86 315,00	36 301 781,38

Załącznik Nr 1a do Uchwały Nr XXIV/182/2016

Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim

z dnia 27 października 2016 r.

**ZESTAWIENIE ZMIAN DOCHODÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU
ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ I INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH MIASTU ODRĘBNYMI
USTAWAMI NA 2016 r.**

Dział	Rozdział	§	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
750			Administracja publiczna	118 086,00	49 523,00	167 609,00
	75011		Urzędy wojewódzkie	118 086,00	49 523,00	167 609,00
		2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	118 086,00	49 523,00	167 609,00
852			Pomoc społeczna	7 747 716,00	463,00	7 748 179,00
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	17 930,00	463,00	18 393,00
		2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	17 930,00	463,00	18 393,00
Razem:				7 987 215,38	49 986,00	8 037 201,38

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXIV/182/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

ZESTAWIENIE ZMIAN WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI NA 2016 r.

Dział	Rozdział	§	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
600			Transport i łączność	1 706 390,00	- 333 440,00	1 372 950,00
	60016		Drogi publiczne gminne	1 673 000,00	- 333 440,00	1 339 560,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 425 000,00	- 333 440,00	1 091 560,00
750			Administracja publiczna	4 491 320,00	56 883,00	4 548 203,00
	75011		Urzędy wojewódzkie	120 975,00	49 523,00	170 498,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	91 176,00	31 700,00	122 876,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	16 891,00	5 449,00	22 340,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	2 420,00	523,00	2 943,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	3 350,00	3 350,00
		4300	Zakup usług pozostałych	0,00	8 501,00	8 501,00
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	3 729 384,00	7 360,00	3 736 744,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	20 000,00	7 360,00	27 360,00
	75075		Promocja jednostek samorządu terytorialnego	134 000,00	0,00	134 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	25 000,00	3 000,00	28 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	95 000,00	- 3 000,00	92 000,00
801			Oświata i wychowanie	12 059 617,00	15 800,00	12 075 417,00
	80104		Przedszkola	3 260 620,00	15 800,00	3 276 420,00
		2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	184 800,00	10 800,00	195 600,00
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	27 000,00	5 000,00	32 000,00
852			Pomoc społeczna	10 321 543,00	63 782,00	10 385 325,00
	85211		Świadczenie wychowawcze	4 534 756,00	9,00	4 534 765,00
		4560	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	12,00	9,00	21,00
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	47 830,00	630,00	48 460,00
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	47 830,00	630,00	48 460,00
	85214		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	135 763,00	49 237,00	185 000,00
		3110	Świadczenia społeczne	135 763,00	49 237,00	185 000,00
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	684 709,00	13 906,00	698 615,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	473 381,00	11 864,00	485 245,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	38 268,00	2 042,00	40 310,00

854		Edukacyjna opieka wychowawcza	317 995,00	58 730,00	376 725,00
	85415	Pomoc materialna dla uczniów	113 232,00	58 730,00	171 962,00
		3240 Stypendia dla uczniów	100 219,00	49 005,00	149 224,00
		3260 Inne formy pomocy dla uczniów	13 013,00	9 725,00	22 738,00
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 129 378,00	- 210 301,00	2 919 077,00
	90002	Gospodarka odpadami	1 230 000,00	- 343 850,00	886 150,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	350 000,00	- 343 850,00	6 150,00
	90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	750 500,00	- 4 306,00	746 194,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	411 500,00	- 4 306,00	407 194,00
	90095	Pozostała działalność	731 623,00	137 855,00	869 478,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	485 000,00	137 855,00	622 855,00
Razem:			36 883 054,38	- 348 546,00	36 534 508,38

Załącznik Nr 2 a do Uchwały Nr XXIV/182/2016
 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
 z dnia 27 października 2016 r.

**ZESTAWIENIE ZMIAN WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU
 ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ I INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH MIASTU ODRĘBNYMI
 USTAWAMI NA 2016 r.**

Dział	Rozdział	§	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
750			Administracja publiczna	118 086,00	49 523,00	167 609,00
	75011		Urzędy wojewódzkie	118 086,00	49 523,00	167 609,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	91 176,00	31 700,00	122 876,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	16 891,00	5 449,00	22 340,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	2 420,00	523,00	2 943,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	3 350,00	3 350,00
		4300	Zakup usług pozostałych	0,00	8 501,00	8 501,00
852			Pomoc społeczna	7 747 716,00	463,00	7 748 179,00
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	17 930,00	463,00	18 393,00
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	17 930,00	463,00	18 393,00
Razem:				7 987 215,38	49 986,00	8 037 201,38

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXIV/182/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU W 2016 r.

Lp	Treść	Klasyfikacja §	Kwota
1	2	3	4
Przychody ogółem:			2 067 527,00
1	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy	950	926 527,00
2.	Przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych	951	300 000,00
3.	Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	952	841 000,00
Rozchody ogółem:			1 834 800,00
1.	Spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	992	1 834 800,00

Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr XXIV/182/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

WYDATKI MAJĄTKOWE NA 2016 r.

Dział	Rozdział	§	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
400			Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	164 205,00	0,00	164 205,00
	40003		Dostarczanie energii elektrycznej	164 205,00	0,00	164 205,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	164 205,00	0,00	164 205,00
			Modernizacja progów piętrzącego na rzece Orzyc wraz z budową małej elektrowni wodnej	164 205,00	0,00	164 205,00
600			Transport i łączność	1 425 000,00	- 333 440,00	1 091 560,00
	60016		Drogi publiczne gminne	1 425 000,00	- 333 440,00	1 091 560,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 425 000,00	- 333 440,00	1 091 560,00
			Budowa chodnika w ul. Żytniej (od ul. Grzybowej do ul. Wiśniowej)	60 000,00	0,00	60 000,00
			Budowa parkingu przy Urzędzie Miejskim	184 200,00	0,00	184 200,00
			Modernizacja ulicy Malinowej i Długiej	388 000,00	- 164 000,00	224 000,00
			Opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy ulic na Osiedlu Bursztynowa	78 300,00	0,00	78 300,00
			Przebudowa ulicy Chabrowej	267 500,00	0,00	267 500,00
			Przebudowa ulicy Przemysłowej	15 000,00	- 15 000,00	0,00
			Przebudowa ulicy W. Witosa wraz z budową parkingu	432 000,00	- 154 440,00	277 560,00
700			Gospodarka mieszkaniowa	1 014 400,00	0,00	1 014 400,00
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	25 000,00	0,00	25 000,00
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	25 000,00	0,00	25 000,00
			Wykup gruntów	25 000,00	0,00	25 000,00
	70095		Pozostała działalność	989 400,00	0,00	989 400,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	989 400,00	0,00	989 400,00
			Termomodernizacja budynku przy ulicy Mickiewicza 28	989 400,00	0,00	989 400,00
750			Administracja publiczna	476 510,00	0,00	476 510,00
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	155 480,00	0,00	155 480,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	147 485,00	0,00	147 485,00
			Poprawa efektywności ekologicznej poprzez termomodernizację budynków Urzędu Miejskiego	108 485,00	0,00	108 485,00
			Przebudowa wejścia do Urzędu Miejskiego	39 000,00	0,00	39 000,00
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	7 995,00	0,00	7 995,00
			Zakup oprogramowania "Rejestr VAT"	7 995,00	0,00	7 995,00
	75095		Pozostała działalność	321 030,00	0,00	321 030,00
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	256 824,00	0,00	256 824,00
			Wdrożenie e-usług publicznych w mazowieckich urzędach samorządowych na rzecz wzrostu efektywności elektronicznej obsługi spraw obywateli i przedsiębiorców	256 824,00	0,00	256 824,00
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	64 206,00	0,00	64 206,00

		Wdrożenie e-usług publicznych w mazowieckich urzędach samorządowych na rzecz wzrostu efektywności elektronicznej obsługi spraw obywateli i przedsiębiorców	64 206,00	0,00	64 206,00
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	30 000,00	0,00	30 000,00
	75410	Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej	30 000,00	0,00	30 000,00
		6170 Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	30 000,00	0,00	30 000,00
		Zakup łodzi ratowniczej dla potrzeb Komendy Powiatowej PSP w Makowie Mazowieckim	30 000,00	0,00	30 000,00
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 385 565,00	- 210 301,00	1 175 264,00
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	17 695,00	0,00	17 695,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	17 695,00	0,00	17 695,00
		Budowa kanalizacji deszczowej w ulicy Żytniej wraz z chodnikiem	4 345,00	0,00	4 345,00
		Wykonanie przyłącza kanalizacji deszczowej w celu odwodnienia nieruchomości przy ul. Mickiewicza 24	13 350,00	0,00	13 350,00
	90002	Gospodarka odpadami	350 000,00	- 343 850,00	6 150,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	350 000,00	- 343 850,00	6 150,00
		Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	350 000,00	- 343 850,00	6 150,00
	90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	82 600,00	0,00	82 600,00
		6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	82 600,00	0,00	82 600,00
		Zakup kotłów centralnego ogrzewania dla mieszkańców miasta w ramach programu "Poprawa jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego - ograniczenie emisji zanieczyszczeń poprzez modernizację kotłowni"	82 600,00	0,00	82 600,00
	90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	411 500,00	- 4 306,00	407 194,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	411 500,00	- 4 306,00	407 194,00
		Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Maków Mazowiecki	356 500,00	0,00	356 500,00
		Opracowanie dokumentacji modernizacji oświetlenia ulicznego na terenie miasta Maków Mazowiecki	25 000,00	0,00	25 000,00
		Rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie miasta Maków Mazowiecki	30 000,00	- 4 306,00	25 694,00
	90095	Pozostała działalność	523 770,00	137 855,00	661 625,00
		6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	485 000,00	137 855,00	622 855,00
		"Miasto dwóch kultur" Rewitalizacja centrum Starego Miasta w Makowie Mazowieckim wraz z budynkiem zabytkowej bożnicy żydowskiej	210 000,00	95 570,00	305 570,00
		Budowa placów zabaw na terenie miasta Maków Mazowiecki	105 760,00	2 285,00	108 045,00
		Budowa ścieżek rowerowych na terenie Miasta Maków Mazowiecki	0,00	40 000,00	40 000,00
		Budowa Targowiska Miejskiego	75 000,00	0,00	75 000,00
		Zagospodarowanie Zalewu	94 240,00	0,00	94 240,00
		6057 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	34 893,00	0,00	34 893,00
		Opracowanie Programu Rewitalizacji dla Makowa Mazowieckiego	34 893,00	0,00	34 893,00
		6059 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 877,00	0,00	3 877,00
		Opracowanie Programu Rewitalizacji dla Makowa Mazowieckiego	3 877,00	0,00	3 877,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	60 000,00	0,00	60 000,00
	92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	60 000,00	0,00	60 000,00
		6220 Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	60 000,00	0,00	60 000,00
		Dotacja celowa - "Remont, modernizacja i przebudowa pomieszczeń Miejskiego Domu Kultury"	60 000,00	0,00	60 000,00

926			Kultura fizyczna	183 700,00	0,00	183 700,00
	92601		Obiekty sportowe	183 700,00	0,00	183 700,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	183 700,00	0,00	183 700,00
			Modernizacja Stadionu Miejskiego	175 000,00	0,00	175 000,00
			Wykonanie piłkochwyłów na boisku przy ulicy Ciecchanowskiej	8 700,00	0,00	8 700,00
Razem				4 739 380,00	- 543 741,00	4 195 639,00

Załącznik Nr 5 do Uchwały Nr XXIV/182/2016
 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
 z dnia 27 października 2016 r.

**DOTACJE UDZIELONE Z BUDŻETU W 2016 r. PODMIOTOM NALEŻĄCYM I NIE NALEŻĄCYM
 DO SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH**

Dział	Rozdział	Treść	Kwota dotacji		
			podmiotowej	przedmiotowej	celowej
1	2	3	4	5	6
Nazwa jednostki					
Jednostki sektora finansów publicznych			795 900		103 390
600	60078	Gmina Szelków			33 390
851	85154	Powiat Makowski			10 000
921	92109	Miejski Dom Kultury	385 000		60 000
921	92116	Miejska Bibliotek Publiczna	410 900		
Jednostki nie należące do sektora finansów publicznych			195 600		200 500
801	80104	Niepubliczne przedszkola	195 600		
851	85154	Realizacja programu profilaktyki antyalkoholowej			10 000
921	92105	Działalność kulturalna			39 000
926	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami			30 000
926	92605	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu			121 500
OGÓLEM:			991 500		303 890

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXIV/182/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM
z dnia 27 października 2016 r.

**w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki
na 2016 rok**

Dokonuje się zmniejszenia dochodów budżetowych o kwotę 86.315 zł, w tym:

- zwiększenie dochodów w rozdziale 60016 o kwotę 1.790 zł z tytułu wpływów z odsetek;
- zwiększenie dochodów w rozdziale 75011 o kwotę 49.523 zł z tytułu zwiększenia dotacji celowej z budżetu państwa, zgodnie z Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 202 z dnia 14 października 2016 r.;
- zwiększenie dochodów w rozdziale 75023 o kwotę 7.360 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów;
- zwiększenie dochodów w rozdziale 85211 o kwotę 9 zł z tytułu odsetek od nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego;
- zwiększenie dochodów w rozdziale z dnia 85213 o kwotę 630 zł z tytułu zwiększenia dotacji celowej z budżetu państwa, zgodnie z Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 210 z dnia 14 października 2016 r. oraz Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 258/2016 z dnia 18 października 2016 r.;
- zwiększenie dochodów w rozdziale 85214 o kwotę 49.237 zł z tytułu zwiększenia dotacji celowej z budżetu państwa, zgodnie z Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 212 z dnia 14 października 2016 r.;
- zwiększenie dochodów w rozdziale 85219 o kwotę 13.906 zł z tytułu zwiększenia dotacji celowej z budżetu państwa, zgodnie z Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 197 z dnia 14 października 2016 r.;
- zwiększenie dochodów w rozdziale 85415 o kwotę 58.730 zł z tytułu zwiększenia dotacji z budżetu państwa, zgodnie z Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 184 z dnia 12 października 2016 r. oraz Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 217 z dnia 14 października 2016 r.;
- zmniejszenie dochodów w rozdziale 90002 o kwotę 267.500 zł z tytułu zmniejszenia dotacji celowej z WFOŚiGW.

Dokonuje się zmniejszenia wydatków budżetowych o kwotę 348.546 zł, w tym:

- zmniejszenie wydatków w rozdziale 60016 o kwotę 333.440 zł przeznaczonych na realizację zadań inwestycyjnych pn.: „Modernizacja ulicy Malinowej i Długiej”,

„Przebudowa ulicy Przemysłowej” oraz „Przebudowa ulicy W. Witosa wraz z budową parkingu”;

- zwiększenie wydatków w rozdziale 75011 o kwotę 49.523 zł z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych;
- zwiększenie wydatków w rozdziale 75023 o kwotę 7.360 zł z przeznaczeniem na szkolenia pracowników;
- zwiększenie wydatków w rozdziale 80104 o kwotę 15.800 zł z przeznaczeniem na dotację podmiotową dla niepublicznego przedszkola oraz na zwrot kosztów wychowania przedszkolnego;
- zwiększenie wydatków w rozdziale 85211 o kwotę 9 zł z tytułu odsetek od nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego;
- zwiększenie wydatków w rozdziale 85213 o kwotę 630 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłek dla opiekuna;
- zwiększenie wydatków w rozdziale 85214 o kwotę 49.237 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wypłat zasiłków okresowych w części gwarantowanej z budżetu państwa;
- zwiększenie wydatków w rozdziale 85219 o kwotę 13.906 zł z przeznaczeniem na wypłatę dodatku w wysokości 250 zł miesięcznie na pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, realizującego pracę socjalną w środowisku w roku 2016 r.;
- zwiększenie wydatków w rozdziale 85415 o kwotę 58.730 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2016 r. – „Wyprawka szkolna” oraz na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów;
- zmniejszenie wydatków w rozdziale 90002 o kwotę 343.850 zł przeznaczonych na realizację zadania inwestycyjnego pn.: „Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów”;
- zmniejszenie wydatków w rozdziale 90015 o kwotę 4.306 zł przeznaczonych na realizację zadania inwestycyjnego pn.: „Rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie miasta Maków Mazowiecki”;

- zwiększenie wydatków w rozdziale 90095 o kwotę 137.855 zł z przeznaczeniem na realizację zadań inwestycyjnych pn.: „Miasto dwóch kultur – Rewitalizacja centrum Starego Miasta w Makowie Mazowieckim wraz z budynkiem zabytkowej bożnicy żydowskiej” – 95.570 zł, „Budowa placów zabaw na terenie miasta Maków Mazowiecki” – 2.285 zł oraz „Budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta Maków Mazowiecki” – 40.000 zł.

Ponadto dokonuje się przeniesienia środków pomiędzy paragrafami w rozdziale: 75075, zgodnie z załącznikiem nr 2.

Z up. Burmistrza

mgr Lech Włodowski
Zastępca Burmistrza

Załącznik Nr9.....
do Protokołu NrXXIV.....
z dnia27.10.2016.....

UCHWAŁA NR XXIV/183/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie gminy Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) oraz art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 ze zm.) Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1. Określa się roczne stawki podatku od nieruchomości, w następujących wysokościach:

1) od gruntów:

- a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - **0,70 zł od 1 m² powierzchni**,
- b) pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych - **4,51 zł od 1 ha powierzchni**,
- c) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - **0,31 zł od 1 m² powierzchni**,
- d) niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. poz. 1777), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego – **2,00 zł od 1 m² powierzchni**;

2) od budynków lub ich części:

- a) mieszkalnych - **0,73 zł od 1 m² powierzchni użytkowej**,
 - b) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – **21,00 zł od 1 m² powierzchni użytkowej**,
 - c) zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - **10,59 zł od 1 m² powierzchni użytkowej**,
 - d) związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - **4,61 zł od 1 m² powierzchni użytkowej**,
 - e) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – **5,95 zł od 1 m² powierzchni użytkowej**,
- 3) od budowli - 2%** ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XI/87/2015 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXIV/183/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM
z dnia 27 października 2016 r.

**w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących
na terenie gminy Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017**

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych rada gminy, w drodze uchwały, określa wysokość stawek podatku od nieruchomości, z tym, że stawki te nie mogą przekraczać górnych granic stawek kwotowych ustalonych w ustawie. Uchwała określa wysokość stawek podatku od nieruchomości na terenie gminy Miasta Maków Mazowiecki.

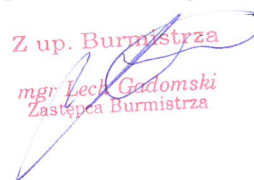
Górne granice stawek kwotowych określone w art. 5 ust. 1 w/w ustawy, obowiązujące w danym roku podatkowym ulegają corocznie zmianie na następny rok podatkowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza roku, w którym stawki ulegają zmianie, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wskaźnik cen, o którym mowa powyżej, został ustalony na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lipca 2016 r. (M. P. z 2016 poz. 680). Zgodnie z powyższym komunikatem wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu 2016 r. w stosunku do pierwszego półrocza 2015 r. wyniósł 99,1 (spadek cen o 0,9 %). Na podstawie w/w komunikatu Minister Finansów ogłosił w obwieszczeniu z dnia 28 lipca 2016 r. górne granice stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2017 r. (M. P. z 2016 r., poz. 779).

Wpływy z podatku od nieruchomości stanowią znaczące źródło zabezpieczenia realizacji podstawowych zadań własnych spoczywających na mieście. W 2015 roku wpływy z tego podatku stanowiły 43,55% dochodów własnych budżetu miasta. Zapewnienie właściwego poziomu dochodów własnych, do których zalicza się w szczególności dochody z podatku od nieruchomości, stanowią podstawę możliwości inwestycyjnych miasta.

Proponowane stawki podatku są niższe od kwot maksymalnych wyszczególnionych w obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2017 r. (M.P. z 2016 r., poz. 779) wnosząc o pozostawienie stawek podatku od nieruchomości na poziomie roku 2016. Utrzymanie stawek na właściwym poziomie pozwoli realizować zadania własne miasta.

Biorąc powyższe pod uwagę, uznaje się za zasadne podjęcie przedmiotowej uchwały.

Z up. Burmistrza
mgr Lech Gądomski
Zastępca Burmistrza

UCHWAŁA NR XXIV/184/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM

Załącznik Nr 10
do Protokołu Nr XXIV
z dnia 27.10.2016r.

z dnia 27 października 2016 r.

**w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych obowiązujących
na terenie gminy Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.) i art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 ze zm.) Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwała, co następuje:

§ 1. Określa się roczne stawki podatku od środków transportowych w następujących wysokościach:

- 1) od samochodów ciężarowych, o których mowa w art. 8 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej:
 - a) powyżej 3,5 tony do 5,5 tony włącznie - 744 zł;
 - b) powyżej 5,5 tony do 9 ton włącznie - 924 zł;
 - c) powyżej 9 ton do poniżej 12 ton - 1.152 zł;
- 2) od samochodów ciężarowych, o których mowa w art. 8 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton w zależności od liczby osi, dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu i rodzaju zawieszenia według stawek określonych w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały;
- 3) od ciągników siodłowych i balastowych, o których mowa w art. 8 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów:
 - a) powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton - 1.776 zł;
- 4) od ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą, o których mowa w art. 8 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton w zależności od liczby osi, dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu, zawieszenia, według stawek określonych w załączniku Nr 2 do niniejszej uchwały;
- 5) od przyczep i naczep, o których mowa w art. 8 pkt 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego - 1.332 zł.;
- 6) od przyczep i naczep, o których mowa w art. 8 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton (z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego) według stawek określonych w załączniku Nr 3 do niniejszej uchwały;
- 7) od autobusów, o których mowa w art. 8 pkt 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o ilości miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:
 - a) mniejszej niż 22 miejsca - 1.740 zł,
 - b) równej lub wyższej niż 22 miejsca - 2.184 zł;

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XI/88/2015 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2015 r., poz. 10178 z 8 grudnia 2015 roku).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIV/184/2016
 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
 z dnia 27 października 2016 r.

**STAWKI PODATKU POJAZDÓW OKREŚLONYCH
 w art. 8 pkt 2 USTAWY**

Liczba osi i dopuszczalna masa całkowita (w tonach)		Stawka podatku (w złotych)	
Nie mniej niż	Mniej niż	Oś jezdną (osie jezdne) z zawieszeniem pneumatycznym lub zawieszeniem uznanym za równoważne	Inny system zawieszenia osi jezdnych
1	2	3	4
Dwie osie			
12	13	1.512 zł	1.536 zł
13	14	1.536 zł	1.584 zł
14	15	1.560 zł	1.692 zł
15		1.584 zł	1.980 zł
Trzy osie			
12	17	1.692 zł	1.692 zł
17	19	1.716 zł	1.716 zł
19	21	1.752 zł	1.836 zł
21	23	1.776 zł	2.016 zł
23	25	1.824 zł	2.484 zł
25		1.824 zł	2.484 zł
Cztery osie i więcej			
12	25	1.776 zł	1.920 zł
25	27	1.824 zł	2.100 zł
27	29	1.836 zł	2.496 zł
29	31	2.496 zł	2.988 zł
31		2.496 zł	2.988 zł

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXIV/184/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

**STAWKI PODATKU POJAZDÓW OKREŚLONYCH
w art. 8 pkt 4 USTAWY**

Liczba osi i dopuszczalna masa całkowita (w tonach)		Stawka podatku (w złotych)	
Nie mniej niż	Mniej niż	Oś jezdna (osie jezdne) z zawieszeniem pneumatycznym lub zawieszeniem uznanym za równoważne	Inny system zawieszenia osi jezdnych
1	2	3	4
Dwie osie			
12	18	2.148 zł	2.304 zł
18	25	2.184 zł	2.328 zł
25	31	2.244 zł	2.340 zł
31		2.268 zł	2.340 zł
Trzy osie i więcej			
12	40	2.292 zł	2.340 zł
40		2.712 zł	2.988 zł

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXIV/184/2016
 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
 z dnia 27 października 2016 r.

**STAWKI PODATKU POJAZDÓW OKREŚLONYCH
 w art. 8 pkt 6 USTAWY**

Liczba osi i dopuszczalna masa całkowita (w tonach)		Stawka podatku (w złotych)	
Nie mniej niż	Mniej niż	Oś jezdna (osie jezdne) z zawieszeniem pneumatycznym lub zawieszeniem uznanym za równoważne	Inny system zawieszenia osi jezdnych
1	2	3	4
Jedna oś			
12	18	1.332 zł	1.332 zł
18	25	1.356 zł	1.848 zł
25		1.380 zł	1.872 zł
Dwie osie			
12	28	1.380 zł	1.824 zł
28	33	1.464 zł	1.860 zł
33	38	1.584 zł	1.872 zł
38		1.668 zł	2.340 zł
Trzy osie i więcej			
12	38	1.464 zł	1.632 zł
38		1.680 zł	1.860 zł

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXIV/184/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM
z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie gminy Miasta Maków Mazowiecki na rok 2017

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, rada gminy określa wysokość stawek podatku od środków transportowych. Zgodnie z przepisem art. 20 ust. 2 i art.12b ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych Minister Finansów ogłasza w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” górne i minimalne stawki podatku od środków transportowych. Górne granice stawek ulegają corocznie zmianie na następny rok podatkowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza roku, w którym stawki ulegają zmianie, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedzającego. Stawki podatku od środków transportowych określane przez radę gminy nie mogą być wyższe od ustawowo określonych stawek maksymalnych, ale też nie niższe dla niektórych kategorii pojazdów od stawek minimalnych określonych w załącznikach nr 1-3 do ustawy. Stawki minimalne podlegają przy tym przeliczeniu na następny rok podatkowy według kursu euro, o ile jest on odpowiednio wysoki (nie niższy niż 5%).

Stawki opłaty zostały określone w granicach nie przekraczających pułapu wysokości, ustalonego zgodnie z art. 20 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Stawki maksymalne zmieniane są co roku w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi inflacji za pierwsze półrocze roku poprzedzającego zmianę. Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 11 lipca, opublikowanego w Monitorze Polskim z 2016 r., poz. 680, ceny towarów i usług w I półroczu 2016 roku w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r., spadły o 0,9% w związku z tym o taki sam wskaźnik maleją w 2017 r. górne granice stawek kwotowych podatków.

Biorąc powyższe pod uwagę, proponuje się pozostawienie stawek podatku od środków transportowych na poziomie roku 2016. Przy czym nie można nie podkreślić faktu iż stawki podatku od środków transportowych nie są podwyższane od 2013 roku.

Pozostawienie wysokości stawek podatku od środków transportowych na poziomie roku ubiegłego, zapewni środki finansowe w budżecie na realizację zadań własnych miasta, celem zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej, jak również jest wyjściem naprzeciw postulatom przedsiębiorców opłacających podatki na terenie naszego miasta.

Biorąc powyższe pod uwagę, uznaje się za zasadne podjęcie przedmiotowej uchwały.

Z up. Burmistrza

mgr Lech Gadomski
Zastępca Burmistrza

UCHWAŁA NR XXIV/185/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM

Załącznik Nr11.....

do Protokołu NrXXIV.....

z dnia27.10.2016v.....

z dnia 27 października 2016 r.

**w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek
od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.), art. 6 ust. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 ze zm.), art. 6a ust. 11 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 617 ze zm.), art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 374 ze zm.) **Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwala, co następuje:**

§ 1. Określa się wzory formularzy:

- 1) Informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych (IN-1), zgodnie z załącznikiem Nr 1 do uchwały;
- 2) Informacji o gruntach (IR-1), zgodnie z załącznikiem Nr 2 do uchwały;
- 3) Informacji o lasach (IL-1), zgodnie z załącznikiem Nr 3 do uchwały;
- 4) Deklaracji na podatek od nieruchomości (DN-1), zgodnie z załącznikiem Nr 4 do uchwały;
- 5) Deklaracji na podatek rolny (DR-1), zgodnie z załącznikiem Nr 5 do uchwały;
- 6) Deklaracji na podatek leśny (DL-1), zgodnie z załącznikiem Nr 6 do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XIV/113/2016 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 15 stycznia 2016 r. w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 28 stycznia 2016 r. poz. 959).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Maków Mazowiecki.

§ 4. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

1. Identyfikator podatkowy NIP / numer PESEL (niepotrzebne skreślić 1)	2. Nr dokumentu
--	-----------------

IN-1

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXIV/185/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

INFORMACJA O NIERUCHOMOŚCIACH I OBIEKTACH BUDOWLANYCH

Podstawa prawna:	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716 ze zm.).
Składający:	Formularz przeznaczony dla osób fizycznych będących właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych, posiadaczami samodzielnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.
Termin składania:	W terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania:	Organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

A. MIEJSCE SKŁADANIA INFORMACJI

3. Nazwa i adres siedziby organu podatkowego

Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki
ul. Stanisława Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

B. OBOWIĄZEK ZŁOŻENIA INFORMACJI

4. Okoliczności powodujące obowiązek złożenia informacji (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. informacja składana po raz pierwszy (miesiąc – rok) 2. korekta uprzednio złożonej informacji (miesiąc – rok)

C. PODMIOT ZOBOWIĄZANY DO ZŁOŻENIA INFORMACJI

5. Rodzaj podmiotu (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. właściciel 2. współwłaściciel 3. posiadacz samoistny
 4. współposiadacz samoistny 5. posiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca) 6. współposiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca)
 7. współwłasność małżeńska 8. użytkownik wieczysty 9. współużytkownik wieczysty

D. DANE PODATNIKA

D.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

6. Nazwisko

7. Pierwsze imię, drugie imię

8. Identyfikator PESEL

9. Data urodzenia

10. Imię ojca

11. Imię matki

12. Telefon kontaktowy (nie jest obowiązkowe) 2)

D.2. ADRES ZAMIESZKANIA

13. Kraj

14. Województwo

15. Powiat

16. Gmina

17. Ulica

18. Nr domu

19. Nr lokalu

20. Miejscowość

21. Kod pocztowy

22. Poczta

IN-1

1/3

E. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA NIEPODLEGAJĄCYCH ZWOLNIENIU**E.1. POWIERZCHNIA GRUNTÓW**Podstawa opodatkowania w
m² (ha) z dokładnością do 1 m²

1. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	23.	m ²
2. pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych ³⁾	24.	ha
3. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	25.	m ²
4. niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	26.	m ²

E.2. POWIERZCHNIA BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI

Do powierzchni użytkowej budynku lub jego części należy zaliczyć powierzchnię mierzoną po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych (wydzielonych powierzchni budynków, w których znajdują się schody) oraz sztywów dźwigowych (pionowych kanałów wewnątrz budynków, w których porusza się winda). Za kondygnacje uważa się również garaże podziemne, piwnice, sutereny i poddasza użytkowe. Powierzchnie pomieszczeń lub ich części oraz części kondygnacji o wysokości w świetle od 1,40 m do 2,20 m zalicza się do powierzchni użytkowej budynku w 50 %, a jeżeli wysokość jest mniejsza niż 1,40 m, powierzchnię tę pomija się.

Podstawa opodatkowania w m²

1. mieszkalnych - ogółem	27.	m ²	
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	28.	m ²
	- powyżej 2,20 m	29.	m ²
2. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - ogółem	30.	m ²	
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	31.	m ²
	- powyżej 2,20 m	32.	m ²
3. zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - ogółem	33.	m ²	
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	34.	m ²
	- powyżej 2,20 m	35.	m ²
4. związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - ogółem	36.	m ²	
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	37.	m ²
	- powyżej 2,20 m	38.	m ²
5. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - ogółem	39.	m ²	
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	40.	m ²
	- powyżej 2,20 m	41.	m ²

IN-1

2/3

E.3. WARTOŚĆ BUDOWLI LUB ICH CZĘŚCI ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Budowle lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (wartość określona na podstawie art. 4 ust.1 pkt 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych)	Podstawa opodatkowania w zł z dokładnością do 1 zł
	42.

F.DANE O NIERUCHOMOŚCIACH I OBIEKTACH BUDOWLANYCH PODLEGAJĄCYCH ZWOLNIENIU

1. budynki gospodarcze lub ich części położone na gruntach gospodarstw rolnych, służące wyłącznie działalności rolniczej	43.
2. inne (podać powierzchnię, bądź wartość budowli przedmiotów zwolnionych oraz przepis prawa z jakiego tytułu występuje zwolnienie)	44.

G. OŚWIADCZENIE I PODPIS PODATNIKA / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA

Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą

45. Imię	46. Nazwisko
47. Data wypełnienia informacji (dzień - miesiąc - rok)	48. Podpis (pieczęć) podatnika / osoby reprezentującej podatnika ⁴⁾

H. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

49. Uwagi organu podatkowego	
50. Data (dzień - miesiąc - rok)	51. Podpis przyjmującego formularz

1) Numer PESEL wpisują podatnicy będący osobami fizycznymi objętymi rejestrem PESEL, nieprowadzący działalności gospodarczej lub niebędący zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług. Identyfikator podatkowy NIP wpisują pozostali podatnicy.

2) Nie jest obowiązkowe.

3) Należy podać z dokładnością do czterech miejsc po przecinku.

4) Niepotrzebne skreślić.

1. Identyfikator podatkowy NIP / numer PESEL (niepotrzebne skreślić 1)	2. Nr dokumentu
--	-----------------

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XXIV/185/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

IR – 1

INFORMACJA O GRUNTACH

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 617 ze zm.)
Składający: Formularz przeznaczony dla osób fizycznych będących właścicielami gruntów, posiadaczami samoistnymi gruntów, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami gruntów na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz posiadaczami gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.
Termin składania: W terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania: Organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości.

A. MIEJSCE SKŁADANIA INFORMACJI

3. Nazwa i adres siedziby organu podatkowego
Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki
ul. Stanisława Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

B. DANE PODATNIKA

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

4. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kwadrat):
 1. właściciel 2. współwłaściciel 3. posiadacz samoistny 4. współposiadacz samoistny
 5. posiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca) 6. współposiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca)
 7. współwłasność małżeńska 8. użytkownik wieczysty 9. współużytkownik wieczysty

5. Nazwisko

6. Pierwsze imię, drugie imię

7. Identyfikator PESEL

8. Data urodzenia

9. Imię ojca

10. Imię matki

11. Telefon kontaktowy (nie jest obowiązkowe) 2)

B.2 ADRES ZAMIESZKANIA

12. Kraj

13. Województwo

14. Powiat

15. Gmina

16. Ulica

17. Numer domu / Numer lokalu

18. Miejscowość

19. Kod pocztowy

20. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA INFORMACJI

21. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)

1. informacja składana po raz pierwszy (miesiąc – rok)

2. korekta uprzednio złożonej informacji (miesiąc – rok)

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA (włącznie ze zwolnionymi)

Klasy użytków wynikające z ewidencji gruntów i budynków	Powierzchnia gruntów w hektarach fizycznych
GRUNTY ORNE	
I	
II	
IIIa	
IIIb	
IVa	

IR-1

1/3

	IVb	
	V	
	VI	
	VIz	
	SADY	
	I	
	II	
	IIIa	
	IIIb	
	IVa	
	IVb	
	V	
	VI	
	VIz	
	ŁĄKI	
	I	
	II	
	III	
	IV	
	V	
	VI	
	VIz	
	PASTWISKA	
	I	
	II	
	III	
	IV	
	V	
	VI	
	VIz	
	GRUNTY ROLNE ZABUDOWANE	
	I	
	II	
	IIIa	
	III	
	IIIb	
	IVa	
	IV	
	IVb	
	V	
	VI	
	VIz	
	GRUNTY POD STAWAMI	
	a) zarybionymi - łososiem, trocią, głowacicą, palią i pstrągiem	
	b) zarybionymi - inne gatunki ryb niż w poz. a	
	c) niezarybionymi	
	ROWY	

GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE położone na UR	
I	
II	
IIIa	
III	
IIIb	
IVa	
IV	
V	
VI	
VIz	
RAZEM	

E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH

(podać rodzaj, klasę i powierzchnię gruntów zwolnionych oraz przepis prawa - z jakiego tytułu występuje zwolnienie)

F. OŚWIADCZENIE I PODPIS PODATNIKA / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA

Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.

22. Imię	23. Nazwisko
24. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	25. Podpis (pieczęć) podatnika / osoby reprezentującej podatnika ³⁾

G. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

26. Uwagi organu podatkowego	
27. Identyfikator przyjmującego formularz	28. Data i podpis przyjmującego formularz

¹⁾ Numer PESEL wpisują podatnicy będący osobami fizycznymi objętymi rejestrem PESEL, nieprowadzący działalności gospodarczej lub niebędący zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług. Identyfikator podatkowy NIP wpisują pozostali podatnicy.

²⁾ Nie jest obowiązkowe.

³⁾ Niepotrzebne skreślić.

1. Identyfikator podatkowy NIP / numer PESEL <small>(niepotrzebne skreślić!)</small>	1. Nr dokumentu
--	-----------------

Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr XXIV/185/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

IL-1

INFORMACJA O LASACH

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 374 ze zm.)
Składający: Formularz przeznaczony dla osób fizycznych będących właścicielami lasów, posiadaczami samoistnymi lasów, użytkownikami wieczystymi lasów, posiadaczami lasów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.
Termin składania: W terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania: Organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotu opodatkowania.

A. MIEJSCE SKŁADANIA INFORMACJI

3. Nazwa i adres siedziby organu podatkowego
Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki
ul. Stanisława Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

B. DANE SKŁADAJĄCEGO INFORMACJĘ

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

4. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę)
 1. właściciel 2. współwłaściciel 3. posiadacz samoistny 4. współposiadacz samoistny
 5. użytkownik wieczysty 6. współużytkownik wieczysty 7. posiadacz zależny (np. dzierżawca)
 8. współposiadacz zależny (np. dzierżawca) 9. współwłasność małżeńska

5. Miejsce/a (adres/y) położenia lasu oraz identyfikator/y działki/ek (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

6. Numer/y działki/ek (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

7. Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię

8. Imię ojca, imię matki

9. Numer PESEL/data urodzenia

B.2 ADRES ZAMIESZKANIA

10. Kraj	11. Województwo	12. Powiat
13. Gmina	14. Ulica	15. Nr domu/Nr lokalu
16. Miejscowość	17. Kod pocztowy	18. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA INFORMACJI

19. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)
 1. informacja składana po raz pierwszy (miesiąc – rok) 2. korekta złożonej uprzednio informacji (miesiąc – rok)

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA

D.1 Z WYJĄTKIEM ZWOLNIONYCH

Wyszczególnienie	Powierzchnia w hektarach fizycznych (Uwaga! Wykazujemy z dokładnością do 1 m ²) Miejsce położenia oraz identyfikator działki/ek.
1	2
1. Lasy wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych w wieku powyżej 40 lat	
2. Lasy pozostałe w wieku powyżej 40 lat (nie wymienione w w. 1)	
3. Razem (w. 1- 2)	

IL-1

1/2

E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH

(podać wiek i powierzchnię lasu zwolnionego oraz przepis prawa - z jakiego tytułu występuje zwolnienie)

F. OŚWIADCZENIE I PODPIS PODATNIKA/ OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA ²⁾

Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.

20. Imię	21. Nazwisko	22. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)
23. Podpis podatnika /osoby reprezentującej podatnika		24. Telefon kontaktowy ³⁾

G. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

25. Uwagi organu podatkowego	
26. Identyfikator przyjmującego formularz	27. Data i podpis przyjmującego formularz

¹⁾ Numer PESEL wpisują podatnicy będący osobami fizycznymi objętymi rejestrem PESEL, nieprowadzący działalności gospodarczej lub niebędący zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług. Identyfikator podatkowy NIP wpisują pozostali podatnicy.

²⁾ Niepotrzebne skreślić.

³⁾ Nie jest obowiązkowe.

1. Identyfikator podatkowy NIP / numer PESEL (niepotrzebne skreślić 1)

2. Nr dokumentu

Załącznik Nr 4
do Uchwały Nr XXIV/185/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

DN-1

DEKLARACJA NA PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

3.
na rok

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716 ze zm.).
Składający: Formularz przeznaczony dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek niemających osobowości prawnej będących właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych, posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz dla osób fizycznych będących współwłaścicielami lub współposiadaczami z osobami prawnymi, bądź z innymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej lub ze spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej, z wyjątkiem osób fizycznych tworzących wspólnotę mieszkaniową.
Termin składania: Do dnia 31 stycznia każdego roku podatkowego lub w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania: Organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI

4. Nazwa i adres siedziby organu podatkowego

Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki
ul. Stanisława Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

B. OBOWIĄZEK ZŁOŻENIA DEKLARACJI

Podatnik ma obowiązek złożenia wraz z korektą deklaracji pisemnego uzasadnienia przyczyny korekty – art.81 ustawy Ordynacja podatkowa.

5. Okoliczności powodujące obowiązek złożenia deklaracji (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. deklaracja roczna (miesiąc - rok) 2. korekta deklaracji rocznej (miesiąc – rok)

C. PODMIOT ZOBOWIĄZANY DO ZŁOŻENIA DEKLARACJI

6. Rodzaj podmiotu (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. właściciel 2. użytkownik 3. posiadacz 4. współwłaściciel 5. współużytkownik 6. współposiadacz

D. DANE PODATNIKA

* - dotyczy podatnika niebędącego osobą fizyczną

** - dotyczy podatnika będącego osobą fizyczną

D.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

7. Rodzaj podatnika (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. Osoba fizyczna 2. Osoba prawna 3. Jednostka organizacyjna, w tym spółka, nieposiadająca osobowości prawnej

8. Nazwa pełna * / Nazwisko **

9. Nazwa skrócona * / Pierwsze imię, drugie imię **

10. Identyfikator REGON/PESEL

11. Data urodzenia (dzień - miesiąc - rok)

12. Imię ojca

13. Imię matki

D.2. ADRES SIEDZIBY * / ADRES ZAMIESZKANIA **

14. Kraj

15. Województwo

16. Powiat

17. Gmina

18. Ulica

19. Nr domu

20. Nr lokalu

21. Miejscowość

22. Kod pocztowy

23. Poczta

DN-1

1/3

D.3. ADRES DO KORESPONDENCJI

24. Kraj	25. Województwo	26. Powiat	
27. Gmina	28. Ulica	29. Nr domu	30. Nr lokalu
31. Miejscowość	32. Kod pocztowy	33. Poczta	

D.4. KONTAKT

34. Telefon kontaktowy ²⁾	35. Faks	36. E-mail
--------------------------------------	----------	------------

E. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA NIEPODLEGAJĄCYCH ZWOLNIENIU

E.1. POWIERZCHNIA GRUNTÓW

	Podstawa opodatkowania w m ² (ha) z dokładnością do 1 m ²	Numer/y Działki/ek	Stawka podatku zł, gr	Kwota podatku zł, gr
1. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	37. m ²	38.	39.	40.
2. pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	41. ha	42.	43.	44.
3. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	45. m ²	46.	47.	48.
4. niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r o rewitalizacji (Dz.U. z 2015r., poz. 1777) i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	49. m ²	50.	51.	52.

E.2. POWIERZCHNIA BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI

		Podstawa opodatkowania w m ²	Stawka podatku zł, gr	Kwota podatku zł, gr
1. mieszkalnych - ogółem		53. m ²	54.	55.
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	56. m ²		
	- powyżej 2,20 m	57. m ²		
2. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - ogółem		58.	59.	60.
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	61. m ²		
	- powyżej 2,20 m	62. m ²		

DN-1

2₃

3. zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - ogółem		63.	m ²	64.	65.
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	66.	m ²		
	- powyżej 2,20 m	67.	m ²		
4. związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - ogółem		68.	m ²	69.	70.
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	71.	m ²		
	- powyżej 2,20 m	72.	m ²		

5. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - ogółem		73.	m ²	74.	75.
w tym kondygnacji o wysokości:	- od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni)	76.	m ²		
	- powyżej 2,20 m	77.	m ²		

E.3. WARTOŚĆ BUDOWLI LUB ICH CZĘŚCI ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

	Podstawa opodatkowania w zł z dokładnością do 1 zł	Stawka podatku	Kwota podatku zł, gr
1. Budowle lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (wartość określona na podstawie art.4 ust.1 pkt 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych)	78.	79. %	80.

F. ŁĄCZNA KWOTA PODATKU

Kwota podatku (suma kwot pozycji 40, 44, 48, 52, 55, 60, 65, 70, 75, 80 – po zaokrągleniu do pełnego złotego)	81.
---	-----

G. INFORMACJA O ZAŁĄCZNIKACH (do niniejszej deklaracji dołączono)

82. Załącznik ZN-1 składany (zaznaczyć właściwy kwadrat): ☐ tak ☐ nie	83. Liczba załączników ZN-1 (sztuk)
--	-------------------------------------

PODPIS PODATNIKA / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA³⁾

Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.

84. Imię	85. Nazwisko
86. Data wypełnienia deklaracji (dzień - miesiąc - rok)	87. Podpis (pieczęć) podatnika / osoby reprezentującej podatnika

I. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

88. Uwagi organu podatkowego	
89. Data (dzień - miesiąc - rok)	90. Podpis przyjmującego formularz

1) Numer PESEL wpisują podatnicy będący osobami fizycznymi objętymi rejestrem PESEL, nieprowadzący działalności gospodarczej lub niebędący zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług. Identyfikator podatkowy NIP wpisują pozostali podatnicy.

2) Nie jest obowiązkowe.

3) Niepotrzebne skreślić.

ZN-1

DANE O ZWOLNIENIACH PODATKOWYCH W PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI

A. PRZEZNACZENIE FORMULARZA

1. Niniejszy formularz stanowi załącznik do

 deklaracji DN-1

B. DANE PODATNIKA

* - dotyczy podatnika nie będącego osobą fizyczną

** - dotyczy podatnika będącego osobą fizyczną

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

1. Rodzaj podatnika (zaznaczyć właściwy kwadrat):

osoba fizyczna

osoba prawna

jednostka organizacyjna, w tym spółka, nieposiadająca osobowości prawnej

2. Nazwa pełna * / Nazwisko **

3. Nazwa skrócona * / Nazwisko i imię **

4. Identyfikator REGON

5. Numer PESEL

C. DANE DOTYCZĄCE ZWOLNIEŃ PODATKOWYCH WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY LUB UCHWAŁY RADY GMINY

Tytuł prawny zwolnienia	Grunty powierzchnia w m ²	Budynki lub ich części powierzchnia użytkowa w m ²	Budowle wartość w zł
Art. 7 ust. 1 pkt 1 – budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym oraz zajęte pod nie grunty, jeżeli: a) zarządca infrastruktury jest obowiązany do jej udostępniania licencjonowanym przewoźnikom kolejowym lub b) są przeznaczone wyłącznie do przewozu osób, wykonywanego przez przewoźnika kolejowego, który równocześnie zarządza tą infrastrukturą bez udostępniania jej innym przewoźnikom, lub c) tworzą linie kolejowe o szerokości torów większej niż 1 435 mm;	1.		2.
Art. 7 ust. 1 pkt 1a – grunty, budynki i budowle pozostałe po likwidacji linii kolejowych lub ich odcinków – do czasu przeniesienia ich własności lub prawa użytkowania wieczystego – nie dłużej jednak niż przez 3 lata od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym stała się ostateczna decyzja lub weszło w życie rozporządzenie, wyrażające zgodę na likwidację linii lub ich odcinków, wydane w trybie przewidzianym w przepisach o transporcie kolejowym – z wyjątkiem zajętych na działalność inną niż działalność, o której mowa w przepisach o transporcie kolejowym	3.		4.
Art. 7 ust. 1 pkt 2 – budowle infrastruktury portowej, budowle infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich oraz zajęte pod nie grunty	5.		6.
Art. 7 ust. 1 pkt 2a – grunty, które znajdują się w posiadaniu podmiotu zarządzającego portem lub przystanią morską, pozyskane na potrzeby rozwoju portu lub przystani morskiej, zajęte na działalność określoną w statucie tego podmiotu, położone w granicach portów i przystani morskich – od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym podmiot ten wszedł w ich posiadanie – nie dłużej niż przez okres 5 lat, z wyjątkiem gruntów zajętych przez podmiot inny niż podmiot zarządzający portem lub przystanią morską	7.		
Art. 7 ust. 1 pkt 3 – budynki, budowle i zajęte pod nie grunty na obszarze części lotniczych lotnisk użytku publicznego	8.	9.	10.
Art. 7 ust. 1 pkt 4 – budynki gospodarcze lub ich części: a) służące działalności leśnej lub rybackiej, b) położone na gruntach gospodarstw rolnych, służące wyłącznie działalności rolniczej, c) zajęte na prowadzenie działań specjalnych produkcji rolnej		11.	
Art. 7 ust. 1 pkt 5 – grunty, budynki lub ich części zajęte wyłącznie na potrzeby prowadzenia przez stowarzyszenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży w zakresie oświaty, wychowania, nauki i techniki, kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, oraz grunty zajęte trwałe na obozowiska i bazy wypoczynkowe dzieci i młodzieży	12.	13.	
Art. 7 ust. 1 pkt 6 – grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	14.	15.	
Art. 7 ust. 1 pkt 7 – grunty i budynki we władaniu muzeów rejestrowanych	16.	17.	
Art. 7 ust. 1 pkt 8 – znajdujące się w parkach narodowych lub rezerwach przyrody i służące bezpośrednio i wyłącznie osiągnięciu celów z zakresu ochrony przyrody: a) grunty położone na obszarach objętych ochroną ścisłą, czynną lub krajobrazową, b) budynki i budowle trwałe związane z gruntem;	18.	19.	20.

Tytuł prawny zwolnienia	Grundy powierzchnia w m ²	Budynki lub ich części powierzchnia użytkowa w m ²	Budowle wartość w zł
Art.7 ust.1 pkt 8a – będące własnością Skarbu Państwa: a) grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi jezior, b) grunty zajęte pod sztuczne zbiorniki wodne, z wyjątkiem gruntów przekazanych w posiadanie innym podmiotom niż wymienione w art. 217 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469);	21.		
Art. 7 ust. 1 pkt 9 budowle wałów ochronnych, grunty pod wałami ochronnymi i położone w międzywałach, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej przez inne podmioty niż spółki wodne, ich związki oraz związki walowe	22.		23.
Art. 7 ust. 1 pkt 10 – grunty stanowiące nieużytki, użytki ekologiczne, grunty zakrzewione i zakrzewione, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	24.		
Art. 7 ust. 1 pkt 11 – grunty stanowiące działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy spełniają jeden z warunków: a) osiągnęli wiek emerytalny, b) są inwalidami zaliczonymi do I albo II grupy, c) są niepełnosprawnymi o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, d) są osobami całkowicie niezdolnymi do pracy w gospodarstwie rolnym albo niezdolnymi do samodzielnej egzystencji	25.		
Art. 7 ust. 1 pkt 12 – położone na terenie rodzinnego ogrodu działkowego: grunty, altany działkowe i obiekty gospodarcze o powierzchni zabudowy do 35 m ² oraz budynki stanowiące infrastrukturę ogrodową, w rozumieniu ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 40), z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;		26.	
Art. 7 ust. 1 pkt 13 - budynki i budowle zajęte przez grupę producentów rolnych wpisaną do rejestru tych grup, wykorzystywane wyłącznie na prowadzenie działalności w zakresie sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy lub w zakresie określonym w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983, z późn. zm.), zgodnie z jej aktem założycielskim		27.	28.
Art. 7 ust.1 pkt 14 – nieruchomości lub ich części zajęte na prowadzenie nieodpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	29.	30.	31.
Art. 7 ust. 1 pkt 15 – grunty i budynki lub ich części, stanowiące własność gminy, z wyjątkiem zajętych na działalność gospodarczą lub będących w posiadaniu innych niż gmina jednostek sektora finansów publicznych oraz pozostałych podmiotów	32.	33.	34.
Art. 7 ust. 2 pkt 1 – uczelnie, zwolnienie nie dotyczy przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą	35.	36.	37.
Art. 7 ust. 2 pkt 2 – publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową	38.	39.	40.
Art. 7 ust. 2 pkt 3 - instytuty naukowe i pomocnicze jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk, w odniesieniu do nieruchomości lub ich części, które są niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z 2011 r. Nr 84, poz. 455 oraz z 2013 r. poz. 675)), zwolnienie nie dotyczy przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą	41.	42.	43.
Art. 7 ust. 2 pkt 4 - prowadzących zakłady pracy chronionej spełniające warunek, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), lub zakłady aktywności zawodowej w zakresie przedmiotów opodatkowania zgłoszonych wojewodzie, jeżeli zgłoszenie zostało potwierdzone decyzją w sprawie przyznania statusu zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej albo zaświadczeniem - zajętych na prowadzenie tego zakładu, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania znajdujących się w posiadaniu zależnym podmiotów niebędących prowadzącymi zakłady pracy chronionej spełniające warunek, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub zakłady aktywności zawodowej	44.	45.	46.
Art. 7 ust. 2 pkt 5 - instytuty badawcze, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą	47.	48.	
Art. 7 ust. 2 pkt 5a - przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego uzyskanych na zasadach określonych w przepisach o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania zajętych na cele prowadzonych badań i prac rozwojowych	49.	50.	

1. Identyfikator podatkowy NIP / numer PESEL (niepotrzebne skreślić!)	2. Nr dokumentu
---	-----------------

Załącznik Nr 5
do Uchwały Nr XXIV/185/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

DR-1

DEKLARACJA NA PODATEK ROLNY

na rok.....

Podstawa prawna:	Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 617 ze zm.)
Składający:	Formularz przeznaczony dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek nie mających osobowości prawnej będących właścicielami gruntów, posiadaczami samoistnymi gruntów, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz dla osób fizycznych będących współwłaścicielami lub współposiadaczami z osobami prawnymi, bądź z innymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej lub ze spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej.
Termin składania:	Do 15 stycznia każdego roku podatkowego; w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania:	Organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI

3. Nazwa adres siedziby organu podatkowego	Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki ul. Stanisława Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki
--	--

B. DANE PODATNIKA (niepotrzebne skreślić)

* - dotyczy składającego deklarację niebędącego osobą fizyczną ** - dotyczy składającego deklarację będącego osobą fizyczną

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

4. Rodzaj składającego deklarację (zaznaczyć właściwą kratkę)	☐ 1. osoba fizyczna ☐ 2. osoba prawna ☐ 3. jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej ☐ 4. spółka nie mająca osobowości prawnej
5. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę)	☐ 1. właściciel ☐ 2. współwłaściciel ☐ 3. posiadacz samoistny ☐ 4. współposiadacz samoistny ☐ 5. użytkownik wieczysty ☐ 6. współużytkownik wieczysty ☐ 7. posiadacz zależny ☐ 8. współposiadacz zależny ☐ 9. dzierżawca
6. Miejsce/a (adres/y) położenia przedmiotów opodatkowania	
7. Numer/y działki/ek	
8. Nazwa pełna* / Nazwisko, pierwsze imię, data urodzenia**	
9. Nazwa skrócona* / imię ojca, imię matki**	
10. Identyfikator REGON* / Numer PESEL**	

B.2 ADRES SIEDZIBY* / ADRES ZAMIESZKANIA**

11. Kraj	12. Województwo	13. Powiat
14. Gmina	15. Ulica	16. Numer domu / Numer lokalu
17. Miejscowość	18. Kod pocztowy	19. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA DEKLARACJI

20. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)	☐ 1. deklaracja roczna (miesiąc – rok) ☐ 2. korekta deklaracji rocznej (miesiąc – rok)
--	--

DR-1

1/4

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA (włącznie ze zwolnionymi)							
Klasy użytków wynikające z ewidencji gruntów i budynków	Powierzchnia gruntów w hektarach fizycznych			Liczba hektarów przeliczeniowych	Stawka z 1 ha (przeliczeniowego lub fizycznego) w zł, gr	Wymiar podatku rolnego w zł, gr	
	Ogółem	Nie podlegające przeliczeniu na ha przeliczeniowe	Podlegające przeliczeniu na hektary przeliczeniowe				
GRUNTY ORNE							
I							
II							
IIIa							
IIIb							
IVa							
IVb							
V							
VI							
VIz							
SADY							
I							
II							
IIIa							
IIIb							
IVa							
IVb							
V							
VI							
VIz							
ŁĄKI							
I							
II							
III							
IV							
V							
VI							
VIz							
PASTWISKA							
I							
II							
III							
IV							
V							
VI							
VIz							

	GRUNTY ROLNE ZABUDOWANE						
	I						
	II						
	IIIa						
	III						
	IIIb						
	IVa						
	IV						
	IVb						
	V						
	VI						
	VIz						
	GRUNTY POD STAWAMI						
	a) zarybionymi - łososiem, trocią, głowacicą, palią i pstrągiem						
	b) zarybionymi - innymi gatunkami ryb niż w poz. a						
	c) niezarybionymi						
	ROWY						
	Grunty zadrzewione i zakrzewione położone na UR						
	I						
	II						
	IIIa						
	III						
	IIIb						
	IVa						
	IV						
	V						
	VI						
	VIz						
	RAZEM (bez zwolnień)						

E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH

(podać rodzaj, klasę i powierzchnię gruntów zwolnionych oraz przepis prawa – z jakiego tytułu występuje zwolnienie)

1.	
2.	
3.	
4.	
Razem	

F. ULGI W PODATKU ROLNYM OD GRUNTÓW		
	1. z tytułu nabycia lub objęcia w zagospodarowanie gruntów	
	2. inwestycyjne	
	3. górskie	
	4. inne	
	Razem	

G. ŁĄCZNA KWOTA PODATKU	
	Kwota podatku (należy zaokrąglić do pełnego złotego) Różnica kwot z D – (E+ F)

H. OŚWIADCZENIE I PODPIS PODATNIKA/ OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA ²⁾	
Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.	
21. Imię	22. Nazwisko
23. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	24. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego
I. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO	
23. Uwagi organu podatkowego	
25. Identyfikator przyjmującego formularz	26. Data i podpis przyjmującego formularz

²⁾ Numer PESEL wpisują podatnicy będący osobami fizycznymi objętymi rejestrem PESEL, nieprowadzący działalności gospodarczej lub niebędący zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług. Identyfikator podatkowy NIP wpisują pozostali podatnicy.

niepotrzebne skreślić.

Załącznik Nr 6
do Uchwały Nr XXIV/185/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 27 października 2016 r.

1. Identyfikator podatkowy NIP / numer PESEL (niepotrzebne skreślić) 1)	2. Nr dokumentu
---	-----------------

DL-1

DEKLARACJA NA PODATEK LEŚNY

3.
na rok.....

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 374 ze zm.)
Składający: Formularz przeznaczony dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych w tym spółek nie posiadających osobowości prawnej a także jednostek organizacyjnych Agencji Nieruchomości Rolnych oraz jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych będących : właścicielami , posiadaczami samoistnymi, użytkownikami wieczystymi gruntów, które zostały sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako lasy . Formularz przeznaczony jest także dla posiadaczy gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. Formularza nie stosuje się dla tych gruntów leśnych, które zostały zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność leśna. Formularz wypełniają także osoby fizyczne, które pozostają w stosunku współwłasności lub posiadania wskazanych wyżej gruntów z osobami prawnymi bądź z innymi jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej.
Termin składania: Do dnia 15 stycznia każdego roku podatkowego lub w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania: Organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotu opodatkowania.

A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI

4. Nazwa i adres siedziby organu podatkowego:
**Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki
ul. Stanisława Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki**

B. DANE SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJĘ 2)

- dotyczy składającego deklarację nie będącego osobą fizyczną - dotyczy składającego deklarację będącego osobą fizyczną

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

5. Rodzaj składającego deklarację (zaznaczyć właściwą kratkę)
 1. osoba fizyczna 2. osoba prawna 3. jednostka organizacyjna 4. spółka nieposiadająca osobowości prawnej
6. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę)
 1. właściciel 2. współwłaściciel 3. posiadacz samoistny 4. współposiadacz samoistny 5. użytkownik wieczysty
 6. współużytkownik wieczysty 7. posiadacz zależny (np. dzierżawca) 8. współposiadacz zależny (np. dzierżawca)
7. Miejsce/a (adres/y) położenia lasu (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

8. Numer/y działki/ek

9. Nazwa pełna/ Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię

10. Nazwa skrócona /Imię ojca, imię matki

11. Data urodzenia (dzień - miesiąc - rok)

12. Numer PESEL

13. Identyfikator REGON

B.2 ADRES SIEDZIBY* / ADRES ZAMIESZKANIA*

14. Kraj	15. Województwo	16. Powiat
17. Gmina	18. Ulica	19. Nr domu/Nr lokalu
20. Miejscowość	21. Kod pocztowy	22. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA DEKLARACJI

23. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)
 1. deklaracja roczna (miesiąc – rok) 2. korekta deklaracji rocznej (miesiąc – rok)

DL-1	1/2
------	-----

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA

(Uwaga! Wykazujemy z dokładnością do 1 m²)

D.1 Z WYJĄTKIEM ZWOLNIONYCH

Wyszczególnienie	Powierzchnia w hektarach fizycznych Miejsce położenia oraz identyfikator działki/ek	Stawka podatku w zł, gr	Podatek w zł, gr - należy zaokrąglić do pełnych dziesiątek groszy (kol. 2 x kol.3)
1	2	3	4
1. Lasy wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych w wieku powyżej 40 lat			
2. Lasy pozostałe w wieku powyżej 40 lat (nie wymienione w w. 1)			
3. Razem (w. 1 – 2)			

E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH

(podać wiek i powierzchnię zwolnionego lasu oraz przepis prawa - z jakiego tytułu występuje zwolnienie)

F. OŚWIADCZENIE I PODPIS PODATNIKA/ OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA²⁾

Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.

24. Imię	25. Nazwisko	26. Telefon kontaktowy ³⁾
27. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	28. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej podatnika	

G. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

29. Uwagi organu podatkowego	
30. Identyfikator przyjmującego formularz	31. Data i podpis przyjmującego formularz

¹⁾ Numer PESEL wpisują podatnicy będący osobami fizycznymi objętymi rejestrem PESEL, nieprowadzący działalności gospodarczej lub niebędący zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług. Identyfikator podatkowy NIP wpisują pozostali podatnicy.

²⁾ Niepotrzebne skreślić.

³⁾ Nie jest obowiązkowe.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXIV/185/2016
RADY MIEJSKIEJ w MAKOWIE MAZOWIECKI
z dnia 27 października 2016 r.

**w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek
od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny**

Obowiązek określenia przez Radę Miejską, w drodze uchwały wzorów formularzy informacji i deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego wynika z art. 6 ust. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 ze zm.), art. 6 a ust. 11 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 617 ze zm.), art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 374 ze zm.).

W związku z powyższym przekładam Radzie Miejskiej niniejszy projekt uchwały.

Z up. Burmistrza

mgr Lech Gucioński
Zastępca Burmistrza

Maków Mazowiecki, dnia 24.10.2016 r.

Informacja
dotycząca oświadczeń majątkowych
Przewodniczącego Rady
oraz Radnych Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim

Na podstawie art. 24 lit. h ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) Radni Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim złożyli Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim w terminie do dnia 30.04.2016 r. oświadczenia majątkowe za 2015 r. w ilości 14 sztuk.

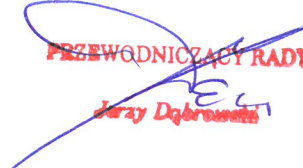
Po przeanalizowaniu ich i nie stwierdzeniu nieprawidłowości w dniu 12 maja 2016 r. oświadczenia majątkowe zostały przekazane do Urzędu Skarbowego w Makowie Mazowieckim.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Makowie Mazowieckim pismem z dnia 12 października 2016 r. poinformował, że w wyniku analizy oświadczeń majątkowych stwierdzono drobne nieprawidłowości przekazując je w piśmie Nr 1411-SWAP.4027.2.2016 BA 68683/2016.

Składający oświadczenia zostali poinformowani o drobnych nieprawidłowościach stwierdzonych przez Urząd Skarbowy oraz o niezwłocznej potrzebie złożenia wyjaśnień w formie pisemnej.

W/w. wyjaśnienia zostały dostarczone do Urzędu Skarbowego w dniu 24 października 2016 r.

Ponadto w dniu 10 października 2016 r. z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim pismo o Nr BO-II.414.531.2016 przedstawiające wyniki analizy oświadczenia majątkowego Przewodniczącego Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim. Po dokonaniu analizy danych zawartych w/w oświadczeniu nie stwierdzono nieprawidłowości.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jaruz Dąbrowski